

Iturria: *Devocio escurra, mirailla eta oracínotequia*, Jean Haramburu
(Kristobal Harizmendiren edizioa), P. de la Covre, 1690.

Klasikoen Gordailuan:
<http://klasikoak.armiarma.com/idazlanak/H/HaranburuDebozino.htm>

DEBOZINO ESKUARRA

Joanes Haramburu

Klasikoen Gordailuak egindako lanak oro dominio publikokoak dira, eta, Jabego Intelektualaren Legearen arabera jatorrizko idazlanak bestelako eskubiderik ez baleuka, nahi bezala erreproduzi daitezke.

DEBOZINO ESKUARRA,

miraila eta orazinotegia.

Birjinaren debozinoa, marinelena eta
san Franzesen heren ordena,
berze anhitz debozinozko othoitzeekin
girstinoen probetxutan guzia traillaatua.

Obra debozinozkoetarik trazatua,
egileak berak ere bere baitharik
debotki aberatstua eta pontualki egina.

Bordelen, P. de la Covre erregeren
ardurako inprimatzaille baithan.

1635

PROBINZIALAREN BOTHEREA

Nous, Frere François Bonal, Prouincial de l'estroicte obseruance de Saint François, en la Prouince ancienne d'Aquitaine, permettons au Venerable Pere Iean Haramboure, Predicateur & Confesseur de nostre Ordre, de faire imprimer vn liure intitulé *petit miroir de deuotion*, contenant aussi la Regle du tiers Ordre de nostre Pere S. François, avec Approbation des Docteurs, & licence des ordinaires. Faict à nostre grand Connent Reformé de Tolose, le 28 de Iuin 1634.

Fr. Fr. Bonal
ministre proui

GURE PROBINZIAN TARBEKO IAUN IPIZPIKU ORDINARIOAREN APROBAZINOA

Guk Saubat Iharzek, Iainkoaren miseriakordiaz Tarbeko ipizpikuak, ikhusirik san Franzesen obserbanziako Aita probinzialak Aita Ioani Haranburu fraideari eta ordenu bereko predikariari eman derokan botherea inprimiarazteko euskaraz egin duen Orazino manuala gure konsentimenduaren azpian, emaiten diogu Aita Haranburu erran den huni geure konsentimendu errana Orazino manual erran den hunen inprimitezotan. Tarben egina Marxo lehenbiziko egunean 1634.

S. D'Iharce. T. Ip.

TARBEKO IAUN IPIZPIKUAREN ANAIA BIKARIO JENERALAREN APROBAZINOA

Ikhusi dut eta irakurri, Tarbeko Iaun ipizpikuak manaturik, debozino eskuarra, miraila eta orazinotegia, Aita Haranburu San Franzesen Ordenakoak egina, eta edireiten dut, eztuela batere girstinotasuneko lege sainduaren kontrako gauzarik: baina dela guztia, izena duen bezala debo-

zinozkoa, probetxu handitakoa eta merezi duena inprima dadin, jendetara ilkhi dadin eta bat bederak bere eskuetan maiteki erabil dezan. Tarben egina, aboztuaren hogoi eta seigarren egunean. 1634.

A. D'Iharze. B. G.

BIGARREN EXAMINATZAILLEAREN APROBAZINOA

Ikhusi dut Aita Haranburu S. Fr. Ordenako predikariak debozinozko egin duen miraila, eztut edireiten hartan gure fede sainduaren kontrako gauzarik: aitzitik da guziz ere debozino handitakoa, eta hala iuiatzen dut digne dela girstinoen probetxutan argira ilkhitzeko. Egina Atardaxen burullaren hemeratzigarrenean. 1634.

Konget
Olorongo kalonge eta Atardaxeko errotra

**ENE IAUN
TARBEKO IPIZPIKU ILLUSTRISIMOARI,
ERREGEREN ESTATU PRIBATUKO
KONSEILLUAN KONSEILLARARI
ETA ARTHUSKO ABADEARI**

Iauna, nahi duenak nahi duen opione suertea edukiko du, baina nik segur zure debozino sailduak debozinozko obra hunetan ni enplegatzeaz ohore handi bat errezibitu dut, eta ni baino digneragok ere manamendu hunen azpian gerthatzea ohore handi leritzaio, nola hala baita, egiazki neure flakotasunak alde batetik hunelako trebanziarik ez harzea, aitzitik errespetu mutu batez zure manamendua ahanztea konseillutan emaiten zerautan, berze aldetik arrazoinak nik nerorrek neure baithan baino bot-here gehiago izatu du, lan hau dakhusazun bezalako maneran jendarteratzeagatik, ni obedient humilki atrebizera, baldin atrebimendua bada neure dudari neure kontra garaiturik zure itzalaren eta faborearen azpian hunela zu obeditzea: ezen errespetu hunek berorrek gainerako berze kon-siderazino guzitik osoki deskansatzen nau, eta hala zure gauza bezala zure baithan hatsapena eta akhabanza emaitagatik zure izenaz patroiniatzen dut ahal bezanbateko humiltasunaren errespeturekin iakinik ansiatuki ari-men salbamendutan, eztut erranen gehienori, baina bai guziori enplega-tzen zarela, eta nola baitzara elizako pilarea, Iainkoaren mahastizaina, giristinoen kapitaina, konzienzien iugea, arimen midikua, inoranten begia, itsuen gida eta zeruko arzain arthatsua, hala plazer baduzu, ene boronda-te ona oneko partera hartuko duzu, zeure bihotzean bezala agerian ere euskaldunen ganako zeure orhoitzapena eta amorioa faboratuki testifika-tzea gatik: ezen bethi hek gatik afizionatuki aditzen zaitut minzo zarela, eta hau da naturalezak ez ukhatzea, hertarrak obligatzea, debotak kuraia-tzea, nagiak ernatzea, berthuteak irakhastea, eta zeure burua laudatzeare-kin berzeak ere laudatzea, zeren-eta esperanza baitut obra hunetarik jende xehea gozatuki probetxatuko dela: baina nik gehiago aitzinatu gabe, zer eta nola bide hunez aiphatuko aren esperientzia derautzut iuje, zeinek orai-nokoan bezala aitzinara ere nik neure hegatsaren anzeaz baino hobeki laudoriatuko baititu zure merituak eta berthuteak egiteko biderik eman gabe.

Gainerakoan baldin traillauek eskerrik merezi badu, zuri dagotzu ezagutza guzia, halakotz ni ere handiro obligatua naiz zure alderat eta zure zordun bezala Iainkoari othoitz egiten diot, arren eman diazazun ari-men gobernu saildian hainitz urthez irauteko garazia eta azkeneko finean fin ona, hunen batenarekin orai eta bethi nago.

Iauna,
Zure zerbitzari humilla eta manukoa
F. I. Haranburu, obserbanziakoa

IRAKURTZAILLEARI OBRAREN IABEAK

Gizonak ahal dukeien ontasan handienetarik bata (Adiskide debota) da Orazinoa, zein baita, bere adimendua Iainkoagana alxatzea, hargatik nik ere dotrina hau zure begien aitzinera athera dut nihoren erranetara eta erran ahal ditzaketenetara batre behatu gabe. Egiazki enzun dut eta bada-
kit batzuek minzatze mueta hau arbuiazen dutela, berriz berzek bere herrietako hitzkuntzaz nahi luketela: baina berzela eginik laudorioak baino neure herriko minzaiaz eginik baiak gogotikago pairatuko ditut, halakotz eztezala nihork mirets baldin nahastekatuki minzo ezpaniaz, baina bat bederak debotki erabil beza bere probetxutan, eta horra ene intenzionea.

Finean H bestetan edireiten duzun lekhuari geren ordenako besta date: F den lekhuari san Franzesen Ordenakoa, berze besta eskasak nork bere herrietan elizatik ikhasten ditu, Iainkoak ungi gozatzeko garazia dizula eta ungi zadutzala. Amen.

C. HARIZMENDI APEZAK EGILEARI

Badakhusat klarki, zuk egin liburuan,
Merezi hainitzak, ditutzula zeruan:
Nahiz inbidiak, erran dezan zer nahi,
Merezi hek berdin, eztakizketzu bahi.
Hirur partetara lana duzu partitu,
Hirurkatze hunez, misterioz handitu.
Numero hiruraz laudatzen da Iainkoa,
Hirurtasuna da, guzien gainekoa.
Anaiarik hirur, apez sakrifikari,
Fraide deskalsua, zenduten herenkari.
Lan hau noiz baituzu, hunla sakrifikatzen,
Pontu hau guziok, ditutzu publikatzen.
Guzia den geroz, Iaunaren ohoreko,
Golardo sailduz, segur zaitu betheko.

URTHEAZ ETA URTHEAREN PARTEZ

Urtheak hamabi ilhabete ditu; berrogoi eta hamabi aste eta egun bat; Hirurehun, hirur-hogoi eta borz egun, sei orenekin: ezen denbora hunen barrenean Iguzkiak zodiaka inguratzen du. Sei oren hek laur urthetarik laur urthetara konplitzen dute egun oso bat eta da bisexte.

GARTHA DENBORAZ

Gartha denboretan aste-azkena orzilarea eta larunbata barurtu behar dira. Abendoaren heren igandearen ondoan; Garizumaren hurren astean, Mendekoste bestaren ondoko astean eta burulleko gurutze sailduaren ondoan.

NOIZ NOR EZIN ESPOSA DAITEN

Abendoaren lehen igandetik trofaniaraino eta hauste egunetik bazko zaharreraino konzilioz debeku dira ezteiketak.

IRAKURTZAILLEARI ABERTIMENDUA

Irakurtzaille debota obra hunen inprimatzean eginik zenbait falta liburu hunetan azkendu ahal lizate; ordea badaritzat hitz gaizki eskiribatuturik edo berze gisazko faltarik edireiten duzunean, falta haren aitzineko eta ondoko hitzetarik liburuaren egileak persu hartan zer erran nahi duen errazki zure iuiamendu onak ezagutuko duela.

EGIAZKO GIRISTINOEN EGUNOROZKO EXERZIZIOA

Zeinatzearen signifikantzia

Kopetan eskua emaitzak diosku Aita eternala, hirur presunen ithurria. Kopetati eskua beheiti aldatzeaz adi daiteke Semea, bigarren presuna, bere Aita eternala ganik prozeditzen dena. Soinburutik soin burura eskua erabilteak adiarazten deraku Espiritu saindua, bi presunen amoriotikakoa prinzipio batetatik bezala. Edo

Kopetatik sabelera eskua emaitzak dio, Birjinaren sabel sakratuan Iainkoa haragiz beztitu zela, eta berze esku aldatzeak, gurutezan hil zela.

Iainkoak berak bere apostoluei irakatsi zerauen othoitza

Gure Aita zeruetan zarena, erabil bedi sainduki zure izena. Ethon bedi zure erresuma. Egin bedi zure borondatea, zeruan bezala lurtean ere. Iguzu egun geure egunoroko egia. Eta barkha diatzagutzu geure faltak guk gure gana falta dutenei barkhatzen derauztegun bezala. Eta ezkaitzatzula utz tentamendutan erortera, aitzitik begira gaitzatzu gaitzetik. Biz hala.

Aingeruaren salutantzia

Agur Maria garaziaz bethea, Iauna da zurekin, benedikatua zara emazten artean, eta benedikatua da zure sabeleko fruitua, Iesus. Maria saindua Iainkoaren Ama egizu othoitz gu bekhatoreok gatik orain eta gure heriotzeko orenean. Biz hala.

Artikulu fedezkoak

Sinhesten dut Iainko Aita bothere guztia duena baithan, zeruaren eta lurraren egilean, eta Iesu Kristo haren seme bakoitz gure Iauna baithan: zein konzebitu baitzen Espiritu Sainduaren berthutez, sorthu zen Maria Birjina ganik: pairatu zuen Ponzio Pilatusen manuaren azpian gurutzean itzatu zuten; hil zen, eta ehorzi zuten: iausti zen ifernuetara iaiki zen hirurgarren egunean bizirik hilen artetik: igan zen zeruetara. Iarririk dago Iainko Aita bothere guztia duenaren eskuineko aldean: handik ethorriko da hilen eta bizien iuiatzera. Sinhesten dut Espiritu Saindua baithan. Eliza Katholika Saindua, sainduen partaletasuna, bekhatuen barkhamendua, haragiaren pitztea, sekulako bizitza. Biz hala.

Andre Birjinari othoitza

Agur erregina, miserikordearen Ama, bizitza, ezintasuna, eta gure esperanza, Agur zure gana gaude oihuz Ebaren seme desterratuok: zure gana gaude hatsbeherapenez aiez eta nigarrez nigarrezko haran hunetan: ea bada gure arartekoa, zeure begi miserikordiazko horiek itzulu itzatzu gure gana, eta Iesus benedikatua zure sabeleko fruitua erakuts diazaguzu desterru hunen ondoan. O bihotz bera! o urrikalmendutsua! o Maria Birjina eztia. Biz hala.

Hamar manamenduak

1. Iainkorik bat baizen, ez sekulan adora.
2. Behar gabe zinik, eztakizun ahora.
3. Igande eta bestak, beira zatzu debotki.
4. Burasoak ondra, bizi zaiten zuzeki.
5. Obraz ezpa gogoz, eztuzu nihor hilen.
6. Putaneriari, ez sekulan eginen.
7. Ebats edo gora, nihork eztezan deusik.
8. Falseriaz nihon, eztagizula hutsik.
9. Eztezazun lohi lagunaren ohea.
10. Berzen gauzetarat ez utz aiherkundera.

Elizaren manamenduak

Igande-bestetan, enzunen duzu meza,
Zeure bekhatuak, urthe oroz kofesa,
Errezibi zazu, bazkoz gorputz saildua.
Bethi segituaz, elezaren manua.
Garizumak barur, Gartha eta Bijiliak,
Paga beitez xuxen hamarren primiziak.
Ez ian haragirik, sori ezten guziaz.
Ez ezteik egin, sasoin gabe lehiatz.

Kofesio jenerala

Ni bekhatoreor kofesatzen natzaika Iainko bothere guzia duenari bethi Birjina Maria dohatsuari, iondone Mikele arkangeluari, iondone Ioanis Baptistari, iondone Petri eta Paulo apostoluei, iondone N. gure patroinari, parabisuko berze saildu guziei, eta zure Aita espiritualorri, eginenez, erranez, pensatuz, huts egin dudan guziez dut damu eta urriki. Iauna, enea da falta, Iauna enea da falta, Iauna enea da falta eta hoben handia. Bada, Iauna, zuk othoi eduki ezazu ene fata eta hoben handien gainean miserikordia eta pietate.

Errezibitzean

Iauna, ni ez naiz digne zu ene baithan sar zaitezin, ordea errazu hitz bat solamente ene faboretan, eta ene arima salbatua izanen da.

Meza hastean othoitzza

O Iainko guziz ona, zinez erakusten deraukuzu gure ganako amorioz su eta khar ditzetzula, halaz eta gurutzean zeure bizi garastia eta maitea gure salbamendutan emanaz ez kontentez, oraino gure probetxua gatik gorputz eta arima meza sailduan mirakuiluro emaiten zaizkigunaz geroztik: baina zeren amorioaz pagatu behar baitu, kontu hunetarakotz

zure gana dudan debozinoak erakharri nau hemen ahalaz neure pobrezia gutzia zuri gomendatzera, zuk gero pietatez enzunik eman diazadazun zure begi sailduen aitzinekoz gai eta propi errendatzeko dohaina eta garazia. O Iainko amorioz! Iainko urrikalmendutsua eta Iainko handia! barkha diatzadatzu neure bekhatuak, eta meza saildu hunetako fruituetan othoi partale egin nazazu. Biz hala.

Sakramendu saildua alxatzean

Adoratzen zaitut Iesu Kristo Iauna, munduaren salbatzillea.

Adoratzen zaitut Iainko eta gizon sakramendu saildu hunetan erreal-ki eta duarik gabe zarena.

Adoratzen zitut neure ahal guztiaz. O Iesus bihotz bera! O Birjina sailduaren semea! O Iainko egiazkoa! Hel zakizkit othoi heriotzeko orenean. Biz hala.

Kalitza alxatzean

Agur pasione sailduaren memoria misteriozua, agur gure salbamenduaren prezioa, ene arima gomendiotan har ezazu eta salbatuko naiz.

Goizeko othoitzza

Esker eternalak har diatzadatzu, o Iainko pietatezua, zeren zeure liberaltasunari behaturik ni eskarniatzera utzi gabe egun hunen ikhusteko garazia eman derautazun. Badakit zor deratzudan bezanbeteko ezagutzarik ezin errenda nezakezula, baina aithorra hain eder zaitzunaz geroztik, aithortzen dut, o Iainko infinituki laudatzekoa, zu zarella handia, botheretsua, miserikordiazkoa, eternala, bozkarioz betha eta alde guziz bertutez konplutua. Ontasun infinitu haugatik othoizten zaitut, arren erakuts diazadazun gauik gabeko eguna, erran nahi da, zeruko loria, hunetarakotz zeure miserikordia sailduaz eduki nazazu zeure esku sailduti orai eta bethiere. Biz hala.

Arratseko otoiiza

Mundura heldu den guziaren argitzaille mirakulluzkoa, baldin nik nerorrek neure faltez zure garaziatik neure burua aparta ezpaneza, ez lizateke ilhuntasunik ene baithan argitasunik baizen: baina zeren dohakabeok flako eta erorkor baitkara, hargatik bekhatutan erorzen gara eta higuingarriki nothatzen gara. Ordean o ene arimaren Iainko salbatzaillea, urrikal bekizu zuk zerorrek formatu duzun arima: zeren eta zuk miserikordia eta pietate ene gatik izaitea gatik barkhamendu eske bait nagotzu ahalik humilkiena. Badakit, Iauna, eguraldi guzion hainitz gisaz, ofensatu zaitudala: ordea bekhatore penitentari prometatu diozu bere barkhamendua, eta hala nik ere esperanza hunekin othoitz egiten deratzut, arren barkha diazadazun, Ea bada ontasun guziaren ithurburua, eman diazadazu zure garazian loak harzeko garazia, eta egun batez mundu hunetarik zure loriora helzeko kontentamendua. Biz hala.

Etzitean eta iaikitzean kontrizinoa

Iesu Kristo ene Iauna, Iainko eta gizon egiazkoa, ene arimaren egi-lea eta salbatzaillea, zeren gauza guzien gainetik paregabeki maitatzekoa baitzara, damu dut zu horren ona ofensatuaz eta oridanik deliberatzen dut bekhatutik apartatzera, zure zerbitzuan leialki bizitzera, orainoko bekhatuak laburzki kofesatzera, emanen zaitan penitentzia konplitzera, neure zorrak pagatzera, eta ontasunetan enplegatzeraz. Hunetarakotz zure gatik neure kontra guztiei barkhatzen derautet gogotik eta borondate onez, eta zuk ere othoi zeure odol preziatuaren merezimenduak gatik barkha diazadazu, barkha diazadazu, o Iauna, bihotzaren ondotik eskatzen natzaitzu; urrikal bekizu bada ene estatu probea; urrikal bekizu zu zeror laudatzea gatik, eta urrikal bekizu ni salbatzea gatik. Biz hala.

Lanari lotzean othoiza

O fidelen Iainko mansoa! Nola guzia guziz iakinsuna eta guzia guziz probeditua baitzara, hala gizonaren umeari bere bizitzeren atheratzedo añhitz bide utzi diozu, bain bide hei xixen iarraitzekotz, zu zerroren

lagunzaren beharra du, halakotz othoi neure lan guzietan sokorri nazazu hastea eta akhabatzea zure ohoretan izaitea gatik.

Lana uztean othoiza

Arren Iainko laudatzekoa eta Iaun espantuzkoa, ene trailla haur zure manuaren konplimentutan gertha bedi, bat bederak ezaguturik zure maiestate saindua laudatzea gatik erraiten dela: benedika bedi Iainko handia, lauda bedi eta handizta: ezen hare egiten edo eragiten ditu ontasun guztiaz, eta hala eskerrak derauskitzut orai eta bethiera, Biz hala.

Orenak deraunsanean

Laudatu eta benedikatu dela Iesu Kristo gure Iaunaren pasione sindua; gu iuiatzeko orena hunela hurbilzen da: baina iuge iustua, ez nazala ustekabeen edo prest ez naizen pontuan hemendik deit, aitzitik salbatzeko estatuan nizenean. Biz hala. Gloria Patri, etc.

Hirur bertute theologalak

Fedea, esperanza, karitatea.

Laur bertute kardinalak

Prudenzia, iustizia, tenperanzia eta bortistasuna.

Gorputzeko borz sentimenduak

Bista, aditzea, usna, gustua, eta ukitzea.

Elizako zazpi sakramenduak

1. Bathaioa, 2. Konfirmazinoa, 3. Gorputz saindua, 4. Penitentzia, 5. Oliadura edo anuzioa, 6. Ordena edo apeztasuna, 7. Ezkonza.

Espiritu sainduaren zazpi dohainak

1. Zuhurzia, 2. Adimendua, 3. Konseillua, 4. Bortiztasuna, 5. Iakintasuna, 6. Pietatea, 7. Iainkoaren beldurtasuna.

Espiritu sainduaren hamabi fruituak

1. Karitatea, 2. Allegeretasuna, 3. Bakea, 4. Pazienzia, 5. Kuraiatasuna, 6. Ontasuna, 7. Emetasuna, 8. Mansotasuna, 9. Fedea, 10. Modestia, 11. Kontinenzia, 12. Kastitatea.

Zazpi bekhatu mortal buruzagiak

1. Urgultutasuna, 2. Abarizia, 3. Emakoitasuna, 4. Inbidia, 5. Gormandiza, 6. Kolera, 7. Nagitasuna.

Hauken kontrako zazpi berthuteak

1. Humiltasuna, 2. Liberaltasuna, 3. Kastitatea, 4. Onheriztea, 5. Sobretasuna, 6. Pazienzia, 7. Delienzia espirituala edo debozinoa.

Bekhatuez

Generalki bi bekhatu dira, bata da originala edo ethorkizkoa, zeren Adamen ume baitzara eta hau bathaioaz xahutzen da.

Berzea da aktuala edo obratuzkoa; eta zeren arima Iainkoaren garaziarik khenzen duen deitzen da mortala. Khenzen ez tuena bada, zein, zuhurziak dionez, egunean iustuak ere zazpitan egiten baitu eta berriz hainberzetan desegiten, beniala daritza.

Gorputzeko zazpi obra miserikordiazkoak

1. Gose dena bazkatzea, 2. Egarri denari edatera emaita, 3. Erromerian dabilzanak eta berze beharrak ostatatzea, 4. Billuzak bezitza, 5. Eriak, karzelekoak eta berze beharrak hautemanik konsolatzea, 6. Gathibuak atheratzea, 7. Hilak ehortzea.

Arimaren zazpi obra miserikordiazkoak

1. Eztakienari irakhastea, 2. Hutsegileak korregitzea, 3. Beharrei konseillu ona emaita, 4. Tristeak konsolatzea, 5. Bidegabeak pazienki pairatzea, 6. Ofensak barkhatzea, 7. Biziak gatik hilak gatik eta gaizki egiten deraukutenak gatik othoitz egitea.

Zorzi dohatsutasunak

1. Dohatsu dira gogoz eta borondatez pobre direnak: ezen hekenzat da zeruetako erresuma.
 2. Dohatsu dira emeak eta mansoak ezen lurra beretuko dute.
 3. Dohatsu dira nigarrez daudenak: ezen konsolatuak izanen dira.
 4. Dohatsu dira gose eta egarri direnak: ezen asesiatuak izanen dira.
 5. Dohatsu dira miserikordiazkoak: ezen ardietsiko dute miserikordia.
 6. Dohatsu dira bihotz garbiak dituztenak: ezen ikusiko dute Iainkoa.
 7. Dohatsu dira bakezkoak: ezen Iainkoaren ume dituko dira.
 8. Dohatsu dira ungi egitea gatik nekeak daramatzitenak: ezen hedenzat da zeruetako erresuma.

Espiritu sainduaren kontrako sei bekhatuak

1. Obra onik egin gabe salbatuko dela ustatzea, edo penitenziarik egin gabe barkhamendu izaitera presumitzea.
 2. Iainkoaren miserikordiaz etsitzea eta desesperatzea.
 3. Hobeki bekhatu egitea gatik egia ezagutuaren kontra ioaita.

4. Berzeren ontasun espiritualaz damu harzea.
5. Bekhatutan itsutukurik eta gogorturik egoitea.
6. Bere bekhatuan eta penitentzia gabe hilzea.

Penitenziaren kofesioko hirur puntuak

1. Apez aprobatuari edo kapableari kofesio osoa egitea. 2. Bihotzezko urrikia. 3. Obrezko satisfatzea.

Perfekt izaiteko hirur konseilluak

1. Borondatezko pobrezia. 2. Bethiereko kastitatea. 3. Gauza bidezko guzietan obedient izaitzea.

Iainkoaren aitzinean mendeku eske dauden laur bekhatuak

1. Borondatez egiten den heriotzea. 2. Natura kontrako bekhatua. 3. Alhargunen eta xurxen azpiratzea. 4. Sehiei eta langilei bere mendekatua goratzea.

Berzeren bekhatuan partale egiten garen bederatzia manerak

1. Konseilluz, 2. manamenduz, 3. konsentimenduz, 4. zagitamentuz, 5. lausenguz, 6. axola behar gendukeien falta erran gabez, 7. falta disimulatuz eta debekatzeraz obligatu bagara ez debekatuz, 8. gaizkigilei lagunduz, 9. maleziaz eta arrazoinaren kontra berzeren faltari iabetuz.

Arimaren hirur etsaiak

1. Mundua, 2. deabrua, 3. haragia eta gaitzena haragia.

Gizonaren laur azken finak

1. Heriotzea, 2. iudizioa, 3. ifernua, 4. parabisua.

Hirur gauza generalki iakitako ditu goristinoak

1. Zer sintsi behar duen. 2. Zer egin behar duen. 3. Zer Iainkoari galdengin behar deraukan.

1. Sinhetsi behar dena kredoan datza hamebi apostoluek zeinek bere artikulua ezarririk.

2. Egin behar dena da Iainkoaren manamenduetan ta eliza ama sainduarenetan, eta obra onak egitean.

3 Iainkoari galdetu behar zaikana da paterrean eta abean, Iainkoa ganik geure beharra hobekiago ardiestea gatik Birjina andrea eta berze sainduak aratzeko amaiten direla.

Arrosarioa erraitan konsideratu behar diren hamaborz misterioak eta lehenik borz bozak

1. Iainkoaren semea Espiritu sainduaren obraz konzebitu zela adiaraztea. Pater eta hamar, Abe.

2. Santa Elizabet, Birjinak bera bereriaz ioanik ikhustea. Pater, hamar Abe.

3. Birjina andrea ganik Kristo Iauna sorzea. Pater, hamar Abe.

4. Legearen konplimentutan Birjina elizan sarzea. Pater, hamar Abe.

5. Tenpluan Iauna edireitea. Pater eta hamar Abe.

Borz dolorezkoak

1. Olibeteko baratzean Iaunak othoitz egitea. Pater eta hamar Abe.

2. Harroinarekin lothurik azotatzea. Pater, hamar Abe.

3. Aranzeko khoroa ekharte. Pater, hamar Abe.

4. Kalbariako mendira gurutzea eramaitea. Pater, hamar Abe.

5. Bi ohoinen erdian gurutzearekin itzatzea. Pater eta hamar Abe.

Borz loriazkoak

1. Gure salbatzaillea hilez geroz pitzte Pater eta hamar Abe.
2. Gure salbatzaillea zerura igaitea. Pater eta hamar Abe.
3. Espiritu saindua ethorzea Pater eta hamar Abe.
4. Birjina Maria zeruan sarzea. Pater eta hamar Abe.
5. Birjina Maria aingeruak baino gorago abantailatuki iartea.

Gaztei abisua

Beherago ikhusiko duzue nola hasi behar duzuen khoroako arrosarioa: baina khoroaka errepartitu dudan arrosario hau erraitean on da goragoko misterio hauk konsideratzea, ordea abisa zaitea gurutzearn aldeko bihi larrian Pater erraitean Iainkozko izaite bat ezpa naturaleza bat memorioan harzera. Ondoko hirur bihi xehetan erren itzatzu hirur Abe Maria, Trinitate sainduaren ohoretan. Aita, Semea eta Espiritua Saindua dira hirur presuna, hirur presuna hauk deitzen dira Trinitatea, eta Trinitatea hirur presunatan da Iainko bat. Arrosarioan eman ezazu edo zeurekin erabil zenbait bihi benedikatu. Debotki eta ahalik maizena arrosarioa erraitera kontu eduk ezazu baldin zeure bureuaz kontu onik eman nahi baduzu: hau da konseillu ona.

Franzes de Sales sainduak khoroa debotki erraiteko irakhasten duen maneratik tiratu dudan manera

Hartuko duzu arrosarioa gurutzetik, zeinatuko zara, eta musu eginen diozu gurutzeari erranen duzu Kredo Iainkoa begietan ikhusten bazendu bezala gogoratzen zaitzula, lehenbiziko bihi larrian Iainkoa othoiztuko duzu zure zerbitzua errezibi dezala, eta ungi erraitera bere garaziaz fabora zaitzala.

Hirur ondoko bihi xehetan ararteko emanen duzu Birjina sakratua. salutatzan duzula lehenbiziko bihian. Aita Iainkoaren alabarik maitenena

bezala; bigarren gihian seme Iainkoaren ama bezala; hirugarren bihian Espiritu sainduaren espos maitea bezala.

Arrosarioko hamarrak erraitean eginen duzu gogoeta onik eta mediatzino debotik zeure bekhatuak gatik, elizako aizinamendua gatik, baina guziz Jesus eta Maria erraitean eginen duzu hauken bion gainean gogoe-ta onik.

Azkeneko hamarraren azkeneko bihi larrian Iainkoari eskerrak emanen diotzatzu erraiteko eman zaitzun garazia gatik. Ondoko hirur bihi xehetan salutatzeko duzu birgina sakratua eta lehenbizikoan othoiztuko duzu. Arren Aita eternalari zure adimendua ofrezti diazon zuk bethiere haren miserikordiak konsideratzea gatik.

Bigarren bihi xehean othoiztuko duzu zure memorioa ofrezti diezon semeari zuk bethi haren heriotzea eta haren Pasionea zeure gogoan eta bihotzean izaitea gatik.

Hirugarren bihi xehean othoiztuko duzu ofrezti diazon zure borondatea Espiritu sainduari zu haren su sakratuaz sekulakotz erretzea gatik.

Azkenean den bihi larrian othoiztuko duzu Iainkoren maistatea, arren agrada dakion zure eginza hau guzia bere loriatan eta elizaren probetxutan. Othoiztuko duzu konserba zaitzan elizako ontasunean, eta elizatik kanpoan diren guziak elizako federa ea partaletasunera erakhar ditzan, eta othoitz eginen duzu zeure adiskide guziak, eta obligazio duzunak gatik. Akhabatuko duzu hasi bezala Kredoaz fede sainduaren aithormendutan lehen eta gero. Azkenean zienatuko zara hastean bezala.

IESU KRISTO IAAUNAREN ETA HUNEN DIGNEAREN BIZITZEAREN ETA HERIOTZEAREN MISTERIOEN SUMARIOA

*misterio hauk seira emanak dira aste guzian
meditatzekotan egun guziaz hirurogi eta hirur
Abe Mariatako arrosario bat erraiten duela eta lehenik*

Aste lehenean

1. Lehenbiziko hamarra erraiten mediatu behar da Birjinaren konzebitze saindua. 2. Birjina sorthu zeneko bozkarioa. 3. Hirur urthe zituean tenpluan presentatzea. 4. Hameka urthez edo inguruan eduki zuen bizitzearen saindutasuna. 5. Iosephekin ezkonzea, biok birginitatea boturik. 6. Inkarnazioneko misterio handia, aingeru Gabrielelek adiarazia.

Aste artean

1. Lehenbiziko hamarra erraiten medita ezazu Santa Elizabet ikhustea. 2. Sei ilhabetez hark erabili zuen bizia. 3. Birjinaren eta San Iosephen tristezia Iosephek Birjinaz zuen duda gatik, eta hauken bion geroko bozkarioa, aingerua ganik Iosephek misterioa ikhasi zuen orduan. Hauken Betleengo piaia, 4. hauken trabailluak eta nekeak, nola nora erretira lekuri ezin izanez arratsaldean ibili ziren. 5. Iesus sorzea, orduko aingeruen musika soinua, eta arzainen bisita. 6. Zirkunzisione dolorezkoaren misterioa.

Aste azkenean

1. Magoek ezpa hirur erregek bere presentekin adoratzeko. 2. Birjinaren purifikatzea, eta tenpluan salbatzaillea presentatzea. 3. Hunen Egiptorako ihesa Herodezen beldurrez. 4. Tenpluan Iesus hamabi urhetan galzea. 5. Iesus bere amaren etxean egoitea, eta hunen obediencia hemozorzi urthez. 6. Iesus bathaiatzea, barurzea, tentatzea eta desertuan biktoria izaitzea.

Orzegunean

1. Hirur urthez Predikatzen hartu zituen nekeak. 2. Hunen mirakulu botherea, guzior salbamendutan. 3. Hunen transfiguratzeko loria. 4. Hunen Ierusalameen arramu egunean sarzea. 5. Pasionera ioaiteko ama ganik hartu zuen kongia eta azken adia. 6. Apostoluei oinak garbitzea eta sakramendu saindua ezartzea.

Orzillarean

1. Iesusen othoitza baratzean, nekea eta atzemaitea. 2. Gau hartan Ierusalem era eramanik pairatu zituen penak eta ondikoak. 3. Pasione hartzeko zegoen goizean iugen eta gortheen aitzitean pairatu zuena. Iesus azotatzea. 4. Iesus azotatzea. 5. Iesus elhorritz khorozatzea. 6. Iainkoaren semea baino Barrabas ohoina gehiago jendeak eduitea, noiz-eta Pilatusek jendeari erakhutsi baitzioen, erraiten zerauela: *Ecce homo*.

Larunbatean

1. Gure salbatzaillearen kontra hilzeko eman zen sententzia. 2. Kalbariara gurutzeko soinean ioaita. 3. Nola urkhabe batekin izatu eta gurutzefikatu zuten. 4. Gurutzean hirur oren bizirik egin baitzuen, zer orduan pairatu zuen. 5. Heriotzea eta saihetseko dardo kolpea. 6. Gurutzetik eraustea eta ehorztea.

Igandean

1. Birjina hirur egunez bakharrik eta tristerik egoitea. 2. Erresuszitate zenenko misterioa agermenduekin. 3. Igan zedeko mirakuluak. 4. Espiritu Saindua Mendekoste egunean iautstea. 5. Birjinak geroztik hil artean eduki zuen bizitza. 6. Birjina hilzea, zeruratzea, eta zeruan khoroa bat aingeruez goragokoa izaita.

Andre Birjinaren arrosarioa

Pater de caelis Deus. Miserere nobis.

Aita Iainkoaren ohoretan Pater

O Birjina loriazkoa! Santa Ana zeure amaren sabelean bekhatu originalik gabe Iainkoaren garaziaz konzebitua zarena: emanaraz diazaguzu arimen saindutaduna, zure othoitzen indarrez parabisuko bidea izaita gatik, knon saindurik baizen deus ezpaita sartzen. Abe Maria.

O Birjina handia! konsenti diazadazu eta balia aingeru Gabrieleke salutatu zinituen salutziaz nik ere indigneorrek zu bihotzez salutatzea eta zure debotki erraitea. Abe Maria.

O Birjina dohatsua. Ardiets diazaguzu Espiritu Saindua ganik indar eta aiuta: zuk Iainkoaren semea konzebitu zenduena, Espiritu sainduak faboratu zinituen, eta othoi zuk gu fabora gaitzatu geure obrak prestuki konzebitzea gatik ezpa aditzea gatik eta egitea gatik. Abe Maria

O Birjina, Iainkoaren ama dohatsua! zure seme Iauna gana fede bizi bat, esperanza zinezko bat eta amorio garbi bat guk eduitea gatik othoitz egizu. Abe Maria.

*Fili Redemptor mundi Deus. Miserere nobis.
Semearen laudoriotan Pater.*

O Birjina garbia eta nihoiz makulatu gabea! zuk zeure birginitatea zeure seme Iaunari konsekratu diozu eta nik neure borondatea zurekin batean konsekratzen diot; baina hobeki zerbitzatzea gatik emanaraz diazadazu kastitatearen donua eta dohaina, bihotzeko garbitasuna eta ungi-egitei iarraitzea. Abe Maria.

O Birjina izorra zinena eta erdi zarena, Ama Birjina gorputzean narrio gabea: desir onak harzera eta perfektasun guzizi lotzera molda gaitzatu: zuk hunetarakotz othoitz egite gatik othoitzez nagotzu humilki. Abe Maria.

O Birjina deus izan ezpazendu baino gehiago zeure izorran kargarik sentitu eztuzuna! zeure seme Iaunaren manamenduak allegeraki konplizteko abiltadea izanaraz diazaguzu. Abe Maria.

O Birjina sakratua, dolorerik gabe erdia, andre abantailltua, erdi baino lehen, erditzean eta erdiz gero ere Birjina zarena iguzu geure obra onak eta desira onak lehen, orduan eta gero zure bitartekotasunaz Iainkoari geure bekhauten baramendutan agradarazteko garazia, Abe Maria.

*Spiritus Sancte Deus. Miserere
Espiritu sainduaren ohoretan Pater.*

O Birjina dohatsua! zuk Elizabethke erran zerotzun orduan sinhetsi zenduen inkarnazionea, eta berze misterioak. Iguzu eliza amak dadukan guzia guk ere hitzez eta obrak sinhesteko garazia. Abe Maria.

O Birjina obeditzera humilla! O unzi espirituala! O zeure humiltasuna gatik Iainko Iaunak begi argiz behatu deratzuna iguzu zure seme Iaunaren manamenduetara obedient zaitzeko grazia, gerok baino gehia-

goen ezagutzeko anzea, eta geure ezteustasunaren aithorzeko agudezia neurrizkoa. Abe Maria.

O Birjina minzari zuhurra, hitzetan ase, obretan konplia eta alde guziz perfekta! Khen ezazu gure ganik hitz ergel guzira, giristino lagunaren kontrako aiphamen guzia eta berze gainerako banaloria guzia. Abe Maria.

O Birjina handiro pribilegiatua, obra onetan segitzen duzuna, bertutetara emana, merituetan perfekta eta alde guziz sainduki dohatsutua. Zeure merezimendu handiez konpli gaitzatu geure eskasetan, zeure othoitzez irabaz diazaguzu ungi pensatzeko manera, bidezki minzatzeko anzea, azken fineraino behar bezala obratzeko kuraia eta hil ondoan bizitzea eternala, biz hala. Abe Maria.

Birjina ganako gomendioak

O Birjina ezta, abandonatuen geriza, baderauzkitut othoitz hauk, Iainkoaren semea herze birginaletan konzebitu zendueneke plazer hartuaren orhoitzapenetan, eskerrak aita eternalari emaiten diotzadala eman zerotzun fabore hura gatik, diot, zu bere seme bakhoitzaren ama egitea gatik, eta haren gizonzeak gizon arrazari eman zioen ontasuna gatik: errekeritzen zaitut, arren erakhuts zaitean gure ama, gu zure seme preziatuari, gure arimen begiraleari eta humiltasun perfetari hurbilzea gatik aita eternalaren loriatan eta ohoretan, Espiritu sainduaren batasunean. Biz hala.

2. gomendia

O Maria Birjina saindua, garaziaz bethea, eta emaztetako benedikatuena, baderauzkitut othoitz hauk, Elizabeth sainduaren ikhustean, eta gure salbatzailearen inkarnazionea Espiritu sainduak deklaratu zerotzun orduan izan zenduen plazeraren ohoretan: othoi bisita gaitzatu eta ikhus gaitzatu zeure aiuraz, pausu onetan Aitaren bothereak eta Espiritu saindu konsolariaren karitateak gu erabil-araztea gatik Iesu Kristo gure Iaunaren merituz. Biz hala.

3. gomendia

O Birjina Maria guziz urrikari gaitutzuna, zeruetako erregina baderauzkitut othoiz hauk, bethi Birjina zarela munduaren salbatzaileak

dolorerik gabe sailduki erditzearen alegrianzatan: othoitzez nagotzu, arren amorio handi hunen berbhutez zeure semea ganik ardiets diazaguzun Espirituko pobretasunaren dohaina, Aita eternala gana egiazko erresetua eta bizio guzietarik bizi hunen finereinokoan garbi izaitea. Biz hala.

4. goimendioa

O Maria Birjina garbia, baderauskitzut othoitz hauk zure seme mai-tenari erregek adoraturik presentak eman ziotzatenean errezibitu zenuen plazeraren konsiderazinotan: othoitzaz nagotzu, arren bizio guzitik penitenziaren botherez eta Iainkoazko amorioaren suaz garbi nazazun, Aita eternalari agradatzen natzaikan bezalako ofrenda ni preparatzea gatik. Biz hala.

5. gomendioa

O Birjina Maria miserikordiazkoa, aingeruen enperadorea, baderauskitzutu gomendio hauk, hirur egunez semearen bilha ibilirik, gero ondoan dotorekin disputan zegoela tenpluan ediren zenduenean hartu zenuen kontentamenduaren orhoitzapenetan: Arren egiguzu Iainkoa bethi bilhatzeko garazia, galzen dugun orduan iguzu urriki eta sentimendu handia, eta behin aurkitzen badugu othoi bere miserikordiaz bego gurekin bethi. Biz hala.

6. gomendioa

O Maria Birjina benedikatua, bekhatoren ama, baderauskitzutu gomendio hauk, gure Iesu Kristo Iaunak pitzturik eta bisitaturik salutatu zinituenean errezibitu zenuen bozkarioa gatik: arren irabaz diazaguzu halako obrak egiteko garazia, non zure seme Iaunaren garaziaz pitzturik iraun eta persebera dezagun garazia hartan guk Iainkoaren borondatea konplitez gatik. Biz hala.

7. gomendioa

O Maria Birjina loriaz bethea, aitaren alaba, semearen ama, espiritu sailduaren esposa, Trinitate sailduaren egoitza sakratua, gomendatzen natzaitzu zerura igan zineneko loriaren orhoitzapena bitharteko emanik, eta othoitzez nagotzu, harren egun artako sendagailla handi haren berbhutez izan diazaguzun geure etsaien kontra biktoria: eman diazaguzun Trinitate saildua ohoratzeko moldea; eman diazaguzun Trinitate guzierenlorian pazuner izaiteko meritua Iesu Kristo gure Iaunaren biziaren, pasionearen eta heriotzearen berbhutez. Biz hala.

Gomendio hauk arrosarioan sarthuz erraiteko propioak dira, hamar guziaz gomendio hautarik bat.

Andre Birjinaren zazpi bozkarioak

1. Allegera zaitea, o espiritu sailduaren esposa, parabisuan orai errezibitzen duzun kontentamendua gatik: ezen zu zeure garbitasunak eta birginatasunak aingeruak baino gorago alxatu zaitu.

2. Allegera zaitea, o Iainkoaren ama birgina parabisuan sentitzen duzun plazera gatik: zeren eta iguzkiak hemen behere lurrean mundu guzia argitzen duen bezala zuk ere zeure distiamenduaz ederzen eta klaratzen baituzu parabisu guzia. Abe Maria.

3. Allegera zaitea, o Iainkoaren alaba, parabisuan oren hunetan gozatzen duzun ontasuna gatik: zeren-eta aingeru guziek eta arangeluek, tronuek eta iauntasunek eta espiritu dohatsu guziek bere kreatzaillearen amatzat ohoratzen, ezagutzen, erreberenziazten eta erresetatzen baitzaituzte eta zuk egiten derauezun kheinurik tipienara obedient baitaude. Abe Maria.

4. Allegera zaitea, o Trinitate sailduaren neskatua, parabisuan sentitzen duzu eta gozatzen zaizkan bozkarioa gatik: zeren eta zu zeure seme Iaunari eskatzen zaizkan garazia guziak bertan emaiten beitzaitzitu eta san Bernatek dioen bezala bat ezta zure esku sailduetarik lehenik iragaiten ezten garaziarik hemen behere lurrean emaiten. Abe Maria.

5. Allegera zaitea, o prinzesa noblerena, zeren-eta baldin Iainkoaren semea bere Aita eternalaren eskuineko aldean iarririk badago, zu ere zeure seme sailduaren eskuinean baxharrik iarrria baitzaude. Abe Maria.

6. Allegera zaitea, o bekhatoren esperanza, malenkoniatuaren geriza parabisuan duzun alegrianza handi hura gatik: zeren-eta zu laudatzen eta erresetatzen zaituztenak, Aita eternalak mundu hunetan bere garazia sailduaz eta berzean iainkoko loriaz errekonpensatuko baititu. Abe Maria.

7. Allegera zaitea o ama alaba eta Iainkoaren esposa: zeren ori parabisuan gozatzen zaizten garazia guziak, kontentamenduak eta faboreak ezpaitira sekulan gutituko, aitzitik lehen iudizioko finereino berretuko baitira, eta mendetarik mandetaraino iraunen baitute. Biz hala. Abe Maria. Gloria Patri etc.

Othoitzza

O Maria Birjina emea. Iainkoaren ama, garazien erregina, bekhato-
ren abokata, malenkoniaturen konfortua, tristen faborea, lurreko konso-
lamendua, zeruko bozkarioa, etsaien izialdura, adiskideen bizitzea, eta
andre perfekta, pietatez othoi ni zure zerbitzarti indigne enzun nazazu,
eta zeure maiteen eta zeure bulhar birginazkoan eskribaturik daduzka-
tzunen kontuan eduki nazazu. Garbi diazadazu, o Birjina garbia, neure
bihotza bekhatu guzietarik: khen eta kasa ezazu ene baitharik zure begiei
desplazer, zaien guzia: purga ezazu ene arima lurreko desiretarik eta alxa
diazadazu neure espiritua zeruko onen eta bethi eternalen amoriora egizu
ene delienzia guzia hunetan izaitea. O Birjina saildua, orai eta neure
heriotzeko pontuan eta udizioko egun izigarrian, neure eginak gatik
kontu eman beharko dudan hartan, othoitz egiozu ene gatik zeure semea-
ri o Birjina sindua, zeure lagunzaren botherez othoi sekulako suaren
penetarik aparta nazazu, beraz ni bekhatore ondikozkoa ez nazazula
nihoiz kita. O Birjina egun hartan zure pietateari gomendatzen diot neure
arima eta gorputza: erregina zazu arren goberna eta defenda nazazu gaitz
guzitik, periletarik eta mundu hunetako etsaietarik. Othoitz ezazu zeure
seme Iauna arren eman diazadan neure bekhatu barkhamendua, egiaz-
ko fedea, esperanza fermua, karitate handia, eta Espiritu sailduaren gara-
zia, garazia hunen auzat bethi bere borondate saildua niri eragitea gatik.
Halaber, o andre Birjina othoi herri hau begira ezazu gylatik, izurritik eta
gosetetik: ene ahaideak adiskideak eta girstino guziak gaitz guzietarik
salba itzatzu: egizu, Ama Birjina, zeure pietatea gatik, egizu zeure amata-
suna gatik egizu zeruko loria gatik. Biz hala.

Bozkario hauk othoitz hunekin batean erraiten dituenak fabore han-
diak izanen ditu Birjina ganik, hala da Birjinaz beraz saildu bati prometatua.

Iainkoaren amaren salutzantzia

Agur, aita Iainkoaren alaba. Agur, seme Iainkoaren ama. Agur,
Espiritu sailduaren esposa. Agur, Trinitate sailduaren tenplua eta lekhu
sokratua.

Andre Birjina Mariari othoitzza

Iainko aitaren ontasunetik sorthu zaren seme Iesu Kristo errege
Iauna, fabora nazazu: Birjina benedikatua, enzun nazazu: mundu guztia
salbatu duenaren ama, hel zakizkit: parabisuko andrea, begitartez beha
diazadazu: zeruko eta lurreko erregina emea eta laudatua, bitarteko on
betho gertha zakizkit: gizon arraza guziaren abokata, egizu othoitz gure
gatik: ezen zu zara aingeruen andrea; patriarken lilia, profeten desira;
apostoluen tresora; kofesoren ama; kofesoren ama; birginen ohorea;
Birjina ama ezta, egizu othoitz ene gatik o andre ederra eta dilzea!
Aingeru guziek elkharrekin duten baino zuk zerorrek fabore gehiago
duzu, eta hala aiuta nazazu gaitz guzietan: eta arima gorputzetik partitu-
ko den egun eta oren izigarriko hartan ez nazazula arren utz: andre
emea, oren hartan eta iudizioko orenean fabora nazazu, eta parabisuko
athean zeure seme maitearen aitzinera hel nazazu, hor finik gabe haren
loriaz azurekin batean gozatzea gatik eta bethiereko garazia ikhustea
gatik. O parabisuko athea Iesu Kristoren palazioa, itsasoko izarra, mundu
guziaren konsolamendua, finik gabeko hastea, Maria Birjina ezta, Iesu
kristoren esposa, elementuen athea, girstinoen esperanza, pietatearen
ithurria, bakearen osasuna. Birjinatasunaren buruzagia, aingeru guziak
baino goragokoa miserikordiaren ama, Birjina guzien gaineko birgina,
Iainkoatasunaren tenplua, kreatura guziak baino ederragoa, eztitasunaren
andrea. O salbamenduaren probedimendua Iesus. O Maria, duzun nitzaz
pietate: zeren-eta zu beitzara dolorearen erremedioa eta konsolazinoa,
zure baithan allegeratzen dira aingeruak, ea bada miserikordiaren andre
ezta, itzul itzatzu ene gana zeure begi miserikordiazkoak eta garaziaz argi
nazazu, eta othoi enzun ezazu ene othoitz. O andre pare gabea! zeure
esku sailduetan gomendatzen deratzut neure arima eta gorputza. Pater.
Abe.

Iosaphateko haranean Birjina Mariaren sepultura edirena da orazi-
no erran den hau, eta berekin duenaren edo egunean behin debotki errai-
ten ezpa errenarazten duenaren hainiz berthute du: nola baitira sutik, ure-
tik, konbatetik eta etsaien azpitiz libratzea eta begiratzea, buruko minetik
sendatzea, espiritu gaixtoa khenzea, ezin erdiz dagoena erdiaraztea, bal-
din kofesaturik eta errezibiturik orazino hau debotki eskura harzen badu;
Birjina gana debot denak hirur egunez hilen den baino lehen Birjina bere
faboretan ikhusiko du.

Sankta Methilderi Andre Birjinak hilziko orenekotz irakhatsi hirur othoitzak

Birjina saildua, Iainkoaren ama, dohatsu guziez gorago Iainko eternalak alxatua eta bere buruaz lehora zruen eta lurrean bothererik gehiena eman deratzuna: othoitzez nagotzu, neure andrea, arren zeure ahalarren ereduaz ene heriotzeko orenean lekhuana ediren zaitean eta neure flakotasuna bortitz diazadazu zeure faboreaz eta khen diatzadatzu neure etsaiak deusetan ere damurik egin ezteazadaten bezala, ene arimak atsekaberik ez izaitea gatik. Biz hala.

Bigarren othoitza

Birjina saildua Iainkoaren ama, Iainko aitaren seme eternalak edertua eta ezin erranezko subeertean zeruko iakintasunaz eta zuhuriaz bezetitua eta bethea, loriako argi franko batez ere inguratua, parabisuko saildu guziez bino klarkiago Trinitate saildua kontenplatez gatik eta argitahunen berthutez Trinitate sailduaren izaitea ikhustea gatik. O andrea, zeru guzia argitzen duzu eguzki distiatzen duen batek bezala, zeure iainkozko zuhurzia eta argi dohatsua bitarteko emanik errekeritzen zaitut andre noblea, arren neure hariotzeko orenean zeure othoitzez fabora nazazun, gaitzetarik begira nazazu eta fede bizi bat ene baithan eman dezazun ignoranziaren azpitik ni bide bunez atheratzea gatik era hobenen oinhazeak ene baitharik khenzea gatik. Biz hala.

Azken othoitza

Birjina saildua, Iainkoaren ama, zure baithan Espiritu saildu konsolariak Iainko bat aitarekin eta seme bat perfetuki eta abundantki ostatatu ditu: zure baithan bere iainkozko amorioaren eta karitatearen eztitasuna eta zaporea eman ditu: zu hanbat laboratu zaitu, non Iainkoaz lehora ezipaita zu bezain miserikordiazkorik eta emerik, arren, ene andre ezitia, berthute hunen eta hain kualitate eztiaren arauera neure heriotzean laboratzera ethor zakizkit, eta Iainkoaren amorioa halako gisaz ene eztiaraztera balaka diazadazu, non heriotzearen garratztasunik, borthiztasunik ezipa berze niholazko behazunik eztakidan kontra, aitzitik ungi eta laboratuki kontua Iainkoari errenda diazodan. Biz hala.

Fabore galdetzeko othoitza

Nola baituzu gradurik handina bezala ontasunik handiena ere Iainkoaren ama bethi Birjina izaitea, hala zeure amatasunaren propitatez obteni diazakedazu munduko banitateak nik utzirik zeruko bideak edukitzeko indarra eta faborea. O aingeruen erregina sabanta! eman diazadazu zer eta nola eskatzeko zuhurzia: ezen añhitz gauza eskatzen naiz, baina maiz behar ez bezala, hargatik maiz enzun gabea gerthatzen naiz, ordea orai zure faborearekin batean behar bezala fabore galdetzeko debozinoa dut, eta hala, andre humilla, zeure excellenziak gatik eta salbatzaillea baithan duzun garazia gatik eztiadzuzula arren falta sokorritzera neure premietan: ezen zure baithan esperanza handi bat dadukat neure indignetasunak gatik enauzula laboratu gabe utziko. Ea bada, andre pietatezkoa, zeure gomendioan har nazazu, baina har nazazu ez utztekotan, hala suplikatzen natzaitzu, eta enzun nazazu. Biz hala.

Andre Birjinari othoitza

Agur Maria Birjina ezitia, Iainkoaren alaba, semearen Ama Espiritu sailduaren sakratutegia, andre garaziaz bethea, emaztetako benedikatuena, zeruetako erregina, aingeruen enperadorea, beharren konsolaria, behatoren ama miserikordiazkoa, abandonatuen geriza, Iainkoaz lehora goragokorik eta bardinik gabea: Iainko guziz botheretsuak eman derauzkitzun abantail hautzaz guzizoz suplikatzen zaitut, arren ene premia guzia halako moldez urrikal dakizun, non othoitze dezazun zeure seme Iauna ni gomendiotan harzera; baldin zu, andre saildua, enplegatzen bazara, segur naiz egundainoko umerik dohatsuena izanen naizela: ezen badakit zure eskea borordate onez akhordatuko eta emanen duela. Ea bada, ama saildua, zeure faborez izan diazadazu zure begi garbien aitzineann giristino leial bizitzeko garazia eta lurreko gauzez gorputza mantenatzea gatik b?????kasurik egin gabe bizitzeko erregelamendua, gero mende hunen ondoan zure seme Iesu Kristo gure Iauna eta zu hunen ama dignea eternalki ikhustea gatik. Biz hala.

Andre Birjinari othoitza

Andre Maria Birjina tatxa gabea! Zutzaz deliberatuki orhoitzen nizen guziaz bihotz guzia kontent hutsez allegeratzen zait zeren zure meritu handietan dignetasunik eta bozkariozko suietik baizen ezpaitut edireiten. Halakotz neure behar orduetan zure gomendiora ihe s egiten dut, eta zuk bere hala enzuten nauzu. Ea bada, donzeilla saindua, zeure saiheits sakratuan gerizaturia bethi eduki nazazu eta esperanza dudan bezala behar ordu guziaz konforta nazazu: ezen badakit, andre goikoa, zure ganik añhitz garazia behere hunetarat iausten dela, eta nik ere gero zure eskolatuak bezala, orai iakin gabez ezin trenka ditzakedan eskerrak, ohore handi batekin erranen ditut zure endrezu loriosez dohatsutasuneko lek-hura hel nadinean, eta bitartean hemen bizi naizeino neure molde apurrean laudatuko dut zure izen ederra deabruei eta berze etzai guziei despit egitea gatik, ainigeruei eta berze zure adiskidei plazer eta atsegin harraztea gatik; manera hunetan zure othoitzez Iainkoaren garazian hilzeko dohaina ezan diazadazu, eta guzia zure laudoriotan konbertituko da; salbatu da bekhatoribat, biz laudatu Maria bere lagunza onak gatik; Parabisura da Birjinaren debot bat, biz laudatu Maria bere debota hunela sokorritzea gatik: finean Maria laudatuko zara zeruan zeure merezi handiak gatik eta ni bezalako presuna pobrea faboratzea gatik. Biz hala.

Predikua hastean othoitza

Prepare ezazu, andre Birjina, Iainkoaren hitzez handiro prezatzen zarena, prepara ezazu zeure delienziez ene adimendua zure seme Iaunaren dotrina enzutera, eta eman diazozu predikariari Espiritu sainduaren hitzkunza elizako ebangelio saindua sustanzioski eta probetxurekin deklaratzeko gatik. Eman diazozu minzatzeko botherea eta eman diazaguzu enzuteko faborea, batzuek eta berzek zerua laudatzea gatik eta ari-mak salbatzea gatik. Biz hala.

Andre birginari marinelak egiteko othoitza

Andre Maeia Birjina, gure salbaitzaillearen ama, bekhatoren esperanza, Adamen ethorkiaren ohorea, lurreko kreaturen andrea, munduko

mirakullua, Birjina guziz garbia, aingeruen erregina eta Iainkoaren etxea! ni bekhatore handia izana gatik, arren ez nazazula arbuia, aitzitik bethi fabora nazazu eta zure semearen aitzinean ararteko on gertha zakizkit: ezen zure behar bezala eskatu zaitzunik gabe bihurtu dela ez tut egundaino enzun, eta zuri debotki gomendatu zaitzunik kaltetan egundaino erori dela ez tut ikhasi baina bai peril handien erditik ere salborik ilkhi dela eta hala giristino leial guziak garaziaren eta miserikordiaren ama zarella arrazoinekin famatzen zaitu. O saindutasunaren mirakullua! enzun ezazu othoi ene othoitza: zeren-eta nik kreatura pobreorrek zuk orai eta bethi gaitzetarik ni libretzea gatik, neure burua zure gomendioan ibainzen baitut. Ardiets diazadazu arimako eta gorputzeko garbitasuna, bihotzeko humiltasuna, Iainkoa ganako debozinoa eta haren borondate sainduaren egiteko anzea eta indarra. Giristino lagunaren alderako karitatea, bakea eta arrunkidetasuna. Fabora nazazu piaia peliros hunetan, fabora ezazu beharrean dagoen presuna guzia, baina guzia ere gure konpainia bere nezesitatezko puntu eta puntada guztietan. Egizu gure etsaiak gure gainean eskurik eztezan har, alde zakizkigu bethiere; zure itzalak berak izituko ditu: Andrea zu hargatik etzara nekhatuko baina bai gu konsolatuko; zu etzara periletan sarthuko, baina bai gu periletarik kanporako; zu etzara gutiagotuko, baina bai gu gehiagotuko, eta gu humelatzearekin batean zu ere laudatuko zara eta sekulakotz prezatuko bekhatoreoi egin derakuzun aiuta gatik. Biz hala.

Andre Birjinari othoitza

Agur Maria, alaba saindua, alabetako abantailatuena, abantailatuetako dohatsuen, dohatsuetako ederrena, ederretako maiterena, maitetako konpliena, konplietako sainduena, eta Iainkoaz landan lehena.

Agur miserikordiaren ama, munduko andrea, zeruko erregina, birginen birgina, sainduen saindua, itsuen argia, iustuen loria, bekhatoren barkhamendua, garbitasun guziaren mirailla eta ontasun infinituaren ganbara.

Agur ama Iainkoarra, eta zeure ontasuna gatik Iainkoa baithan ediren zenduen garazia eman diazazu munduari ezagutzera zeure orazino sainduz ardiesten derauezula bekhatorei barkhamndua, eriei osasuna, iziperi kuraia, tristatuei konsolatzea, perilekoei sokorrimendua, gathibuei

libertatea, exituei esporzua, hobenduriei salbamendua eta giristino debotei parabisua.

Agur garaziaren edireillea, biziaren ama, eta salbamenduaren lekhua. Zure seme launari hesteko garazia zeure othoitzez irabaz diazaguzu.

Agur iujearen ama abantailatua, garaziaren kobrua, parabisuaren ohore, loriaren distia, salbatzaillearen Arka hersia. Eta zeruko gakhoa! zeure pribilegi handiak gatik egidazu garazia kautuki dakidan bezala frogatzen dudala sendagaillas erraiteko zu zarela tristen alegrianza, hiratuaren boztea, nagien iratzarzea, enkoniatuen pazegua, malenkoniatuaren konsolaztea, khexatuaren sosegua, unheen pausua, penatuaren libranza, gathibuen itzurzea, erien osasuna, bidegabeen pazienza, kontrarioen iustizia, merituen ezagutza eta deboten parabisua: merezi duzun bezanbat laudorio nik eman nezakezu: baina zure baithan esperanza emana dutenak zuk zeure pietatea gatik handiro faboratzen ditutzu, eta hala ni ere urrikalzen natzai zula fabora nazazu: ezen zuri gomendatzera huna ethorria naiz, eta adi nazazu ama ona garenak bezala: amak umea gatik añhitz daidi: zu zara bada ama eta gu gara amaren umeak.

Agur gizonen bizitzea, arimen salbatzea, lekhu guziko mirakullua, gure estatu urrikalkizuna eta bizi nigartia muda itzatzu lurretik egunbatez zeruko loriara igan gaitzkeien bezala. Biz hala.

HUNERAINOKOAN DA OBRA HUNEN LEHENBIZIKO PARTEA

BIGARREN PARTEA

Igandeko othoitza

O Iainko guziz botheretsua, zuri zor derauzkitzuggun eskerrak berzetaraten ditugun orduan (nola maizegi egiten baitugu) adimendu nahasia dugu, memorio guti dugu edo batere eztugu, iondone Paulok irakhas ten deraukunaz berze alde iakiteko gendukeienaz geroz deus eztugula berzetarik izan eztugunik. O Aita eternala! aithorzen dut zer ere baita onik haren guziaren egilea edo eragilea zu zarela, eta hala ontasun guziatarik zure zor derauzkitzugu eskerrak. O Iainko Iauna, deus faltarik ene baithan edireiten duzunean, ni naiz egilea eta hobenduria; deus onik edireiten duzunean, zu zara emaille liberala eta laudorio behar duzuna. Hunen batenarekin beraz, o neure bihotzeko Iainkoa, niri egin derauztatzun kortesia handiak gatik laudatzen eta benedikatzen zaitut zeruan izar, lurrean belhar eta itsasoan ur xorta den bezanbatetan eta gehiagotan: ezen kontu gabeko faboreak zure esku urrikalmendutsutik errezibitu ditu eta errezibitzen ere hanbat gorputzean nola ariman. Ea bada, Iainko Iaunak ene gana zaituzten ontasunak, Iainkoari eskerrak errenda diatzotzue; ene bihotza. Iainkoari eskerrak eta laudorioak eman diatzotzu, ezen zordun zara zure hobeagoa gatik Iainkoak onak errepertitu derauzkitzunaz geroztik. O igande saindua, Iainkoak arimen mahainzat ordenatua o parabisuko laudorioak tratatzeko eguna! O zeruko othurunzaren besta saindua! zutzaz orhoitzearekin batean orhoitzen naiz ene arima ere horko ethorkitik dela: baina, o ene arima maitea, zergatik etzara zeruko zeure herri noble hartarat hobeki lehiatzen? Zergatik etzara iratzaren? Zergatik etzara zeure etsaien artean hobeki konbatitzen? Bethi lurrera beha zaude. Bethi gogoa lurrean duzu. Bethi zeure plazerera bizi nahi zinateke. Helas! eztakizu munduaren deabruaren eta haragiaren lausenguak traidore lausenguak direla eta bizkitartean gehienik zu halakoetan prezatzen? O ene arima Iainkoak berak bere odol sainduaz xahutua! o ene arima Iainkoak berak bere bizia emanik garastia errosia. Delibera ezazu ifernuko bidetarik apartatzea gatik Iainkoaren zerbitzatzera: zeure salbamendua gatik mundua kitatzera: parabisua irabaztea gatik munduarekin ez aditzera: ezen zer probetxu duzu munduan denbora apur bat gehinez ere ungi izaitea, baldin gero mundutik ilkitzearekin batean sekulakotz ifernuan zeure erhake-

ria gatik egoiteko ungi izaite hura balitzen bazaitzu, bizkitartean gerthu da eta zerorrek ere badakizu Iainkoa eta deabrua biak ezin zerbitza ditzake-tzula, eta badakizu hainitz orduz hitzez Iainkoa eta obraz deabrua zerbi-tzatzen duzula. O dohakabetasuna! O miseria.

Ene arimaren iabea eta habea Iainko Iauna, barkha diazadazu neure hobenak, barkha diatzadatu neure bekhatuak eta penitentzia egiteko garazia eman diazadazu zu gehiago ez ofentsatzeko dohainarekin. Eman diazadazu konzien zian bakea, ariman amorioa, bihotzean debozinoa, herrian adiskidetasuna erresuman giristinotasuna, konseillu ona, fidelita-tea eta sosegua. Eman diazaguzu lurreko fruituetarik gozo ona geure tra-bailluetarik salarioa, geure aziendetarik probetxua eta brze gainerako ontasunetarik behar bezalako aiuta, guk ere zu ordainzat laudatzea gatik, benedikatzea gatik eta gauza guzuen gainetik eternalki adoratzea gatik.

Asteleheneko othoitza

Iainko Iauna, baldin zure iustizia zure zerorren miseriak bala-ko ezpaleza, segur da gaztigu garatza ene gainean egin zenezakela, ezen zure pietateaz berzek ezin paira ditzaken bezalako faltak egin ditut, eta guztiarekin ere nik nerorrek neure baithan kalteak eta faltak egin gatik nahi nude kalte eta falta hek oinhazerik ezpalidate, horra ene erhakeria. Ordea, o zuzenaren iabea, atrazoin da nik neure gaixakeriak gatik zenbeit pena pairatzea, arrazoin da zuk ni iustiziatzea, eta arrazoin da zuk zeure borondatea konplitea. Beraz nola ordenatu baituzu, hala konpli ezazu, eta ene atsekabeaz zure plazera egiten bada atsekabe hura ere plazerat errezibituko dut. Iauna, esperientziak irakhasten diraku eta ukhatzeko tre-banziarik ezin har dezazuegu, badakigu hil behar garela hil behar ezpagi-ne bezala bizia gatik zure abisuaren kontra: ezen abisatzen gaitutzu gutien uste dugunean heriotzea ethorriko zaikula halakotz prestik eta iratzarrik egon gaiteala. Beraz ene arima, erna zaitea, alxa zaitea eta prepara haini-tzi ongaitz egin dioen bezala zuri ere uste gabeko heriotzeak gaitz eztaki-zun! gero eztate ordua, orai da ordua, gero eztate penitentiari, orai da penitentzia. Beraz ene arima Iainkoarekin adiskidetzea gatik penitentzia egin behar dugunaz geroz dagigun penitentzia geroko begira egon gabe, ezen hainitz bere kaltetan geroko begira egoiteak traditu du. Dagigun guk geure aldetik egiteko dena eta segur dugu salbamendua, zeren-eta Iainkoak bere aldetik promes baiteraku guzuen salbamendua desideratzen

duela; Iainko egitia da gure Iainkoa Iainko iustua da eta leiala. Othoi bada, Iaun handia, bethiere fabora nazazu, othoi konsola nazazu, eta aste lehenak haste lehena bezala erran nahi duenaz geroz biz egungo eguna haste ona eta zure ohoratzeko eguna. Biz hala.

Aste arteko othoitza

Gizonak duen kondiziorik ederrena du Iainkoa laudatzea gatik aste artea asti arte agitea, erran nahi dut bere denbora parte bat ungi Iainkoaren laudorioetan emaita: zeren-eta Iainkoaren benediziñoa ezten lekhuon nihoren egin ahalak ezpaititezke suma, batzutan, Iainkoak gaix-toei onak emana gatik, zeren eta on hek emaiten baiterauzte bere obra onen pagamendu bezala berze munduan ez gozatzea gatik. Segur, Iauna, badakit behar bezalako debozinorekin etzaitudala zerbitzatzen eta zurei zeure eskerrak emaita gatik asti harze guti egiten dudala: ordea, O Iauna, etzaitela ene kontra hauzitan sar, dagigun biok abenitkoa hura izanen da ene faboretan. Iauna lehenik aithorzen dut hobenduri handia naizela eta zuk ene kontra koleratzeko suiet baduzula, beraz zeure iustiziaren eredu-z neure gaizkiak gatik kondena nazakezu? Aithorzen dut Iauna, baietz. Ordea bekhatorei bere bekhatuak barkhatzeagatik miseriak famatuko zara eta zuk ene baithan miseriak hau egin dezakezu, halakotz othoi-tzez nagotzu, arren nik neure kontuak zure errendatu baino lehen zeure garazia sainduaz zuri agradatzen zaitzun bezalako prestutasun bat eta ius-tutasun bat eman diatzadatzun. Iauna, damu dut zure legen kontra ibilia, urriki dut zu ofensatua. O ene bihotza! zer erremedio? O ene Iainko iugea! zer erremedio? Nahi nauzu berehala punitu? Merezi dut. Nahi derautazu barkhatu, eztut merezi. Beraz nola izanen da gure bion artean? Dakidala eta eztakiala maiz ofensatu zaitut; ingratus handia da zuk niri ungi egitea gatik nik zuri gaizki egitea; erhakeria zinezkoa da bere nabu-siari eta Iainkoari kontratzea; harrimendu handia da kontinuatzea. Iauna barkha diazadazu; badakit ene faltak nik orai erran ahal nitzakeien baino gehiagoak direla, ordea zure miseriak konparazino gabe handiagoa da eta behar da, ezperez guk bekhatoreok ondoren gaixtoa maiz izanen gen-duke. O pietatearen aita naturala, edo pietatea bera! Barkha diazadazu eta eman diazadazu zeure garazia. Biz hala.

Aste azkeneko othoitz

Arima batek egin ahal dezakeien traidorekeriarik handiena da bere etsai mortala eta deabrua zerbitzatzea gatik bere adiskide eternala eta Iainkoa kitatzea. Arima bati ethor ahal dakidikeon kalterik bortitzena eta sentikorrena da Iainkoaren desgarazian bere bekhatuak gatik hilzea, eta bizkitartean ene arima nola gobernatzen gara? badakizu herioa fedakabea dela: badakizu zeure burua enganatzera uzten baduzu, enganatuko zaituela; badakizu gaixtaginei hala gertatzen zaiela eta maldizinoekin iferriak behera iausten direla. A! zer laidoa? zer ondikoa? zer dolorea ta zer marraska? Hauk guzior buruan ene arima, guk guzior buruan nola gobernatzen gara? Berzeak baithan zenzatzen gara? Hobetzen gara? A! enganioa, aitzitik nork munduko maleziarik gehieni iakinen hari gara. Non da Iainkoaren errespetua? Non da Iainkoa ganako amorioa, giristino laguna ganako karitatea? Non da iudizioaren beldurkundera, orduko maldizinoaren ikhara eta sekulako apartatze hilgarri haren ohoitzapena? Ahanzten zaitugu, Iauna, ordea zure gure ahanzte ahanziko othe zaitzu? Nor nongo baita hango hitzkunza du, eta guk nongo hitzkunza dugu nongo garen iakiteko? Lurreko hitzkunza pobrea. Ea bada, gure arimen salbatzaillea, zeruko hitzkunza bat eman ezazu gure ahoan eta bihotzean hitzkunza hunez zeruko ume seiñalatzea gatik eta zure maiestate saindua laudorio eternalaz ohoratzea gatik. Ezen zer probetxu dugu ezin nonta bezanbat on eta ontasun suk guri geure bizia emanaz, baldin indizioko puntu hartan kontu onik emaiten ezpadugu? Iauna naizen pobre, kaltiar, estorbutsu, penatua, gitzetsia, eta tribulatua, baldin gero zure gogaragoko zerbitzurik neke hautan egiten baderautzut. Finean ene bizi guztia den zure ohoretan neure arimaren salbamendutan. Biz hala.

Orzeguneko othoitz

O Iainko urrikalmendutsua eta amoriotsur, zordun handi gara zure-gana eta nork pagatuko zaitu? Obligazino handia da gu Sathanaren bot-heretik libratzeagatik bere bizia emaita. Fabore handi bat, espantagarriki handia da gure naturaleza nothatua garbitzeagatik Iainkoak bere odol saindua emaita. O gure Aita Adamen bekhatua, nonbait heriotzeari gure-gana bothere handia eman ioen gu handik edoiteagatik Iainkoak bere bizia eman behar ukhetu duenaz geroz! Beraz arrazonekin orzeguna deit-

huko dugu sorzeguna. Beraz arrazonekin orzeguna bezalako egunean hunelako kortesien orhoitzapenetan geure gisako esker ta obligazino hau-ken emailari emaiten diotzaguz. Beraz arrazonekin zeruak eta lurak hunelako ontasunak gatik Iainkoa guziz ona laudatzen dute. Ea bada Maiestateak benedikata eta landa dezagun. Tronuak, Iauntasunak eta Berthuteak benedikata eta lauda dezagun Serafinoak, Aingeruak eta Patriarkak benedikata eta lauda dezagun, Profetak, Doktorak eta parabisu-ko berze saindu guziak benedikata dezagun, lauda dezagun eta adora deza- gun Iainko eternala bere ontasun infinitua gatik eta guri guk merezi gabrik egin derazkun Parabisuko bideak gatik. O Mariaren semea, eta o Iainkoaren semea, zuk zeure Aita eternalarekin ongundeak egin derazku- tzu: zuk hunelako sendagaillak obratu dituzu: ordea guziak gatik orainko hutskor gara eta zu zeure handitasunean ofensatzen zaitugu begin baino maizago, nahiz behingoa ere sobera maiz lizaten. Halakotz bada Iauna garazia eskatze natzaitzu, eta othoi barkha diazadazu, Iauna, barkha dia- zadazu zeure Pasione Sainduagatik, zeure karitate handiagatik, eta zeure balio Iainkozkoagatik; badaidizu, Iauna, zeure miserikordiaren faboretan, badaidizu bekhatore hunen salbamendutan. Biz othoi egina.

Orzillareko othoitz

Mundu hunetan garen guziok ungi puntu guziak konsidera baditza- gu edirenen dugu Iainkoaren semeak gu salbatzea gatik pairatu zituen penen parerik nihork nihon entuela pairatzen. Pasione terriplea pairatu du gure Iaunak, ala baina gure bihotzak ez mederatzen, gure arimak ez tran- sitzen, gure konzienziak ez onzen. O harrimendua! O eskantatzea! Nolatan gure bitharetzen aiz? O Satanaren ofizioa! Zergatik gure baithan manatzen duk? O Iainko guziz ona, zuk zeure zainetarik xirripa batzue- tarik bezala zeure odola gure salbamendutan isuri duzu, zeure larrua pika- tu deratzute eta martiriatu zaituzte. Zuk eskarnioak eta maldezinoak pai- ratu dituzu. Zuk azote kolpeak eta ukhabilakoak sentitu dituzu. Zuk aranze puntak eta arno gogorraren kherua pairatu dituzu. Zuk gurutzean bizia bi gaiztaginen erdian eman duzu. Hauk guziok eta gehiago zuk gure gatik pairatua gatik guk zure zer ezagutza deratzugu? Erran behar da ingrat handiak garela zu gure kontra arrankuratzen zarenaz geroz. Iauna, badakit zuk gure beharrik eztuzula, berriz ordea badakit gu geurok gabe zu gabe baino hobeki garatekela. Halakotz neure bihotz guztiaz othoitzez

nagotzu arren arbola gurutzeko fruituen berthutez zeurekin bat egin nazazun, zeurekin eduki nazazun eta zeurekin bethiere konserba nazazun. Biz hala.

Larunbateko othoitza

Iauna, zure maiestatearen aitzinean nik bekhatore handiorrek kofesatzan dut hainitz maneraz ofensatu zaitudala, baina bekhatore handia naizela segurki iakinagatik segurkiago iakiteko dut zure miserikordia infinituki handiagoa dela, eta penitentei barkhatzen ardurua usatua zarela eta niri ere ungi preparatuarik agerzen banatzaizu, barkhatuko derautazula: ezen zu guzia ona zara eta ni guzia gaixtoa; zu guzia finik gabea eta ni guzia finduna; zu guzia bothereduna eta ni guzia flakoa; zu guzia miserikordiazkoa eta halatan bekhatorei barkatzaillea, ordea, gure Iainko salbatzaillea, hau guzia ezta zu zarena zaren bezala ezagutzea, baina zuk gu ezagutzen gaitutzu garenok garen bezala; hau ezta zuk zeure burua ezagutzen duzun bezala ezagutzea, baina zuk gu ezagutzen gaitutzu ezagutzeko garen guzia; hau gatik midiku iakinsunak bezala erremedioak ordena diatzadatzu; Aita onak bezala gatziga nazazu; Iaun axolduriak bezala aiuta nazazu eta kapitain sendoenak, bezala defenda nazazu. Zu zaitut partida eta zu othoizten zaitut; zu zaitut kontra eta zu alde harzen zaitut; zu zara koleran eta zu zutzaz zerorrez balakatu nahi zaitut; badakit, Iauna, munduan gizonak hunela partidatuak diren orduan pazegatu behar bidean errabiatzenago direla; baina, Iauna, zuk bere falta ezaguturik falta eginaz urrikitan heldu zaitzunari bere hala barkhatzen diozu. Kondizioaren ona! Bada, Iauna, niri neurerik ezpa neuretzatik borondatea eman deratazu eta borondatea dela moian zure ganik apartatzen naiz eta borondatea dela moian zure gana ere ethorri behar naiz. Orai ezagutzen dut neure baithan bizitzea baino zure baithan bizitzea hobeago dudala, neure baithan bizitzen naizenean xoil gaizki naiz eta ezin areago, zure baithan bizitzean ungi naiz eta ez naiz deusen ere beldur: beraz ene borondatea har diazadazu eta ni ere zurea izanen naiz, eta ala zu enekin edo ni zurekin guzia orobat zait, baldin ene arimaren maitea, biok nolazpait elkharrekin bagara. Zato bada zeure garaziaz ene gana nik zure gan ethorzen eztakidana geroztik, zato eta dadukagun bethi elkhar hemen eta hor. Biz hala.

Besta den guziaz egiteko othoitza

Gure Iainko botherezkoak bere bizi guzian irakhatsi deraku bizitze-ko manera eta bidea halaber fin onik eginen dutenek haren trazak begiratzan dituzte, testigu da egungo bestan, zeinek zeren Iainkoa obeditu duen, izatu baitu Iainkoa baithan fabore eta garazia. O N. eliza ama sin- duak manatzen gaituen bezala ohoratzen zaitut, lehenbizirik zure horko loriaz dudan kontentamendua deklaratzeko gatik eta hurrenekorik aiuta nazazula othoiztea gatik. Iainkoaren dotrina begiratzeko gatik, fede saildua etsaien artean laudatzeko gatik eta zeruko loria irabazteko gatik pairatu duzu hainitz eskarnio, dolore eta kontrariozko gauza: baina orai ezta hunela penen orhoitzapenik hauk guziak ahanzi dira horko bozkarioa dela kausa. Ordea gu beharrak gkara, eta bidean gaude horra heldu nahiak, halakotz egungo besta hunen orhoitzapen sailduaz errekeritzen dugu zeruko gort- hea arren besta hunen begiratzeko bala dakigun geure arimen konsola- mendutan. Ea bada zeruko habitantak eta burgesak, prinzek gorthean bezala esku duzenak enplega zaitzte hor gure salbamendutan. Biz hala.

Bere patroin dutenek Iondone Martiari othoitza

Iainkoaren ardien arzain handia, iondone Martia, parabisuko ume maitea, gure patroin leiala eta arthatsua! Bethi kreaturak, nahiz diren geziatoko sailduenak, lurrean bizi direino fabore behar dira, keta guziz ni bekharortrako handiena, flakoa eta on beharra neure othoiztekin zure othoiztetara presentatzen naiz, agian pietatez errezibituko nauzula: ezen, o saildu debota, zu handitu zara zeure berthuteak gatik, eta ni tipitua nago neure hobenak gatik, zu laudatua zeure bizitze prestua gatik, ni arbiatua neure banitateak gatik, zu ohoratu zeure exenplu onak gatik, ni menespreziatua neure egitate desonestak gatik, zu parabisuratua zeure saildutasuna gatik eta ni ondikoizkotua, neure gaixtatasuna gatik, eta hala badakit niri nerure gaixtakeriak menesprezio baderaut zure zeure ontasun- nak Iainkoaren eta gizonen aitzinean prezio deratzula. Hargatik othoizte- z nagotzu, arren zuk Iainkoa baithan dituzun kreditei urrikal nakien, orai arbiatzeko ditudan suietak laudatzeko suiet errendatzea gatik. Hunetarakotz zeruko adimendu bat, memoria bat eta borondate bat erre- gelatuki ene gana ditzatzu: izan diatzadatzu zeruko egintari sailduak nola

baitira fedea, esperanza eta karitatea; zeruaz ni ere hauken berthutez pre-
zatea gatik. Karitateak irakhatsiko deraut pazientzia saindu bat, behar
orduan neure salbamendutan zerbitzatzea gatik: ezen badakusat
Iainkoaren zerbitzaririk handienak hemen pairaturik zerua irabazi dutela,
eta nik zergatik ez tut pairatuko neure gisa okhasinoak agerzen zaiztan
orduan? Baina zuk, o ene Iainko Iaunja kuraiatzen duzu ene bihotza pai-
ratzeko bideak emaitan; zeren eta baitakusat iondone Estebe lapiatua,
iondone Laurendi kaskaldua, Ioaniz olio irakitan egosia, san Hipolito
laur zaldiz katratua sankta Agnes hamairur urthetan sura kondenatua;
santa Katalina nabal zorrotzez arroda bat betherik sakallaitzera prestatua,
iondone Petri urkhabea ezarria, Iob zornez eta sarnez bethea, finean
parabisuko burges eginik dauden guziek irakhasten derautate pairatzetik
dela salbatzeko bidea, konbatitu behar dela eta gero pagamendu gozoa
izaitea gatik behin biktoria irabazi behar dela. O Iauna, eman diazadazu
fedea, baina eztidazula obrarik gabe, ezen hola lizateke. Eman diazadazu
karitate bat, bina zeure kontentamendukoa, ezperere ni naiz kreatura doha-
kabe bat.

O Iondone Martia handia, zuk hirur berthute prinzipal hauk prati-
katu dituzu nobleki eta hala pagamendutan ezagutzen zaitzu guzia: baina
ni nola hutskor eta bekhatore handia baitnaiz, izitua nago neure aldetik,
eta boztua zu zeure aldetik helduko zaiztala.

Gomendatzen deratzut bada neure burua ahalik debotkiena, gomen-
datzen deratzut eta arren pietatezki enzun nazazu. Gomendatzen dera-
tzut zeure patroiniako herria, neure adiskideak ungi egileak biziak eta
hilak. Hauk guziok eta noren gana gehiago zordun baitnaiz hek guziak
gomendatzen derauzkitzut gomendatzeko diren forman hek eta nik zure
faboreaz arimako salbamendua erraixtea gatik, diot, Iainkoaren plazereko
berthutetan segitzea gatik. Biz hala.

Kofesioko miraila

1. Errezibitu aitzinean hurur puntu egiteko dira; lehenbizirik zeure
konzientzia examina ezazu eta kokfesio oso batez zeure arima guzia xahu
ezazu.

2. Kofesiotik lekhora lekhu sekeretu batean iar zaitea eta han zeure
egiteko alxaturik mira eta pensa ezazu bekhatu mortalik kofesatu gabe

ahanzi zaitzun: gero errezibitu behar duzun Iaunaren kontentamenduko
amorio bat garbia eta perfeta Espiritu sainduari eska zakitza.

3. Zeure konzientzia barurez, othoitzez eta hunelako debozino onez
aberats eta eder ezazu: hauk hunela eginik presenta zaitea Iainkoaren
mahainera humiltasun guziarekin.

1. Halaber errezibitu dukezun ondoan hirur puntu dira: lehenbizirik
komoditateak hala emaiten baderatzu bazter batetara berezirik Iainkoari
eskerrak eman diatzotzu debotki.

2. Errezibitu dukezun egun hartan guzian bere gainki eta berzetarik
seiñalatukiago Iainkoa zarbitza ezazu; hunetarakoktz jendetarik aparta
zaitea, eta Iainkoari hurbil zakitza; alferrieriak eta banaloriak utz itzatu
eta Iainkoaren zerbitzuan enplega zaitea.

3. Gero gehiago bekhatu egitetik begira zaitea; zeren eta berriz bek-
hatutara bihurzekoktz hobeago baita millatan ere errezibitu gabe egoitea;
arrazina zergatik hoberago den da, zeren-eta nola digneki errezibitzen
baitu, hala indigneki errezibitzen duenak bere damnaziotan errezibitzen
baitu.

Pensamenduen gainean akusatzea

1. Pensamenduzko bekhatuak dira kofesatzeko gaitzenak, baina
erraixtea gatik nota beitea laur gauza. Edo berehala pensamendu gaixto
hek khenzen ditugu geure gogoetarik, eta hunela khenzea da meritua. 2.
Edo denbora apur bat gogoan darabilzagu, etga hunela erabilzea bekhatu
benial da, baldin behinzat konsentimendu osoa pensamendu hartan eman
ezpadezaguz, eta konsentimendu hau berehala eman daiteke. 3. Edo obra-
tu behar ditugula deliberatzen dugu eta hunelako deliberatzea da bekhatu
mortal, eta obratzen balu bezalako suertetakoa. 4. Edo pensamendu
hetan plazer solamente harzea gatik gogoan darabilzagu, eta plazer har-
zea mortal da bekhatu egiteko gogorik ez izanagatik ere: zeren-eta bek-
hatu egiteko peril handian bere burua emaita.

Egitea bekhatu lizatekeien gauza baten gainean pensamendu gaixto-
ak, berak berariaz egitea da bekhatu mortal, baldin behinzat bere oldez
egin gabe utzi ezpaitu, erran nahi da, eta gerokotz ere nota bedi, baldin
trabarik izan ezpala gogora zaizkan pensamendu gaixto hek obratu nahi
bazituen, erran behar da zer pensu eta zenbat diren: atsegirik hartu ezpa-
duzu gogoeta hetan, ethorria gatik eta egina gatik, bekhatu benial dira.

Premiarik gabe nihori baiak eta iuiamendu arimak eraztea da bekhatu mortal gauza baliosaren gainean baldin bada unelako erazketa, ezpere benial da, diot gauza baliosaren gainean ezteanean.

Gogan-behar gaixtoak sinhesten direnean mortal dira, sinhesten ezteirenean benial. Fedezko gauzez dudatzea nahi gaberik, benial, deliberraturu mortal.

Ametsei, eskuniuratzet, eta berze sorginkeriet sinheste emaita da bekhatu mortal, baina kofesa ezazu gauza hastetik eta den den bezala.

Iainkoak zerbaitetan ezteuela ungi egin deliberraturu ezpa berak bere nahiz pensatzea da mortal, gogora ethorria gatik gogoaren borxa bezala halko gogoetak egitea eta gogorik ez emaita da benial.

Berzeren onaz damu harzea eta gaitzaz plazer harzea berak bere nahiz eta gauza baliosean mortal, gauza deus gutian eta bere nahi gabe benial.

Herioa edo berze gaitzak nihork nihori edo bere buruari zinetan desiratzea da mortal, ixendoz desiratzea benial.

Nihork nihor bekhatu mortal bat egin baleza nahiz berariak akullatzea da mortal, ekta nahiz eztezan berzeak egin zuk eragin nahi zinioen bekhatu mortala, guziak gatik eragin nahi zioen hark zeren bere borondatzen zetuen faltatu, bekhatu egiten du.

Botu prometatua egin ahal dezakeiela ez konplitzea bekhatu mortal da, baldin botua gauza merezizkoa gatik egin bada: gauza tipiz gatik egin bada benial da ez konplitzea. Hala Abe Maria bat erraitera botutuz geroz ez erraita benial da.

Hitzen eta minzoen gainean akusatzea

Hitz ergelak eta ezgauzaz baigauzazkoak benial dira.

Gezurak zinik ezpa arnegurik gabe erranak edo nihori daiñurik ekhartzen eztiotenak, benial dira: baina iuraturik gezurrak erraita trufaz edo dostetan minzo baliz ere bethi mortal da.

Gauza dudazkoaren gainean iakin gabe, egia dela burfidiatzea, edo egin gogo ezteuen gauza bat eginen duela arnegatzea da mortal, eta bekhatu mortal arnegatua konplizea dira bi bekhatu mortal.

Obra on bat egiteko arnegua konpli ahal badeza ez konplitzea da mortal, ezin konpli ahal badeza, da benial.

Nihori gezurraren gainean, edo gezurra dela uste duen gauzaren gainean arnegaraztea da bekhatu mortal.

Eginen duela, segur ezte gauza, eza ezin egin dezakeiela uste duena duda hunekin eginen duela arnegatzea da bekhatu mortal.

Mengo gabe gezurraren gainean zin egitea da mortal: egiaren gainean, benial.

Ene fedea, ene fedea, ene egia eta hunelakoak errana gatik ezte iuramentu, baldin Iainkoaren fedea edo Iainkoaren egia hala errailleak aditzen ezpadu edo iuramentutzat ezpadadutza.

Gezuraren gainean erraita Iainkoa lagun eztegidala, edo horra zerua, eguna, ene arima, gurutzea, ogia eta hunelakoak bekhatu mortal dira.

Konplitzeko gogarekin halako edo halako akustze eginen duela arnegatzea, eta gero hobeago eritzirik egin gabe utzte, ez akusatze hura ezta bekhatu, halaber amak bere haurra zehatuko duela zin eginez geroz zehatu gabe utzte hura ezta bekhatu: baina haurrak zenzatu bahar direnean zenzatzera burasoak tenitu dira, klar da.

Berenez bekhatu ezten gauza edo bekhatua ere okasino ezten gauza aitzitik solamente indiferenta, nola baitira pilotan ezte iokatuko iuratzeta, halako galza suerte ez ituela ekharriko, halako konpainiarekin ezteuela segituko, halako, etxetara, karrikatara edo lekhotara ezte ianeren iuratzeta ezta bekhatu: ordea lekhu hetan, konpainia hetan eta berze tratuetan bekhatu mortal egiteko okasinorik baldin bada, bere iuramentua hautsirik ioitea bekhatu mortal da, baina bekhatu egiteko suietik ezteanean badohake libreki.

Presuna hilak edo biziak gaitzetstea, madarikatzea, maldizinatzea, edo bere buruari gaitz desiratzea kolera dela kausa, gaitzik ethor ezledin nahi badu da benial, gogoz bezala bihotzez desiratzen badu da mortal.

Deabrua bere lagunat, bere eramailletzat edo berze finetakotz ixendoz deitzea da benial; zinez deitzea da mortal. Halaber demonioari ohore ekharzea edo arima emaita da mortal.

Iainkoa, Birjina eta sainduak arnegua edo niholazko hitz gaixtoz aiphatzea da mortal, eta errazu zina eta iuramentua. Hitzez edo berzela nihork nihori narritan bekhatu eragitea da bekhatu egitea, baldin berariak narritan badagoka berzeari bekhatu eragitea gatik ezpa berzenez segur bada bekhatu eraginen dioela hala egoiteaz.

Exenplu gaiztoa emaita, fama gaiztoa pitztea, skandala ereitea eta bekhaturako bidea duten gauzak iakiara irakastea da mortal, baina berenez bekhaturik ezpadute dira benial.

Nihor niholako bekhatu mortalez laudatzea edo nihor bekhatu mortal egitera zagitzea da mortal.

Eguna, ura, haizea, eta hunelako kreaturak madarikatzea, Iainkoa huken egilea gaitz erraiteneztela sinhesten baduzu, halaber besta eguna bestakomisterioa aditzen ezteela madarikatzea ezta bekhatu benial baizen.

Nihor iniuriatzea, eskarniatzea, ihakinatzea edo gauza ansiazkoz bezela desohoratzea da mortal, eta hala erran behar da nolako desohorea den, gero kasuzko gauzaren gainean barkhazino eskaratzea gaitz ezen tenitu da, baina suiet tipia gaitz ez ezen benial da. Nabusiak bere muthila publikoki erreprenda dezake desohoratu gabe gaitz gaitzea gaitz. Halaber burladerian batak berzea zenbait aldiz eskarnia dezake: ordea trufarik harzen estakienarekin ez iharduki, zeren-eta halakoari bekhatu eragiteaz atsegin harzen baduzu, hark bekhatu egiten duen bezanbatetan zuk ere egiten baituzu.

Falta gabeak desfamatzea, hobenduriak ere ohorean barrena ukitzea, opione gaixtoan ezartea eta desondratzea da mortal. Boz exemplu. Nihor ohoin dela, putaner dela edo berze gisako bekhatu mortal egile dela publikatzea da mortal; gauza gutia gaitz benial.

Egiazko gauzak izanagatik ezta gaitzatei gauza hek egilea desohoratzea gaitz edo desfamatzea gaitz erraitea da mortal.

Dakitenetan nihork nihori nihoren baia eta tatxa erranagatik egia segur hala dakienean ezta bekhatu. Erranagatik hara hura puta da eta hala izan kauturo, eta erraiten derauezunek ere iakin, ezta bekhatu: baina gezuraren gainean hala nihor desfamatzea mortal da.

Nik herra gaitz, inbidia gaitz, gaizki nihor famatzen dela enzutean plazer hartzea da bekhatu mortal egitea.

Kaltea jendetan ager baledi nahiz bruita eta gaitzerizko ereitea da mortal.

Bere bekhatu eginez bantatzea da mortal eta Iainkoari desplazer zaika.

Egin gabeko bekhatu mortalez, ala hark egin plazer harzea gaitz edo nihor desohoratzea gaitz bantatzea da benial.

Besta egunean mezara faltatzea edo trabu handirik gabe meztatik parte bat ez enzutea da bekhatu mortal.

Meza ez enzutera deliberatzea eta nihor enzutetik gelditzea, alabaina faltatzeko eta faltarazteko okasino handirik ere ez izan, da mortal.

Meza erraiten den denboran gogoia maiz barzetan edukitzea edo denbora luzean zarzo handian egoitea da mortal.

Obren gainean akusatzea

Barur egunean mengoa gabeko gauza debekatu iatea da mortal.

Hogoi eta bat urthetarik harat barur ahal daitekeiela ez barurzea da mortal. Ordea ungi egitea gaitz gazteago dela ere nihork egin ahal dadienean barurzeko du; batak barurzea berenez guza ona baita eta berzeaz gerokotz ere goizdanik pleru ona harzeak hainitz balio baitu.

Besta egunean premia hondi gabe denbora hainitzez traillaatzea da mortal.

Etxekoen erranak ez sinhestea, oihuz hek ibenzea eta bera ere gauza xarra gaitz oihuz egoitea da benial. Mengoazkoa denean konfesa beza.

Eskatima izaitea, zehatzea, ukhabilakoak emeitea, kolpeka haritzea, garrote kolpez nihor bethetzea, harriak nihori min egiteko gogoz aurtikitzea da mortal; gogo hau gabe eta gauza xarrean da benial.

Nihor nihori nardatzea edo gaitzetstea kalteak desiraturik da mortal, gaitzik desiratu gabe eta gauza xarra gaitz benial.

Nihoren sekeretuak damu egitea gaitz edo kaltea handik kausatzen zaikala salhatzea da mortal, guziz ere nihori ez erraiteko zin egin bazuen.

Hazkak, musuak, promesak, fin gaixtotako hitzak edo gogo gaixtozko obrak mortal dira borondate gaixtoa dela kausa; beraz o zenbat bekhatu mortal gazte erhoek egiten duten! Hitz guziak, promes guziak eta hazka guziak bat banaka mortal dira desirapen gaixtoarekin egiten direnean.

Borondate gaixtorik gabe, perilik gabe edo skandalo gabe hitz desonestak erraitea da benial. Ordea maleziarekin, perilekin edo skandalorekin erraite da mortal.

Bekhatu mortal egitera desiratze guziak desiratzea baizen obratzea ez eginagatik nihor borondatez emana denean mortal dira.

Bekhatu mortalean hirur gauza dira, lehenik plazer harzea, hurrenekorik egitea deliberatzea, azkenean obratzea, eta obratzea da guzietako handiena; halakotz obratzea erraite asko da plazer harzea eta deliberatzea aditzea gaitz.

Haragizko mugidak izaitea eta gogotik hetan plazer harzea da mortal, ez ordea gogoaren borxa mugida hek heldu zaizkunean, ez ordea desplazer deraukuteanean, ez ordea khenzera enseiatzen garenean; baina kofesatzea hobe da, zeren-eta delientki khendu behar baitira.

Mugida hauk dituela gizonak emaztetan eta emazteak gizonetan pensatzea da bekhatu eta nolakoa baita intenzionea halakoa da bekhatua ere. Kofesatzean ezta erran behar presuna ez etxea, baizek edo ezkondua da edo birjina da edo taillu hartakoa da.

Gizon batek gaizki egitez gatik nihork maita balitza desiratzea da mortal: erran nahi da gizonak emaztetarik halako amorio desonesta desirazea, eta emazteak gizonetarik.

Borondate gaixtoarekin amoranzian ibilzea, nihori behatzea, gortheatzea, trabuak gatik baizen, bere oldez ez hutsik egitea da mortal. Ordea intenzino gaiztorik gabe behatzea ezta bekhatu.

Parte iasaiteko borondate gaixtoa gatik berregitzea, ederzea, bezitza, irakurzea, eta bere gogoz hunelako enseiu debekuzkoak egitea da mortal.

Amets desonesta gerthatzera desiratzea da mortal, eta erran behar da zer amets den.

Bere haragiari plazer emaita gatik bestiak nihork erabilzea, edo hekin bekhatu egiteko irritsean, edo berak bere buruarekin haragia kontentatzea gatik eder ezturen akzionarioak egitea da mortal.

Berzeren onak ebatzea eta gauza bliosean hainitz enganatzea da mortal, eta enganioz sobera eramana eta balioaz gehiagokoa errendatu behar zaika: ezen errendatzera obligatu da.

Bere etxean etxeokoe nahi ezturen gauza, nabarbena eta baliosa eta nabarbena ezpada benial. Hainitz ebatzete gogoa duela guti ebatzea mortal, baita gogo hura bera ere.

Berzeren ona bidegabeki desiratzea eta nihork nihori kaltea zinez egitea, da mortal. Ez ordea nihori kalterik egin gabe berzeak bezala berak ere onak nahia.

Ebatsia dela dakizun gauza erostea da mortal, eta bere iabeari, baldin badakizu nor den edo egerzen bazaitzu errendatzera tenitu zara: mezetan edo berze obra onetan ere ezta enplegatu behar, lekhat iaberik nor duen iakin gabean baizen. Umek bere legitimoa ezpa bere etxetarikako parte izan ezpadute adinetara heldu faltaz edo botheririk izan gabez, ezin ioka dezakete, eta hala hei irabazi diruaz gauza bera diotsut, eta zure gogoz kaltek hartu duen kontrarioaz ere halaber da, diot zuk nihoren kontra nihori gaitz nahiz allegatu duzun falso testimonioaz.

Gauza sakratuak edo lekhu sakratutik ebatzea da bekhatu handia.

Urgullutzea, bantatzea, bere burua berzeak baino gehiago estimatzea, gorrotuz edo gogoz gaiztoz nihor arbuatzea da mortal.

Bere buruaz preztzea, laudatzea, alxtzea, lorifikatzea, Iainkori dagokan ohorea ukitzen ezpada edo hargatik nihori gaitzik heldu ezpaizaika, da benial; orobat da litstirtasuneko gauzez. Koleraz, sabeldarraioaz, abariziaz, nagitasuanaz eta hunelakoez gauza bera diotsut. Hau da kofesioko miraila eta nihork gutik bere konzienzia deskargatzen duen puntuak. Baina kofesioaz osoki tratatzeko ezta hemen orai lekhua eta ez ene borondatea biz beraz hau asko.

Kofesa aitzineko othoitza

Munduaren salbatzaillea, Iesu Kristo Iauna, zeruko eta lurko erregea! neure bihotzean dolore batek oinhazerik eta narrikerik baizen ez tarot emaiten, ene gogoak pena handia du; zuk niri kortesia handiak egin derautatzu, eta nik zurei ezagutarik ezterautzut eman. Egia da, o Iauna ene ingratusa zure maiestatea gana handia dela eta damu dut, baina guziarekin ere zeure pietatea gatik arzain onak bezala ni ardi errebelatua zeure arhegian sar nazazu, midiku onak bezala zeure ordenanza sainduz senda nazazu: hunetarakotz banoha zuk ordenatu derautazun iugearen aitzinera eta deus berretu edo gutitu gabe dena den bezala, haren belhau-netan kofesatuko natzaitzu; ezturen erranen zuk eztaizunik, egia da, baina eginen dut zure borondatea, da iakiteko, neure hobena ezagutzea, ethorkizunera emendatzea gatik eta zure garazian parte izaitzategatik: ordea, o Iainko lorifikatzailea, bidezki eta zure maiestate handiari eder zaikan bezala lan guzia akhabatzea gatik eman diazadazu adimenduan argitasuna, memorian orhoitzetasuna, borondatean arteztasuna, eta ahoan egiazko kofesioa. Plazer baduzu, badaiduzu, plazer duzu bada eta eginen duzu zeure miseriakordia gatik eta absolbazinoaren berthutez emanen derautazu penitentei emaitera ohitu zaren garazia. Biz hala.

Kofesa aitzineko othoitza

O kreatzailea, beha diazadazu o salbatzailea, barkha diazadazu! o santifikatzailea, iustifika nazazu! o neure Iainkoa, har nazazu! nigarretan urteko suieta da ene bekhatoregoa: izitzeko fortuna da ene bekhatutan erortea; ondiko handia da presuna bere faltaz hunelakatzea; beraz, o pietatearen Aita paregabea! ez natzaitzu urrikalzen? badakit eta aithorzen dut

handiro ofensatu zaitudala; baina erremediatzea gatik nik ikhasi dudan erremedioa da zure gana ihes egitea eta zuri urrikimendurekin barkhazino eskatzea, infinituak finitua, kreatzailleak kreatura, guziz botheretsuak herbala, guziaz zuhurrak erhoa, guziz onak gaixtoa, eta guziz zu zarenak ni naizena beretzea gatik. Zure ontasuna infinitua da, ene falta finitua; zure ontasuna naturaz da, ene falta kostuma gaixtoen lehiaz; eta hala badut zeri esporza zure baithan: zeren-eta zu aldetzen zaiztan pontuan ene bihotzak izanen baitu bere deskansua. Egia da munduan ordinarioki nik orai dudan arrankurak baino gutiagok deihadarka eta nigarretan gendeak ezarten dituela. Bai, o Iainko guziz ona! lurreko onhasunak galzeak, haurrak hilzeak, aziendak heldekatzeak, eta berze fortunak nola baitira adiskideak etsaitzea, desafioak, eta berzeak, nihor sentimendutan emaiten dute; baina nik neure bekhatuak gatik galdu zaitut adiskide pare gabea, eta neure etsaik gaitzena gana erori naiz, kalte handia! zeruak hondatzea, aingeruak ezdeustea, lurra ilhaunzea, eta naturazko gauza guziak mudatzea ezta gaitz hauk bezanbat, eta bizkitartean nola bizi gara? Nolako errespetua dugu? Nolako sentimendua dugu zu horrelako Iainko baliosa galzeaz? Inkuntru dohakabea! Bentura madarikatua! Oren gaixtoa da Iauna ofensatzea. Beraz neke hautarik ilkitzea gatik neure borondatea emaiten deratzut. Ezen zu zara ene Aita, ene egilea, ene salbatzaillea, ene erregea, ene arzaina, eta ene ontasun guzia. Aita ezta, barkha diazadazu. Egile miseri-kordiazkoa, errezibi nazazu. Salbatzaille amoriotsua, ezagut nazazu. Errege defensora, defenda nazazu. Arzain arthatsua, erregi nazazu eta ontasun guzia zeure ontasunaz gozatzeko garazia eman diazadazu. Sainduak allegeratuko dira, aingeruak bozkariatuko eta dohatsu guziak prezatuko; hunetarakotz kofesioa ordenatua da; zuk ordenatu duzu; beraz guk geure aldetik faltatzen ezpadugu, zurekin adiskidetzeko erremedio gerthua da kofesioa? horre ene esporzua, Aita Iainkoa. Horra ene sinhes-tea seme Iainkoa. Horra ene premiaren ase-lekhua, Espiritu saindua. Aita Iainkoa eman diazadazu orhoitzapena, Aitaren semea, eman diazadazu ezagutza; Espiritu Saindua eman diazadazu urrikimendu degnea, eta Trinitate Saindua eman diazadazu neure falta guziez barkhamendua, o ene arima, kuaria har ezazu! O ene bihotza, esporza zaitea! o ene borondatea, goberna zaitea! akusa zaitea konzienzia zeure falta guziez, kofesa zaitea eta emenda, zeure Iainko iugearekin adiskidetzeko gatik eta zeure salbamendua gatik. Biz hala.

Kofesa ondoan othoitza

Iainko guziz ona eta guziz emea, presenteko kofesioan deusik ahanztera gerthatu bazait, ez naiz orhoit, ezta ene oldea, eta orhoitzen baninz harzaz ere penitentzia egitea gatik kofesatzeko borondatea badut; guztiarekin ere huts egite horretara nola bethi ohituak baitzara, eta ardu-ra usanzak berak kurritzen baiteraku, hargatik errekeritzen zaitut, Iainko Iauna, arren zeure garaziaz zeure gogara molda nazazun eta agradatzen zaitzun bezalako penitentzia oso bat eragin diazadazun, baina bitartean, maiestate handitako Iainkoa eskerrak eta laudorioak derauzkitzut; zeren-eta eri ninzenik sendatu nauzun; lohi ninzenik xahutu; galdu ninzenik ediren; hil ninzenik pitztu, eta ezninzenik naizendu. Orai dezagut arimak ahal dukeien faborerik handiena eta konsolamendurik aberatsena dela deabrauaren paperetarik libratzea, bekhatutik ilkitzea eta Iainkoarekin adiskidetzeko. O dohatsutasun hunen sorzaillea! ditutzun beraz laudorio eternalak, zeren hain gogotik lagundu zaiztan neure probetxu on hunen bilhatzen: ezen nerorrek huts badaidit, baina neror ez naiteke neure indar xoillez erremedia, zu zara, Iauna, zu zara ene baithan on hauk guziak egiten ditutzun laboraria, eta zuri derauzkitzut eskerrak, zu zara nitzaz artha duzun Iainkoa, zu zara ene bilha zabilzan nabusi handia, eta ni naiz zuk plazer duzunaz geroz zuk ediren nazazun nahi dudana, hemen naizen artean bethi garaziaz eta hor sekulako egoitza benedikatuaz. Biz hala.

Errezibi aitzineko othoitza

O amorio edireilla! o karitati arteriotsua! o afizino espirituala! Ahamen batek gal ninzan ahamen batek errepara nazan! Bianda batek eraman ziazadan, bianda batek bizia errenda diazadan. Haragi batek pozoa ninzan, haragi batek garbi nazan! Goazin bada biok, ene Iesus ezta, zure mahainera, non zu izanen baitzara bianda eta ni ialea, zu ene gorputzean sarthuko zara zeure gizatasunarekin eta nik zure iainkotasuna arimaren barrenean errezibituko dut, zuk neure bihotzaren hondarreen emanen derautazu musu, eta nik othoiztuko zaitut, arren har dezazun ene bihotza, eta eman diazadazun zeurea, biok bat egitea gatik: ezen hunelako batasunaren egitera zure garazia aitzindariak ernatu nau, eta zure garazia elkharrekikoak besarka ditzetala konfortatzen nau eta zure garazia iustifikariak emaiten deraut inozenziaren lehenbiziko arropa eta bihurzen

deraut karitatearen erraztuna. O prezio ezin estimatuzkoa! molde hunetan zu zeure garaziaz eta miserikordiaz enetzen zara; eta ni zurea naiz guzia; zeren zuk kreatu, zuk erosi, zuk konserbatu zuk izaitea eman, zuk garazia errepertitu baiterautazu eta egun batez parabisua errepertituko baiterautazu promes derautazun bezala. Biz hala.

Iainkoaren amari errezibi aitzineko othoitza

Deskortesia handia lizateke semea errazibitzean ama ez salutatzea edo bedere nolazpait iakinduri ez egitea. Falta handia lizateke gizonen ararteko leiala, nolakoa baita Ama Birjina andrea, ez salutatzea. Beraz hunelako hobenetarik apartatzea gatik eta nerue eginbideari ekhitea gatik salutatzen zaitut neure bihotzik hoberenaz semearen Ama, Aitaren alaba, Espiritu sainduaren esposa, eta zure seme Iauna Ostia saindu hunetan apezaren hitzen berthutez edireiten dena ohoratzeke abiltasuna eman diazadazu. Andrea zu bere ama naturala zaitu, eta gu gaitu bere anaiak, baldin haren borondatea konplitzen badugu. Andrea, Iaun hau zure sabelean egotu da, eta gure bulharretan pausatzen da. Andrea, zure haragi garbia haren haragi formatu da, ogiaren sustanzia haren gorputzen da, eta arnoa odol preziatu bilhakazen. Andrea, zu zara dohatsua, Iainkoaren hurrena eta berthuten ama bethi benedikatua, ea bada ni ere zeure bertutetan partale egin nazazu. Ordea nork deklaratu du, andrea, zuk nolako debozinorekin, humiltasunekin eta errespetarekin zeure tenplu sakratuan bederatzi ilhabetez zeure seme Iauna nik presenteon errezibitu gogo dudana eduki zenduen? Nork deklaratu du Birjinaren borondate sainduak, hunen adimenduko argitzetasunak, Espiritu sainduaren hautemaiteak, Iainkoak hau gana eta hunek Iainkoa gana egiten zituzten bisitak! Abantail hauen orhoitzapenetan izan diazadazu fede handi batekin, karitate bero batekin, humiltasun guzizko batekin, eta debozino digne batekin egin zure seme Iesu Kristo Iauna errezibitzeko garazia. Orhoitzaitea, andrea, Iesus baithan duzun arduraz eta hura zure semetzeaz zu ere gure ama egin zinela. Beraz hura gaizki guk errezibitzeaz zuk damu harzen duzu? Halakotz balia zakizkit, ama dohatsua, eta konsola nazazu Iaungoikoaren borondatea digne konplitzera: zeren-eta perfetak perfektuki behar bailuke zerbitzatu. Hunetarakotz, andregoikoa, mahain saindu hunetara hurbilzen gara, edo behinbat haugatik ordenatua da, eta baldin geure probetxutan hurbilzen ezpagara gurea da falta, falta ere handia.

Ordea ignoranziak batzutan batzuei ahanzten darauze zer egin behar den: a! ni, neure ama konsolagarria, munduko inorantena, atxakiosena eta kulpantena deliberatua nago zer ere zeruko partez irakhatsiko baitzait hura guzia gogotik egitera, Iainkoaren laudoriotan, saindu guzien kontentamendutan, etsaien laidotan, desohoretan, ahalketan eta konfusiotan; beraz, o neure andrea, Iesus digne errezibitzeko dohaña izan diazadazu hauk guziak hunela ungi konplitzera gatik. Biz hala.

Errezibi aitzineko othoitza

Gargoro denbora da amorioak garai dezan debozinoaren hotztura, esperanzak beldurtasuna, barkhazinoak hobena, sinhesteak ene arimako ilhauntasuna, kapitainak soldatua, dukeak baroina, prinzeak aitonen semea, erregeak prinzea, eta zure ontasunak ene gaixtatasuna. Gargoro denbora da bekhatoreak ezagut eta aithor dezan bere Iainkoa, bere salbatzailea, bere Iauna eta nabusia. Gargoro denbora da nik kreatura pobreak aithor dezadan neure falta. Zeren eta zu baitzara salbamendua eta bizia. Beraz, o Iauna, ostia sainduan errezibituko zaitut, ez neure galzea gatik, baina salbatzea gatik: ez neure hondatzea gatik, baina itzurtea gatik: ez kondenatua gerthatzea gatik baina onzea gatik eta danmazinotik atheratzea gatik. Egia da eta badakit gutiengo lirelarik ere ene bekhatuak aski liretekeiela ene damnatzeke, baina urrikimenduzko kofesio batez barkhamendua zuk eliza egiatian ordenatu bezala eman zait, eta penitentzia bidezki egin dezadan orduan emanen derautazu kitanza. Iauna, enea da hobena, zurea da ni eskatzen natzaitzun garazia; enea flakeza, zurea indarra: enea gaizki guzia, zurea ungi guzia, eta hala zeure perfetasun infinituaz ene tatxak eta atxakiak prefetzea gatik, zuk duzu erremedio osoa. O Iauna, borondate onez errezibi nazazu, o Iauna zato ene gana: ezen zu zara Iesu Kristo Iauna, ene anaia, ene kapitaina, ene esposa, ene bianda eta ene errekompensa: zu zara ostia sakratu hunetan errealki zaudena, aingeruen mirakullua, gizonen amorioa, deabruen izialdura, girstino fidel geien bizitzea, fidel ez tirenen heriotzea, onen konsolamendua, gaixtoen gaiztigu zinezkoa, prestuak parabisuan harzen ditutzuna eta debauxak ifernuan karzelatzen ditutzuna. Iauna zuk plazer bazendu zeure burua gaiztigu hutsez eta beldurkunder ezrespetarazi munduko prinzek egiten duten bezala, baduzu bothere; baina eztuzu amorio borxatuturik nahi, ez ohore beldurkunderkorik, ez zerbitzu disimulaturik eta aithor gezurrez-

korik; Iauna, zuk eskatzen duzuna da borondate ona, amorio egiazkoa, aithor bihotzetikakoa eta ohore perfeta. Iauna, berze alde gizonen bere asetzailleak eta bgere sendatzailleak maite dituzte gberere gorputzetako plazera gatik, baina arimako bonaxera gatik eta sendatzea gatik harrituak eta ingratak dira, ansikabe eta laxo. I itsumendua! o pietatea! Iauna, hil behar naiz, hil behar naiz eta ezin itzur naiteke; kontu eman behar dut, eta iuiatu behar nauzu; beraz nik adimendurik baldin banu neure parabisua gatik bedere maitatu behar zinituket, sinhetsi eta zerbitzatu. Ea bada, neure Iainko ona, zure mahain sainduan gure bion arteko bakea notifika bedi, gendek exenplu harzea gatik, gosea asetzea gatik eria sendatzea gatik eta ni salbatzea gatik. O denbora zuk egundainotik hautatua! o egun ordenatua! o goiz preparatua! io inkuntru dohatsua! zato, zato, Iainko bothere guzia duzuna, zato ene arimaren barrenean ostatu harzera; zato aberatsa pobrea gana; sendoa herbala gana; midikua, eria gana; karitatea, horma bezalakoa gana, zuk ni zeure ethorzeaz zeror bezalakatzea gatik. Biz hala.

Errezibi ondoko othoitza

Iesu Kristo Iauna, zu arima eta gorputza, iainkoatsuna eta gizontasuna ene gana zara eta niri eman zaizkit; aingeruak lekhuko dira, sainduak eta dohatsu guziak ere bai. Eskerrak behar zinituke, ala baina nihork emanen baitu, gai ere behar du. Beraz, o erregen erregeal zutzaz berzerik nor erxatuko dut? Zuk duzu behar bezalako moiana, eta gu ez ingrati hilzea gatik, arren zuk behar duzu gure eginbidea konplitu, zeren zu zaren bezain baioso eta handi zaren, eta zeren gu hunen gutiak eta balio gabeak garen. Ea bada pena hautarik erremedia gaitzatzu, eta zerbait esker Aita eternalari eman behar derauzkagunaz geroz garen guziak baino gutiago ez deus eskain ez geure baithan, baina zeure baithan eta zeure gatik. Hauk guziok zure baithan eztute ezinik, aitzitik nik erraitea baino zuk egitea aisekiago millatan daidizu. Iauna, othoi, duzun pietate, miseriordia eta urrikalmendu. Iauna, othoi, eman diazadazu fabore, garazia eta berthute. Iauna, othoi konsidera ezazu nor zaren eta zertara ene ostatu pobre hunetara zaren. Ene perfetzeagatik ethorri zara eta ungi ethorri zarella flakoen indarra, munduko perilen defenza, barkhamenduaren ardieste, garaziarren berretmendua, biziaren erremedioa, ene bideko pitanza, ene hatsaren konfortua, ene lanaren pagua, ene salbamendua eta ene desiren konpli-

mendua. Ibilzean segi nazazu, errebelatzean bihur nazazu, errebelatzean bihur nazazu, itzulzean har nazazu, ikharatzean eduki nazazu. Biz hala.

Errezibi ondoko othoitza

Nola bizi naiz. o Iauna? Nolako kontua egiten dut? Zer duit eta zer hari naiz? Fabore handiak izatu ditut eta nik ez eskerrik errendatzen. Espiriturik sabantenak, botherrik handienak eta kreaturarik noblerenak! hunelako iainkoazko endrezua lauda ezazue. Iainko handiak ene baithan hartu du ostatu, ni handitzea gatik, ohoratzea gatik, konfortatzea gatik eta alde guziz abantailaitzea gatik: zeren eta Iainkoa bera niri emaitiaz eman baitzait zeruan eta lurrean bakea. O ene salbatzaillea, zu zara ene arimaren kontentamendua, argi eternalaren ithurria, atseginen konplitasuna, konplitasunaren ohatzea, ontasun guzien Aita eta ene bihotzaren asesiamentu osoa. Gargoro ez naiz neure borondatez gobernatu nahi; Iauna, zure manamenduez gobernatu nahi naiz zuk plazer duzuna egitea gatik, eta hala ene arimak zu bethi bilha zaitzan, zu bethi ediren zaitzan, zure gana bethi ethor dadin, zure minza dakizun gauza guziak zure izenaren laudoriotan eta ohoretan obratzea gatik. Huna non eriak edireiten duen osasuna; itsuak argia; ezilktuak kuraia; pobreak aberatstasuna; nekhatuak pausua; penitentak barkhamendua, eta hala behin, baina behin hunek bethiko irautearekin dirauela, erran beza ene arimak: laudatu dela ontasun hunen emaille pare gabea; laudatu dela behin, bieran, eta hiruretan ene baithan ostatu harzera dudatu eztuen Iainkoa, laudatu dela handiro orai eta bethiere, hemen eta lekhu guzietan. Biz hala.

Errezibi ondoiko othoitza

Eskerrak eta laudoriak deraukitzut, o Iainko pietateduna, Aita bothere guzia duzuna, Iainko eternala, zeren ni bekhatoreor neure merezirik gabe zeure miseriordiaren botherez gure Iesu Kristo Iainaren gorputz preziatuaz eta odol sainduaz bazkatu bait nauzu, eta othoitzez nagotzu presentean errezibitze hau balia dakidan neure salbamendutan, borondate on baten berretkunatan, neure gaixtakerien desegitetan, gutizia gaixtoen desterrutan; karitarearen, pazienziaren, humiltasunaren, obedienciaren eta berthute guztien aitzinamendutan, etsai agerien edo egeri gabeen

enboskadetarik salbatzekotan, neure mugiden dela haragizkoen, edo espirituzkoen sosegamendatan, zure baithan, egizako Iainkoa, neure fina dohatsuki izaitzekotan eta zeruan konpkitasun guzian zu behin ikhustekhotan: ezen zu zara sekulako banketean sainduiek duten egiazko argia, ase-siamendu konplitu, bethiereko bozkarioa, plazer osoa, eta dohatsutasun eskasgabea zeure semearekin eta espiritu sainduarekin Iainko bat. Aita eternala, ni ere othoitez nagotzu, arren behin horra hedatzeko garazia emen diazadazun, Iesu kristo Iaunaz beraz. Biz hala.

Errezibi ondoko othoitza

O Iainko eternala, zu gizonaren umeaz orhoitzeko eta zuk gizonaren semea hautemaiteko, zer da gizona? egun duzu aingeruez azpitik eta heldu zaizka aingeruez konpainiaturik. O ene Iauna eta ene Iainkoa, ala zure izena admiratzekoa baita zeure ontasunak gatik.

Beraz benedika zaitzate aingeruek, arkangeluek eta buruzagitasunek, lauda zaitzate eta lorifika mende guzian.

Benedika ezazue bothereak, bertuteak, eta iauntasunak, lauda ezazue eta bethierekotz lorifika.

Benedika ezazue tronuak, kerubinoak keta serafinoak, lauda ezazue eta lorifika bethiere.

Patriarkak eta profetak benedika ezazue gure Iauna, lauda eta lorifika sekulakotz.

Apostoluak eta ebanjelistak benedika ezazue gure Iauna, lauda eta sekulakotz lorifika.

Martirak, dotorak, ipizpikuak eta kofesorak benedika ezazue, lauda eta bethierekotz lorifika.

Apezak, lebitak, birjinak, alhargunak eta zeruko saindu guziak benedika ezazue gure Iauna, lauda eta lorifika. Guziok eskerrak eman diatzotzue hunelako fabore handiak gatik, eta niri egin derauztan beregaineko kortesiak gatik. Biz hala.

Errezibi ondoko othoitza

Birjina gauziz garbia! nork erranen derazku zure elheak, konzertuak eta platika sainduak? Nork kontatuko derazku zuk zeure semearekin zini-

tuen arima alxatzeak, botuak eta eskainzak? Andrea, zuk Iudeako Bethleen hirian zeure seme Iaunari musu egiten zenerokan oiñetan zeure kreatorileari bezala, eskuetan zeure Iaunari bezala, bisaian zeure haurrari bezala. Ene arima, orhoit zaitea zein humilki Birjunak bere seme sorthua adorutzen zuen. Zein gogotik besarkatzen zuen. Zein maitatuki xatarrazten zuen. O arima noble baten eta andre digne baten sentimenduak! o bizi laudoriozkoa! O konzebimendu sainduak. O botu egitiak! Esker eternalak! Ofrenda imortalak! Iainko baten eta Iainkoaren Ama Birjina baten arteko tratuak dira hauk hunela: o ene arima; baina arren, o Iesus ona, eta, o Maria urrikalmendutsua! ontasun gauk guziok Aita eternalari nik eman behar nihotzakenen ordain eman diatzotzu. Halaber aingeruen garbitasuna, arzainen obediencia, erregen adorazioa, eta Iosephen debozinoa errezibi itzatzu ene propialak balire bezala. Ene Ama ona othoi hitz bat ene faboretan zeure semeari erran diazozu eta nik neure konsolamendua ezan dezadan. Biz hala.

Erribibi ondoko othoitza

O Iainkoarn eta Maria Birjinaren semea, aingeruek zure maiestatearen aitzinera gizonak beha legoztala zeruak idekirik eraman baninzate, eta gero han zeruan ezar baninzate, ez lizateke mundu hunetan berze espanaturik eta ez berze solasik ere. Lurretik zerura, ala zerutik lurrera da gehiago? Iainkoa zerutik bere konpainia guziarekin sakramendu iainkoazko hunetara heldu da. Beraz gizona iaustea ala igaitea da espantosago? bekhatorea zeruratzea, ala sainduen saindua aldareratztea da mirakulluago? Zeruan gu Iainkoak besarka errezibitzea, ala guk lurrean Iainko hura bera gere ahoetan eta geure bihotzetan ostattatzea da estrainoago? erregek nihor bere gana deitzea, ala errege bera zure gana ethorzea da estimatze-koago? hanbatik hanbatean errege bera presunalki nihor gana ethorririk salbatzea gehiago dela eta prezatze-koago dela daritzat: ordea gauza segituak eta ardura ikusten ditugunak eztira mirakullu. Emaile bat eta harzaille bat baizen ezpaliz guziek hara laster egin lezakete, eta handiek baizen ez lukete parterik: baina orai zu leku guzietan izaitiaz zenbatenaz baitzara admiratzekoago, hanbatenaz gutiago estimatzen zaitugu. Hunela Adamen seme pobreak, hunela Ebaren alaba miserableak gezurrari garraizka; hunela iguzkiari hedoiptetik behatzen diogu, hunela ilhun denean behatzen diogu eta ez argi denean.

Ene Iainko salbatzaille Iauna, gaixtoek, farfuillek, inorantek eta obstinatuek, zu bazine munduko handiak bezala gaitz eta terrible, hobekiago zerbitza zinitzakete, baina zeren parabisua ez hekenzat, baina ezagutza dutenezat paratua baita, halakotz eztezazula zeure egiraia ganbia; zeren-eta ezpaita hekin gaitziguz usatu behar: baina bai amorioz. O Iesu Kristo errege Iauna kontinua diazadazu zeure amorioa; berret diatzadatu zeure faboreak; guti diatzadatu neure gaixtakeriak; iraungi diatzadatu neure banitateak eta eman diazadazu iustutzeko behar den dohaina. Biz hala.

Errezibitu duzun eguneko oren guziaz edo hitzez edo bihotzez

Egun, Iauna, zu ni bekhatoreor gana ethorri zara.

Egun zu ene arimaren etxean ostatatu zara.

Egun zuk ene gogoan eta bihotzean emaz duzu zeure pasione sainduaren orhoitzapena.

Egun zu niri zure zerbitzari ezdeusorri eman zaizkit: ni zure xoil eta talki emaiteko garazia eman diazadazu. Biz hala.

Noiz nahi egiteko othoitzza

Hasterik eta finik gabeko Iainko handia! Ahalke naizela zure begien aitzinean edireiten naiz; eta zerk ahalkatzen nau neure ingratusunak bai-zen? Iauna, zuk bethi ontasunak emaiten derautzatzu eta nik zuri ezagutzarik ez egiten. Ni zure gana zordun handia naiz eta pagatzaille gaixtoa. Horra ni neure buruari ahanztea! Beraz, o Iaun miserikordiazkoa! ene ingratusunaren gaixtatasunak direla kausa zu handiro koleratua zara? Ordea barkhamendu galdetzen derautzun huni zer egingen diozu? Orainoko faltak barkha diatzotzu: bere bekhatuak gaitik duen urrikimendua zuk ezagutzen duzu, eta zure garaziarekin batean aitzinara emendatuko da. eta zeren titxak, heldeak, ondikoak, eskarnioak eta berze gaine-rako damuak komuznki bekhatuaren azoteak baitira, halakotz zure ordenan zen gaitzigu iustuak bezala dathozin orduan gogotik errezibituko ditut eta erranen dut humilki: O Iainko guziz botheretsua! konpli bedi zure borondatea zuk zeure kreatura obligatu duzuna baithan plazer har-

zea gaitik eta zuk ni hunela zeure garaziaz erremedia nazazun orduan garazia haren beraren berthutez ni zure zerbitzuan bidez gaitik. Biz hala.

Barkhamendu eta garazia ardiesteko othoitzza

Zeruaren eta lurraren egilea, Iainko guziz botheretsua; gauza guzietan espantuzkoa zara, baina nihori barkhatzean miragarria zara: zeren-eta konbertitu nahi denik ezpaituzu arbuiatzen, aitzitik bai miserikordioski errezibitzen. Munduko handiek (baina zergatik ez tipiek) gaitzetsiko zuten zuk gurutzean onhetsi duzun bezalako ohoia; gaitzigtatuko zuten zuk debotki errezibitu duzun Maria Madalena bekhatore nigartia; kondanatuko zuten zuk miserikordioski barkhatzen diozun iondone Petri zeure diszipulu bekatzaillea; baina zuk, Aita miserikordiazkoa, obligatu bazinituzte bezala bekhatoreak errezibitzen dituzu, eta ni guziz hauk guziok baino gaixtoagoa izana gaitik espantuki soportatzen nauzu. O pazienza finik gabea! Iuge ezitia! Guziak gaitik nola iustuak iustizia egingen duzula badakit penitentzia egitera zuk hargatik igurikitzen derautazun bezala, aitzin ezpanakizu. Helas! Neure konzienziak tormentatzen nau; neure bihotzeko sekeretuek salhatzen; inbideak iharzen; ansikabetasunak zabarzen; eskarnioak zorutzen; ahapaldiak pikatzen; desirapenak egozten, neure zenu guziek akusatzen eta kondenatzen; horra, Aita ona, nik sehaskatik orainokoa zerbitzatu ditudan laguna, adiskideak eta nabusiak, zeinak orai baitira ene akusatzaileak, ene lekhukoak, ene iugeak eta ene burrero minduak. O ni ondikoak! O arima sorhaioa! O horma eta ez bihotza! Zergatik ez naiz nigarretan urzen?

Iauna damu eta urriki handi batekin bizi naiz, zeren zure manamenduak hautsi ditudan, halakotz salba nazazu zeure garaziaz damna nazakezuna zeure iustiziaz; ostata nazazu zeure pietateaz khien ahal nazakezuna zeure legeaz; beiti nazazu zeure dohain sainduez billuz ahal nazakezuna zeure botherez: ezen zu zara egia, bidea eta bidez. Argi diazadazu bada adimendua, xuxen borondatea, errekaita memoria, pazega bihotza, eta erreforma neure bothere guztiak. Ea bada Iainko miserikordiosa, egizu berzerik eztezan zu baizen desira; zu desiraturik bilha zaitzadan; bilhaturik ediren zaitzadan; edirenik maita zaitzadan; eta bethi obeditzen zaitudala sekulan etzaitzadan ofensa. Hunetarakotz gomendatzen daratzut neure arima, gorputza, pensuak, konseilluak, solasak urratsak, bizia eta

gainerako guzia. Halaber gomendatzen darazut ahaiden, adiskiden hala bizi direnen nola hil direnen pausua, ni eta hek zure loria sainduan zure garaziaz sarzea gatik. Haugatik othoitzez nagotzu, arren ene bizitzeko moldea zure ganik has eta zure baithan akhaba dadin inspiratzen derautazula pensatu behar dudana. Irakhasten erren behar dudana, erraixten zure eder zaizkitzun obrak, iraungitzen arimako gutizia gaixtoak, desegiten urgullutasuneko gogoa, pitzten humiltasuneko espiritua eta uzten zure ganako amorioa. Baldin, Aita ezta, zuk zeure harmadura sailduzue probedi banazazu, zeure gogaratu nauzu, eta gero gehiago adiu ene ganik banaloriak, adiu gogoeta mudakorrak, adiu bihotz haserretasuna, adiu hitz arimak eta finean adiu ene laidoak.

Ordea, O Iaun handia, zeren zure plazerak nahi baitu eztitzadan ohoreak desira, eztitzadan flakoak nekha, eztitzadan pobreak menesprezia, konseillu onari eznaion kontra, girstino laguna gana ez naizen gogor, zure plazer hau gatik bera gatik enseiatuko naiz puntu hunen ahalik hobekiena konplizera.

Berze alde, Iauna, zuk plazer duzu eta manatzen nauzu inorantei irakhastera; nekhatuei lagunzera; beharrak faboratzera; deskonsolatuak konsolatzera; eroriak alxatzera; flakoak soportatzera; faltak barkhatzera; neure gaitzetsleak maitatzera; gaitzaren orde ona emaitera; onei iarraikitza; gaixtoetarik apartatzera; berthuteak besarkatzera, bizioak gaitzetszera; kalteak gatik eta estorbuak gatik pazienza izaitera; lurreko enganio guziak kitatzera eta zeruko agudezia guziei iarraitera; othoi, Iauna, hauk guziok hunela egiteko garazia eman diazadazu zeure ohorea gatik eta nik egun batez zeruko loria bizitze mueta hunez izaita gatik. Biz hala.

Defuntuaz othoitza

Munduaren salbatzaille guziz botheretsua, guziz miserikordiazkoa, fidelen esperanza, pausua eta parabisua! gurutzean egin zinituen ontasunez othoizten zaitut, arren berriro hil hunen arima zeure garaziaz eta miserikordiaz ikhus eta hauteman dezazun. Badakizu, Iauna, zure izen dainduaren aithorrena hil dela, elizako fedea sinhetsi duela eta zuk ordenatu derakuzun legeaz menzionatu dela. Othoi, Iainko ona, bizien Iainkoa, bere hoben guzietarik absolba ezazu; etzaitela haren kontra sar iuiamenduan, egin ezazu parabisuaren hurko, aingeruen lagun, zeure sainduen tropelako, dohatsuen kontuko eta zeruko gorthean zeure zerbitzu-

ko. Halakotz eztezazula bekhatore bezala zeure iustiziarekin konsidera, baina zeure kreatura bezala zeure ontasunarekin iuia ezazu, ez haren desobedienciaz gatik, baina zeure promesak gatik; ez haren gaizkiak gatik; baina zeure miserikordiak gatik; ez haren maleziak gatik, baina zeure ontasun eternalak gatik. Ea bada batak berzea gatik othoitz egin dezagula manatu gaitutzun Iainko egiatia, ene errekerizino hau eztdila alferrik egin gertha, aitzitik arima huni erakhuts diazozu bekhatore baten othoitzak zure maiestatea baithan kredit izatu dueala; hartarakotz purgatorio-ko penak arin diatzotzu edo zeure miserikordiaz xoil khen, eta hunela urrikaldurik alda ezazu sekulako etxe benedikatura, eta niri ere neure aldia ethor dakidan orduan egin diazadazu gisa bereko garazia, bitarteko derautzut zeure heriotzea eta pitztea. Biz hala.

Nihor penatan denean othoitza

Laudatzen dut, o Iainko ona, zure izen saindua, eta adoratzen dut zure maiestate handia, orai derautzatzun gaztigu onak gatik, benedikatu zarela hunelako fabore premiazkoak gatik: ezen zuk zeure borondate saindua ezagutaraztera ernatu ezpaninduzu, neure buruari ahanzirik ansikabetasunean sobera zabartzeko eta zurrundurik higatzeko periletan nengoen: baina, Iauna, zure ontasuneko azote hau seiñale ona da maite nauzula, eta zure eskuko gaztigu leiala bezala gogotik errezipitzen dut; ezen badakit neure soberaniak gatik gehiago millatan eta millatan ere merezi dudala, halakotz othoiztzen zaitut, pazienza behar bezain iraunkor bat erreparti diazadazun, eta gainerakoan zure miserikordiak plazer duen bezalako azote suertez zenza nazazu: ezen iustiziaren eredu tratat baninatzatu, sekulako galdua ninzateke. Ea bada, Iainko mansoa, adiaraz diazadazu zer egin nahi diozun zure sehi huni: egiazki badakit gaitzik pairatu gabe onik eztdela gozatzen, eta bi parabisu, bata hemen eta berzea hor ezin diratekeiela, baina horkoa dela parabisu egiazkoa, zeinetan sarzen baitira zure maiteak: ordea klarki diosku zure eskola sakratuak, zure maite hek añhitz tormenta sofriturik pausa-lekhu hura irabazi dutela, eta ene penek hekenekin konparatzeko ikhuskizunik eztutela, eta guziak guk harzen bageneaki gure hobea gatik direla. Beraz, o ene arima iziper! zerk horrela tristatzen zaitzu? kuraia har ezazu, konsola zaita Iainkoa baithan, eta zer ere atsekabe lotzen baitzaitzu, lauda ezazu zeure Iainko Iaunaren

borondate saindua. Baldin enhoiu gabe bizi bazine, seiñale gaixtoa lizateke: baina bizkitartean marraskaz zaude inbidiak nekhatzen zaituela; xirikaz zaude dolorezko oinhatzeak baditxezkizula; orroaz zaude kalteak darraizkizula; inzirinaz zaude etsaiak darraizkizula; hatsbeherapenez zaude konsolamendurik nihon ezin dukezula: nahi dut hori horrela dela eta gehiago ere, baina hanbat hobe, ezteiak dira eta ez nekeak, hobeagoa gatik diren gero. Ene arima! ikhus ezazu zeure nabusi Iesu Kristo launak zer zure gatik pairatu zuen eta zuk haren izenean eztuzu zer bait pairatuko? Sinforosa Tiburtina Iainkoaren legea gatik ura be?era lephoan harri bat emanik egotzi zuren. Hunen zazpi semeak halaber Iainkoa obeditzea gatik martiriatu ziren: zazpiak haga batekin lothurik. Kreszenziori ezpatz zinzurak egin zerozkaten; Iuliano bihotzetik iragan zuren; Nemesiori bihotza eho zioten; Primitibori xilkoa iragan zioten; Iustino xehakatu zutren; Stakteo tragazez kolpatu zuten; Eugenio bulharretarik erdiratu zuten; hauk bere salbamendua gatik hil ziren eta da zuhurzia pare gabea, baina anhitz bere damnatzea gatik hilen da: O ene arima maitea! beude fernesiatzeko pensamenduak apart; Iainkoak berak daki guk zer premia dugun; hark berak probedituko gaitu, haren baithan esperanza duenik, eztu sekulan kitatzen, aitzitik bethi saborez bethetzen du. Egia da, ene bihotzeko Iainkoa, Iainko maitea, zuk Aita probedituak bezala bethi premia dudan guzia, nik kontentatzen baneaki, emanen derautazula: zeren-eta ezpaituz hondatzera nihor munduratsen, eta baldin ni arrankuratsen banaiz, nik nerorrek ditut hobenak, eta othoi barkha diatzadatzu, behar den bidez zure plazerera bethi bizitzea gatik eta gero azken finean zure garaziaz horratzea gatik. Biz hala.

Bekhatorearen dolorea

Iauna, espaziorik utzi gabe ez nazazula berehala honda: neure solamenak erran artean iguriki diazadazu: ezen nork bere adiskide leialari bere koaitak ta doloreak erranaz atsegin harzen du. Ene gutizia traidore batzuek arrazoinak kontrako aldeaz iraulirik ene borondateari lausengatzea gatik maiz gaizki konseillatzen dituzte, eta gero ene borondate gaizki erresolutu hunek bere bothere guziak biziaren galzeko estatuan ibainzen ditu, eta hala midiku sainduaren probedimenduak konserba ezpaleza, pontuan errekaitsu gaixto hunek honda lezake, diote iustiziako legek; ezen gero urrikitu gatik ere, behin arku bandatutik desarraturik dohazin

matrazak bezala ene borondate deliberatutik ere ioaiten dira nik pitzten ditudan gaixtakeriak. Handik ene izterbegiek erraiteko suiet hartu dute eztela ni senda ahal nazaken midikurik, eta gaitzak leher eraginen derautala. Iauna, berek bere obstimanendua gatik galdu dira, eta ni ere hala zure miseriordiaren esperanzatik erauzi nahi nindukete; baina zure kortesiek zure ontasunean berzelako sinhestea eman derautate; zeren-eta neure burua biziaren galzeko periletan ardura ezarria gatik zure pietateak ene probetasuna hauteman baitu ni hunela handiro zeure gana obligatzea gatik. Orai ere Iauna, leheneko hura bera zara eta mudatzen etzarella niri barkhamendu eman diazakedazu izterbegiak gezurti egitea gatik eta ni zure iduritako kreatura zeurettzea gatik, Iauna, urrikimendutan dagoen bekhatoriari barkha diazozu. Zu satisfatzea gatik tinketz ahalkatua behauriko nago, eta zer ere kofesio sainduan neure salbamendua gatik ordenatuko baitzait, hura guzia konplitzera enseiatuko naiz zuk eta nik biok atsegin izaitea gatik. Biz hala.

Trinitate sainduari othoitza

O Trinitate saindua, Aita, semea eta espiritu saindua, hirurok Iainko eternal bat, Iainko espantuzko bat, Iainko miseriordioso bat eta adimenduk den bezalako handitasunez ezin izenda dezakeien Iainkoa. Laudatzen zaitut neure ahoaz, neure bihotzaz eta nere ahal guziaz. Benedikatzen eta adoratsen zaitut zeure ontasanak gatik. Eskerrak eta laudorioak derauzkitut neure faboreak gatik: ezen zordun naiz zure gana. Laudatzen zaitut. O saindua, o saindua, o saindua, eta othoi ethor zaitea, ene gana ni zeure loriaren tanplu digne egitera. Egin nazazu bada bertute sainduen lekhu eta zure ohore Iainkozkoaren laudatzaille: ezen esperanza dut ene othoitza eztuzula arbuatuko zu zarenaz geroz zure baithan fidatzen direnen begiralea eta defendaria. Zu zara Iainko guziz botheretsua eta zutzaz berze Iainkorik ezta. Zu zara Iainko handi hura, zein edireiten baitzara bazter guzietan. Zu zara tipien gainean bezanbat handien gainean esku duzun Iainko hura. Zu zara zeruen, lurraren eta berze guzien egilea. Zu zara deus guzien gaineko Iauna, eta ni zure garaziarekin batean izanen naiz zure izen sainduaren laudatzen bizi eta hil nahi naizen sehi humilla, zare plazera gatik. Biz hala.

Parabisuko saindu guziei othoitza

O Maria, Iainkoarn ama bethi birjina saindua! Amatasunaren kredit handiez zeure seme Iaunaren miserikordia ezan diazadazu nik kausatu derokadankolera zure bethiko enseiu sainduz iraungitzea gatik, eta zure hunelako pazegamenduez haren bethiereko adiskidetasunean bizitzea gatik. O iondone Mikele! o san Gabriel, san Raphael! o aingeru eta arkan-geluak! o patriarka, profeta, apostolu, ebanjelista, martir, eta berze iustu guziak ni sekulako heriozetik begiratzea gatik Iainkoari othoitz egiozue! Berze aldiz zuek frogatu duzuen bezala hainitz kautelaz munduak gure bizitzea akometatzen du, baina zuek Iainkoaren laudorio eternaletan añhitz loria, bozkario eta atsegin sekulakotz seguratu dastatzen duzue aisia handian: oraino gu bekhatore pobreok desterruan bizi gara aiuta guziaren beharrak, halakotz zeruko prinzeak, parabisuko liliak, Iainkoaren hautuak eta dohatsuak othoitz egizue hor gure gatik, berdin hartatik zuren boztateak, alegrianzak eta loria gozoak eztira gutituko. Ea bada arima debotak, zeruko kristal preziatuak, parabisuko izarrak, loriako habitantak, boztasuneko burgesak, palazio sainduko aitonen semeak, bert-huten kapitainak eta laudorioen dukeak sokorri gaitzatzue zeuen othoitz debotez mundu gudutsu hunen periletarik egun batez sekulako loriaren egoitzara salborik eta kitorik itzurzea gatik. Biz hala.

Urrun dohazinek othoitza

o Iainko handia eta botheretsua! zuk manatzen duzu zeruan, aurren, airean eta itsasoan. Zuk duzu gauza guzien gainean esku, eta zuk guziak bere behar duten ereduaz probeditzen ditutzu. Zu segitzen zaizka urez dohanari. Zuk emaiten dozu bihun eta indar lurrez dabilanari, eta zeren nora nahi zuk zeure bothere hedatzen baituzu, hala zure miserikordiazko beso bortitzak sokorritzen ditu beharrak. Ni presenten bekhatore pobrea suplikatzen natzaitzu, arren nohan lekhu guzietan zure espirituak gidatzeko garazia eman diazadazun: ezen zure faborea baldin baduk adiu ene flakeza guzia deusen ere eskasik eztudala: zeren-eta zurekin batean berze guziak baino bortitzago izanen baitnaiz: eta egia derradan, zu lekhu guzietan bardin hurbil zara, baldin gu geure gaixtakeriez gerok apartatzen ezpagara. Gure ontasunaren ithurria da zure garazia saindua, zein geure bekhatuak gatik galzen baitugu, eta da apartatzen handia garazia galzea.

Halakotz othoitzez nagotzu, arren zure baithan esperanza dudan bezala beha diazadazun, eta zure garazia sainduen berthutez behin bihur bana-di zeure etxe saindu hunetan neure bihotzik hoberenaz laudatuko zaitut. Biz hala.

Bihurtu denak othoitza

Eskerrak, o Aita eternala, eskerrak neure indar guziaz derauzkitzut, zeren huna bihurzeko sendagailla hunez digne ez ninzenik zeure bethiereko faborez digne bezalakatu nauzun. Laudorio sainduak derauzkitzut, eta ene faboretan zeru guziak lauda beza zure maiestate saindua; adora beza zure izen gora; lorifika beza zure handitasuna; aithor beza zure bot-herea; predika beza zure loria, publika beza zure ontasuna, eta kreatura guziak halaber ezagut beza zuk niri egin derautazun endrezua eta faborea. O Iainko ona! Zenbatetan begiratu nauzu inkuntruatarik? Zenbatetan defendatu nauzu periletarik? Zenbatetan nik zuri gaizkiak egina gatik zuk niri, ungi egin derautazu? Zenbatetan pazienziak ene bidegabeak hartu ditutzu? Helas! Zenbatetan baneaki, zer ez nuke eginen eta zer ez tuz egin behar hunelako merxedeak gatik? Andre dana Maria, birjina pieteze bet-hea, eskerrak derazkitzut, zeren zeure seme Iauna enekin miserikordiaz tratatzera balakatu derautazun. Eskerrak finean ditutzuen ene ungi-gile guziok, eta zuek faborea dazaguzuen guziok lauda diazadazue neure Iainko ona, Iainko pietatezkoa, Iainko iustua, Iainko probeditua, hunarai-nokoan bezala aitzinara ere Iainkoak niri bere garazietarik errepertitza gatik eta guziz ene arima bere herri desiratu horretara, lurretik konjia har dezanean, helzea gatik. Herri hartara nadinean ezagutza iustu batez Iainko Iaunaren maiestate handia bozkario pare gabearekin eternalki lau-datuko dut, lorifikatuko eta kantoriatuko; Iauna, zuk egin diazadazu gara-zia. Biz hala.

Iainkoa baithan fidatzea

Mundura behin sorthu denak daidikeien zuhurziarik handiena eta gerthuena da Iainkoa baithan fidatzea. Iainkoa da gure arimaen konsola-mendua eta gure bihotzen pausua. Iainkoa da gure gatik miserikordia duena eta gu geure pena mueta guzietarik liberalki libratzen gaituena.

Iainkoa da mirakulluak egiten eta eragiten dituen Iauna, eta hala haren baithan fidanza guzia egiazki dutenek periletan barrena sobera izanagatik izanen dute aiuta eta salbamendua, hala Noe libratu zuen uholdetik; Loth sodomakoetarik, eta suaren kharretik; Daniel lehoinen zinzurretik; Isaeleko jendea Faraon Egiptoko erregearen eskutik; Enok eta Elias heriotzetik; Isak bere aita Abrahamen eskuetarik; hirur morroinak labe berotutik eta errege iniustuaren azpitik; iondone Petri eta iondone Paulo karzeletik; Susana falso testimoniotik berze gehiagokoekin, et ni zenbat estorbutarik? Ezen neure indar xoillez sekulan ezin eskapa nindekeien arriskutan izatu naiz eta neure hainitz manerazko izterbegien aztaparretarik Iainko pietatez bethe hunek berak bere miserikordiaz athera nau. Ene Iainko Iaunak egin du hunelako sendagailla abantailatua: beraz albiriste hunez, girstino iainkotiarrak, esporza zaitetze eta konberti zaitetze Iainko on hunen gana dakusazuenaz geroz zein on den Iainkoa baithan fidatzea. nitzaz denaz bezanbatean, O Iauna, zure gana ihes egiten dut, halakotz gomendatzen zaitzu ene arima, zein zure baithan bethi fidatua bizi baita orainokoa bezala hemendik harat ere nitzaz ardura izanen duzula; esporzu hunekin bethiere aurkhituko nauzu, eta noiz-ere atsekaben ausikiak eta oinhazeak lothuko baitzaizkit, ene bihotza kuraiatua edirenen da ure ganik bethi uste duen faborean: ezen zu zara bekhatoreak gatik pietate duzun Iainko miserikordiazko hura. Zu zara penitentzia egiazko batez garbitzen direnak errebitzen ditutzun aita emea: eman diazadazu bada neure bekhatuak barkhatzeko eder zaitzun penitentzia baten konplitzeko dohaina, hemen eta hor zure izen saindua ohoratzea gatik. Biz hala.

Bekhatorearen urrikia eta othoitza

A! ni miserablea: presuna ingrata; ume natura kontrakoa: zerbitzari gaixtoa: arima enganatua: bekhatore higuña: Zer egin dut? Zer estatutan jarri naiz? Zer esperanza ahal duket? Norat ihes egingen dut? Nori gomen-datuko natzaika? Neure Iainko ofensatu dut et hura da ene partida. Neure kreatzaillearen kontra ibili naiz eta hura da ena iugea. naure nabusia narritatu sut eta hur da ene biziaren iabea. naure Iauna gaizki zerbitzatu dut eta hura da ene ontasuna. Iainko hunek plazer badu, honda nazake. Iuge hunek plazer badu, hauzia gal dezaket. Iabe hunek plazer badu, bizia ideki dezait. Partida hunek plazer badu, kondena nazake. Horra iustiziako gort-hean nik neure hauzia galdua neure gaizkiak gatik! O dolorea! o ximikoa!

o denaturalezatzea! Iauna, othoi gorthe hunetan ez nazazula persegi; ilkhi gaiten hemendik; orino aldi hunetan miserikordiazko gorthean ene egitekoa disputatu behar duzu; ez naiz gehiago zure kontra abiatuko. Ea bada neure Iainkoa barkha diazadazu; neure partida egin diazadazu miserikordia; neure iabea errebitzi nazazu. Eguia da alde guziz huts egin duenak alde guziz zenzatu ere behar lukeiela baina o Iauna, zure baithan guk bekhatoreak ikhasi dugu bekhatore penitentei barkhatzen derauezula. Zer egin behar dut, nik zu kontentatzea gatik, zu satisfatzea gatik eta zurekin adiskidetzea gatik eta egin dezadan? Behar da pairatu, paira dezadan? Iauna, iazar diazadazu, ungi den bezala nik zu zerbitzatzea gatik eta jendeak ene exenpluz ahalkatzea gatik: ezen añhitz datza ifernuan nik baino gutiago eta gutitanago merezi duenik. Horra zurekin ez adiskide izaitea ifernura erortea. Berze guziekin hegiara ethorriko banaiz ere zurekin adiskide nahi naiz: ezen hala deusek enazake izi, tenta, enhoia edo niholatan malenkonía: zeren-eta zu ontasun guzien emaillea eta gaitz guzien khenzaillea alde izanen baitzaitut ni atsekabe guzietarik libratzeko eta kontentamendu guziez bethetzeko. Biz hala.

Elizan sarzean

O Iauna, o berthuten Iainkoa! zuk erran duzu, ene etxea othoitze egiteko etxea deithuko da eta hala ni ere heldu naiz etxe saindu hunetara zu laudatzeko eta neure bihotz guziaz zu adoratzeko borondate deliberatu batekin. Biz hala.

Ur benedikatua harzean

Garbi nazazu. O Iauna, zeure garaziaren ihinzaz, eta elhurra baino xuriago izanen naiz. Biz hala.

Sakramenduaren aitzinean

Adoratzan zaitut ahalik humilkien Iesu Kristo ene Iaunren gorputz preziatua, eta fede sainduaren, begiaz solamente ikhusten zaitudala sakramendu saindu hunetan estalia, emaiten deratzut milla laudorio eta milla

esker, zuk munduaren salbamendutan egin duzun balentia handi hura gatik. Lehenbizirik egundainotik ordenatu zenduen bezala Birjina amaren sabelean haragiz beztiturik gizon egin zara, eta gero berze faboren buruan prinzipalki zeror gizon eta Iainko sakramenduan mirakulluki emaiten zaizku gu infinituki faboratzea gatik: ezen zu zara zerutik iausti zaren ogi bizia, eta zu digneki iaten zaituen guziari sekulako bizitzea emaiten diotzuna. Bazka nazazu bada bianda saindu hunez eta salbatua izanen naiz. Biz hala.

Othoitzak hastean

Iainko ontasun guziez perfetuki konplitua, othoi eman diazadazu zure izen sainduaren ohoretan eta neure egin bidearen konplimendutan oraiko debozino hunen ungi egiteko garazia. Beraz bezi nazazu libria behar ditudan guziez ariman eta gorputzean, eta lehenbizirik bortitz nazazu fedeaz, esperanzaz, eta karitateaz, ni ere gero guziz botheretsuak daidikeien bezala berthute saindu hauken obrez erdiaraztea gatik. Biz hala

Iainkoari eskerrak

O ene aita emea! eskerrak eta laudorioak derazkitzut ni zeure idurita egitea gatik eta kreatzea gatik: arima hau bere bothere guztiekin eta gorputz hau bere sentimendu guziekin zuk niri emaita gatik. *Pater eta Ave*

Eskerrak eta laudorioak derazkitzut, o Iainko axolduria, xuk ni neure izaitean begiratzea gatik; guza ikhusten diren eta ikhusten eztiren guziak ene konserbatzetan kreatu dituzunak gatik *Pater eta Ave*

Eskerrak eta laudorioak derazkitzut, o ene salbatzaille miserikordiazkoa, zuk ni zeure ontasun infinituaz eta miserikordiaz redemitzea gatik, ene alderat erakhutsi duzun humiltasuna gatik, karitatea gatik eta enhoinak gatik.

Zuk bizian eta hilzea pairatu duzun guzia gatik. *Pater eta Ave*

Eskerrak eta laudorioak derazkitzut, o Iainko garaziaz bethea, zeure bathaio sainduko uraz garbitu nauzun ontasuna gatik. Ni tenplu bizi egirik eta nik merezi gaberik zeure semetzat adoptaturik ene arima garaziaz

edertu duzu. Deabrua ganik eta ifernutik begiratu nauzu ezteraezu gauza bera egin iuduei, turkoei eta berze nazioei. *Pater eta Ave*

Eskerrak eta laudorioak derazkitzut, o iainko pietatezkoa, zuk ni neure bekhatuaren arriskutik atheratzea gatik, eta niri ene bekhatuak merezi zuten bezala berehala kondenatu gabe penitenzia egin nezaken aretan ez tiro igurikitzea gatik. Merezi nuen zenzatzea, baina bidaldu derauztatu abisuak eta inspirazioneak ni neure penetarik libratzea gatik. Deabruaren menetik ekotea gatik et neure buruaren iabe errendateza gatik. *Pater eta Ave*

Eskerrak eta laudorioak derazkitzut, o bihotz miratzailea, zuk niri ungi egiteko desir emanak gatik. Iauna, zer ere pensatu, erran eta egin baitut, eta zer ere eginen, pensatuko eta erranen baitut hura guzia heldu da zure miserikordia liberaletik. *Pater eta Ave*

Eskerrak eta laudorioak derazkitzut, o begirale sendoa zuk ni naturaren, kulparen eta inkuntru gaitzaren kaltetarik begiratu nauzunagatik. *Pater eta Ave*

Eskerrak eta laudorioak derazkitzut, o Iainko probedidora, zuk ene salbamendutan ordenatu dituzun sakramendu sainduak gatik eta prinzipalki kofesiokoa gatik. *Pater eta Ave*

Eskerrak eta laudorioak derazkitzut, o Iainko fabore emaillea, naturaren, garaziaren eta fortunarenonak gatik: berzetarik bereziki zuk niri egin derauztatzun kortesia beregainekoak gatik, eta nik dakitzadala eta eztakitadala egin derauztatzun fabore guziak gatik. *Pater eta Ave*

Eskerrak eta laudorioak derazkitzut, o parabisuko Iainkoa, zuk ni dohatsutasuneko ontasunera ordenatzea gatik: Iauna, iadanik parabisuko dohatsutasun hari esperanzaz gozaten natzaika, eta orena bethe dakidanean plazer baduzu emanen deratazu errealki, *Pater eta Ave*

Eskerrak eta laudorioak derazkitzut, o Iainko bihotz bera, zuk niri eta zeure kreatura guziei egin derauztetzun ungiak gatik. *Pater eta Ave*

Eskerrak eta laudorioak derazkitzut, o Iainko handia eta handitzaillea, zuk zeure Ama bethi Birjina sainduari egin eta emen diotzatzunak hala egitea gatik eta emaita gatik. *Pater eta Ave*

Eskerrak eta laudorioak derazkitzut beregainiki eta neure bihotz guztiaz, o ene Iauna, eta ene Iainkoa, zeure seme Iauna gizonzoko misterioa gatik. *Pater eta Ave*

Finean eskerrak eta laudorioak derazkitzut, o Iainko ona, ene edo berzeren faboretan egin eta eginen dituzun ungi guziak gatik. *Pater eta Ave*

Meza hastean

Iainkoaren amorioa nola baita neurrik gabea, hala frogak bethi reimeiten derazku, eta beregainki bere pasione sinduaren orhoitzapen digne hunetan gure bekhatuen desegiteko moiana berak gure gatik ordenaturik. Ea beraz ene arimaren salbatzaille dulzea, odolezko sakrifizioaren memoria pitztea gatik denaz geroz odolik gabeko sakrifizio hunen ofrenda, arren ene arimaren salbamendutan orhoitzapen hunek odolezko sakrifizio haren merezimenduak ene gogora bitza meza saindu hunetan orduko berthutez ni behar bezala baliatzea gatik. Biz hala.

Meza arraitan eta noiz nahi erraiteko misterioak

Iesu Kristo ene salbatzaillea, eskerrak eta laudorioak errendatzen derazkitzut, zuk ene gatik sorthu zinen ondoan iuduen legearen arauera zirkunzisionean isuri zenduen zeure odol preziatua gatik, eta othoitzez nagotzu orduko sentimendu handi hura gatik othoi eman diazadazun gorputzari eta arimari narrio emen diazoken guziaren desegiteko grazia. Halaber, o Iauna, ene ahaideak, adiskideak, girstino prestu guziak eta purgatorioko arimak zeure miserikordia saindua gatik misterio hunetako ontasunaz goza beitea. Biz hala. *Pater* eta *Ave*

Bigarren misterioa

Iesu Kristo ene salbatzaillea, eskerrak eta laudorioak errendatzen derazkitzut, Getsemaniko baratzean tristeza odol ezerditan zeneundela zeure gorputzetik isuri zenduen odol preziatua gatik; eta othoitzez nagotzu orduan sentitu zenduen tristezia handi hura gatik eta odol isurze haren balioa gatik othoi eman dizadazun neure bekhatuez halako urriki-menduaren izaiteko garazia, non zure odolezko izerdi haren ordain nik ere dolore hutsez isur dezadan neure begietarik ur eta nigar halaber, o Iauna, lehen bezala.

Hirurgarren misterioa

Iesu Kristo ene salbatzaillea, eskerrak eta laudorioak errendatzen derazkitzut, iuduek bizarra buruko xerloekin batean athera zeratzutenean,

bisaia behera eta ahotik isuri zenduen odol preziatua gatik. Othoizez nagotzu odol saindu haren balioa gatik eta zuk orduan sentitu zenduen dolore handi hura gatik nahi deratazun neure bekhatu guztien barkhamendua eman eta bekhatu hek gatik merezi ditudan gaztigetarik plazer nazun libratu, halaber, etc.

Laurgarren misterioa

Iesu Kristo ene salbatzaillea, eskerrak eta laudorioak errendatzen derazkitzut, Pilatusen manuz harroin batekin lothurik azote kolpez zeure gorputz sakratua soldaduek desegin zeratzutenean isuri zenduen odol preziatua gatik. Othoitzez nagotzu orduko dolore handi hura gatik eta bilhakatze haren balioa gatik nahi duzun ene arima infernutik begiratu eta ni neror ene izterbegien, ixilen edo agerien eskuetarik salbatu, halaber.

Borzgarren misterioa

Iesu Kristo ene salbatzaillea, eskerrak eta laudorioak errendatzen derazkitzut, iuduek zeure gorputz preziatua zauriturik, guzia odoletan odola gorputz guzirik zeritzula doloratua zineneko pena hek gatik, eta guziz Pilatusek hunelakaturia erakhustean iuduen artean eman zeratzun laidoa gatik. Othoitzez nagotzu orduko orhoitzapenaren faboreakgatik zeure begien aitziniko gai egin diazadazun neure arima, eta neure bekhatu guziez penitentzia egieko garzia zuk eman diazadazun, egun batez ni ere horratzea gatik. Halaber.

Seigarren misterioa

Iesu Kristo ene salbatzaillea, eskerrak eta laudorioak erren datzen derazkitzut, soldaduek makhila kolpez aranze puntak hezurrean barrena sarthurik, eta aranzezko khoroz zeure buru benedikaturia zaurthurik isuri zeitzun odol preziatua gatik. Othoitzez nagotzu odol saindu haren kausaz eta ordu hartan iragan zenduen dolore handi hura gatik nahi deratazun eman bihotzezko urrikimendu bat eta urrikimendu haren puntaz neure arima hain bortitzki zaurthu, non egiazko penitentzia egiten dudala loriazko khoroa ardiets dezadan zeruko erresuman. Halaber.

Zazpigarren misterioa

Iesu Kristo ene salbatzaillea, eskerrak eta laudoriak errendatzen derazkitzutu, gurutzeak berze urkha batek bezala zapaturik zeure gorputz ehoaren, zehatuaren eta zaurthuaren zaurietarik isuri zeratzun odol pre-

ziatua gatik; orduan gurutzearn karga soberak lurrera egozten zinituen eta iudu kurelek soka batez tiraka eramaiten zinituzten.

Othoitez nagotzu odol preziatu haren merituak gatik eta orduan sentitu zenduen dolore handi hura gatik eman nahi deratazun mundu hunetako gaitzak onak bezala gogo onez harzeko indarra atsekabetan bezala gero konsolamenduetan ere parte eternalki izaitzea gatik. Halaber.

Zorzigarren misterioa

Iesu Kristo ene salbatzaillea, eskerrak eta laudorioak derazkitzut, zuk Kalbariako mendian arropa haragiarekin lothua eraunztean isuri zenduen odol preziatua gatik. Othoitez nagotzu orduko pena pairatuen seiñaletan nahi deraztatzen neure bekhatuak barkhatu eta zure aitzinera iuiatzera nathorrenean plazer nauzun zeure miserikordiaren kapaz estali. Halaber.

Bederatzigarren misterioa

Iesu Kristo ene salbatzaillea, eskerrak eta laudorioak errendatzen derazkitzut, zuk Kalbariako mendian burdinazko itze handi batez zeure esku ezkerre gurutzearekin soldaduek itzatu zeratzutenean isuri zenduen odol preziatua gatik. Orhoitez nagotzu orduko martilu kolpek egin zeratzuten dolorea kontutan othoi har dezazun zik neure eskuz egin ditudan bekhatuak barkhatzea gatik. Halaber.

Hamargarren misterioa

Iesu Kristo ene salbatzaillea, eskerrak eta laudorioak errendatzen derazkitzut, zuk zeure esku eskuña gurutzearekin itze punta khamuts batez itzatu zeratzutenean zilho hartarik isuri zenduen odol preziatua gatik. Othoitez nagotzu odol isuri haren balioa gatik eman diazadzazun halako garazia, non ene borondateak eta ene lan guztiak agrada dakizkitzun; hunetarakotz othoi zeure beldurtasunaren itzeaz gorputza eta espiritua etza diazadatzu; eta halako moldez lo eta ios nazazu gurutzearn, non ene desirapenen oiñak eztaitean behaztopa, aitzitik zure borondatearen arauera bethi bizi nadin. Halaber.

Hamekagarren misterioa

Iesu Kristo ene salbatzaillea, eskerrak eta laudorioak errendatzen derazkitzut, zuk, zeure eskuñeko oiña soldaduek gurutzearn bortizki itzatu zeratzutenean, isuri zenduen odol preziatua gatik. Othoitez nagotzu zilho hartarik isuri zeitzun odolaren merituak gatik eta orduko penek

eman zeratzuten oinhazea gatik nahi deratazun niri ere neure bekhatuez barkhamendua eman. Halaber.

Hamabigarren misterioa

Iesu Kristo ene salbatzaillea, eskerrak eta laudorioak errendatzen derazkitzut, zuk, zeure gorputzeko zainak ethenzen zerazkitzutela, soldaduek zangoak luzatzean isuri zenduen odol preziatua gatik. Othoitez naotzu neure arimako gutizia guziak zeure gana tira diazadatzun zeure garazia sailduaz ene obra guziak kutsatzea gatik. Halaber.

Hamairugarren misterioa

Iesu Kristo ene salbatzaillea, eskerrak eta laudorioak errendatzen derazkitzut, zuk zeure gorputz sakratua soldaduek gurutzearekin batean alxatu zeratzutenean, eskuetako eta oiñetako zauriak gorputzaren balenzaz gaizkoaturik eta handiturik isuri zenduen odol preziatua gatik. Odol preziatu haren merezimendua gatik eta zuk orduan pairatu zenduen dolore handi hura gatik, othoi eman diazadazu lurreko gauzetarik halako moldez apartatzeko garazia, non zerukoetara bethi espiritua alxatzen dudala, hetan ezar dezadan neure bihotza eta neure kontentamendu guzia. Halaber.

Hamalaurgarren misterioa

Iesu Kristo ene salbatzaillea, eskerrak eta laudorioak errendatzen derazkitzut, zeure bihotza doloreak arraillatu zeratzutenean isuri zenduen odol preziatua gatik eta orduan zuk egin zenduen ordenua gatik. Odol preziatu haren berthutea gatik; Ama Birjina ganako amorioa gatik; gurutzeko ohoinari parabisua amaitean egin zenerokan garazia gatik; Aita Eternalari bekhatoreak gomendatzean egin zenerokun faborea gatik; orduko ordenu aberats hura gatik eta zuk konplitu zenduen lan handi hura gatik, othoi zeure miserikordia sailduaz dohatsuen arteko ordena nazazu, konserba nazazu eta errezi. Halaber.

Hamaborzgarren misterioa

Iesu Kristo ene salbatzaillea, eskerrak eta laudorioak errendatzen derazkitzut, zuk zeure saihetsetik Longis soldaduak bere dardoaren puntaz zu gurutzearn hilez geroz zilhatu zinituenean isuri zenduen odol preziatua gatik. Orduko odol isurze balioso hura gatik zaurt diazadzu othoi neure arima zeure amorioaren dardoaz eta sar nazazu parabisuko lorian,

zeinen athea ideki baitzenduen zeure saihetsetik zeure odol preziatua isurtean. Halaber. *Pater, Ave, Credo, Gloria Patri, Requiem.*

Aita Iainkoari othoitza, meza erraitan

Aita eternala! zure seme bakoitzaren pasionea deklaritzen da meza-ko sakrifizio hunetan. Noiz-eta eliza sailduaren intenzioarekin batean sakrifizio benedikatu hunetan sakrifikatzaile apez hunek gure bekhatuen satisfazinotan ofrendatzen baiteratzu zeure seme Iauna gurutzean hoben gabe gure bekhatuak gatik itzatu zutena. Aita handia, hau da bildots eme hura! Hau da zure eta gure artean bakea ezarri zuen gizona! Hau da hobetik gabe pairatu duen Iauna! Hau izan zen eskuetan eta oinetan itzatua; aranzeko khoroaz buruan zilhatua; azote kolpez larruturik zathikatua; burutik oinetaraino odolztatua; alde guzietarik penaz eta dolorez inguratu; guztiz desegina eta gizoanaren figurarik ezpa iduririk etzuen bezalakatua. Hau zegoen gurutzean burua beheiturik; begiak zerraturik; begitartea horiturik; saihetsa idekirik; besoak zabalduak; zangoak hedaturik; zauriz betherik; thuz bisaia sakratua lohiturik, ukhabilakoz larrua lebatu-rik, zainak odol hausturik; ezpaina karmindurik, bihotza khexorik eta mienbro guztietan terriblerik deseginik. A! Karitate handia! Ontasun paregabea! Amorio mirakulluzkoa! Huts egiten du zerbitzariak eta haren partez pagatzen du nabusiak. Gizona gathibutasunetik libratzea gatik bere bizia emaiten du Iainkoaren semeak hobenduriak merezi dituen gatziguak pairatzen ditu hoben gabeak. Bekhatuak egin eztenak eta ezin egin ere dezakeienak hartu ditu bere gainera munduko bekhatu guztiak. Aita iustua eta aita pietatezkoa! beha diazozu pietatezko obra handi huri: beha diazozu hunen baliotasunari: beha ezazu zer eta zenbat merezi duen zure aitzinean dolozko heriotze hark. Hau da ahal datekeien ofrendarik baliosena eta bai zure gogarakoena ere. Hau da zorraren pagamendua baino gehiago millatan pairatu duena. Ea beraz aita zerukoa, errezi ezazu sakrifizio hau begitarte onez, eta geure indignetasuna gatik eztiagazula haren fruitua errefusa, aitzitik duzun othoi gure bekhatuen gainean miseriordia eta pietate. Barkha diatzagutzu guk egin ditugun hutsak eta khi diatzagutzu merezi ditugun gatziguak.

O Aita eternala! gomendatzen derazkitzut munduko estatuak eta nezesitateak hala espiritualak nola tenporalak. Gomendatzen deratzut aita saildua zeure bikarioa, elizako berze superioak eta gobernariak.

Gomendatzen deratzut gure errege Iauna, prinze giristinoak, herrietan kargu dutenak, gure haurrideak, ahaideak, adiskideak eta unigile guztiak. Gehiago, o Iauna, konberti itzatu bekhatorea, konsola itzatu tristeak, senda itzatu eriak, fabora itzatu beharrak, eta salbamenduko portura hel itzatu itsasoan dabilzanak. Fede saildura ekhar itzatu paganoak, bidera itzatu errebelatuak, begira gaitzatu gaitzetarik: eman diazaguzu geure denboran bakea; eta giristino fidelen arimak purgatorioko penetarik athera itzatu; finean eman diazadazu zure zerbitzu sailduan bethi enplegatzeke garazia, bizitze hunen ondoan parabisuko loria ardiestea gatik. Biz hala.

Mezako benedizinoa harzean

Aitak, semeak eta Espiritu sailduak gaitzetarik begira ditzala, eta defuntuen arima leial guziak sekulako pausura eta loriara ditzala bere miseriorkiaz. Biz hala.

Mezondoko othoitza

O Iainko guziz sabanta eta enze guziaz laudatzekoa, othoitzez nagotzu, arren ene egungo zerbitzua agrada dakizun: ezen zu ohoratu nahiz enplegatu naiz gutxienik, eta zutzaz lekhoa, Birjina Maria zure Ama andrea laudatzea gatik; egungo eguna ezagutzea gatik; neure bekhatuen barkhamendua gatik; zuri, Iainko handia, neure burua, nola gogoa, adimendua, memoria, errana, eginak; urratsak eta berze gainerako guziaz gomendatzea gatik; neure unigileez othoitze egitea gatik; biziak eta defuntuak Iainkoaren faboreaz gozaratzea gatik, eta guziz Iesu Kristo Iauna, zu zeror lorifikatzea gatik. Bitartean debozinorik gabe egin dudana gauza guziaz miseriorkiaz har nazazu, eta eman diazadazu zure manamenduak zuhurki begiratzeko dohaina zu fidelki bethiere zerbitzeagatik laudatzea gatik eta ohoratuki adoratzeko atik. Biz hala.

DABITEN ZAZPI SALMO PENITENZIAZKOAK EUSKARAZ

*Eriak galdegiten du osasuna, bere faltak gatik urrikitan dela,
khenzen zaika bere pena eta berzeak ere
gonbidatzen ditu hark berak bezala egitera.*

Iauna, ez nazazula zeure haserrerik gaitzenezan korregi: eta ez nazazula zure koleran zenza.

Aitzitik, Iauna, duzun nitzaz pietate, ezen eria naiz: senda nazazu, Iauna, ezen flako naiz.

Ene arima tinketz izitua da: baina zuk, Iauna, noiz artean utziko nauzu?

Bihur zaitea, Iauna, eta begira ezazu ene arima: salba nazazu zeure miseriak.

Zeren ezpaita heriotzean nihor zutzaz orhoitzen denik: bada iferriuan nork ungi erranen zaitu?

Nekhatu naiz neure dolamenean, bustiko dut gau guziaz neure ohea: neure nigarrez trenpatuko dut neure etzaunza.

Haserre hutsez nahasi zait begia: neure etsai guzien artean zahartu naiz.

Ordea gaizkigile guziak orai ene ganik aparta zaitezte: ezen iaunak enzun du ene nigarren erasia.

Iaunak enzun du ene othoitza. Iaunak errezibitu du ene orazinoa.

Ene etsai guziak ahalka beitea eta ikhara beitea handiro: konberti beitea eta ahalka beitea berehala.

Loria Aitari, eta Semeari, eta Spiritu sainduari.

Nola baitzen hastean eta orai eta bethiere eta mendez mende. Biz hala.

*Bere bekhatuez ezautza eta urrikia duen bekatoeari
Iainkoaren miseriak etzaika faltatzen.*

Dohatsu dira bere faltak barkhatu zaiztenak eta bere bekhatuek borratu zaiztenak.

Dohatsu da Iainkoak bekhatutan akusatzen ez tuen gizona, eta bere gogoan engainorik ez tuen.

Ni neure faltak estalzen nituen denbora guzian flakatuaz nindohan, eta bethi egun guzian iharzen ninzen marraskaz.

Eta zeren gerotik gerora gau eta egun zure eskuak gaztigatzen bait ninduen, eta zeren neure faltarren harra bihotzean alha baitzeitzen, ihartu naiz.

Azkenekotz erakhutsi deratzut neure bekhatua, eta ezterazut estali neure bidegabea.

Eta nik erraitearekin batean: Iaunari neure kontra kofesatuko diot neure hobena; zuk pontuan barkhatu deratazu neure bekhatua.

Halakotz gizon saindu guziak othoiztuko zaitu ene exenpluz nik bezalako garazia behar orduan ardieste gatik.

Sobera ofensatua gatik ere uholde handi batetarik bezala laborik eta kitorik atherako da.

Zeren zu baitzara inguratzen nauen dolorearen erreparua: ene bozkarioa, inguru harzen nauten etsaitarik begira nazazu eta libra.

Eta zuk ihardetsi deratazu: emenen deratzut adimendu eta irakhatsiko deratzut nola gobernatu behar zaren: eztut begirik zure ganik aldaratuko.

Solamente etzarella zamaria eta mandoa bezala adimendu gabe.

Kaprestuaz eta bridaz hers itzatzu heken sudupilak; zure gana ez hurbiltzea gatik.

Bekhatoreari hainitz azote dagoka; baina Iauna baithan esperanza duena miseriak inguratuko du.

Iustuak allegera zaitezte horrelako Iauna izaitez eta boztatea erakhuts ezazue: eta bihotz arteza duzuen guziak Iauna baithan lorifika zaitezte.

Loria Aitari, eta Semeari etc.

Bere bekhatuak gatik malenkoanituak duen pena eta othoitza.

Iauna, eznazazula zeure haserrerik gaitzenezan korregi, eta eznazazula zeure koleran zenza.

Helas! zure tzagazak baditxeskit: eta zure gaztigua bortitzki sentitzen dut.

Eztaite zure kolera dela kausa ene haragian osasunarik ediren.; ene bekhatuak direla ezta bakerik ene hezurretan.

Ezen ene gaixtakeriek ene burua xitu dute: eta karga pisu bat beza-la zapatzera gainera zaizkit.

Ene zauriak usteldu eta usaindu dira: ene erhakeria dela kausa.

Miserabletu naiz eta uzkurto estrainioki: egun guzian tristetua badi-rudit lurra.

Ezen ene errainak liluramenduz betheak dira: eta ene gorputzeko osasuna galdu da.

Tristetua eta sobera ezdeustua naiz: neure bihotzeko inzirinek eta hatsbeherapenek ahalkatzen ninduten.

Iauna ea dakhusazu ene desira guzia: eta ene hatsbeherapena zure begietan da.

Ene bihotzaren barreneko iazarria bortitza da, eta neure indarrak utzi nau, neure begietako bistak halaber, dolore soberak itsutu nau.

Ene adiskideak eta hurkoak ene kontra iaiki dira, eta aldean ditudane- nek berdin ez naute konsolatzen.

Ene arrasekoak lurrundu dira, eta ni hil nahiz zebilzanak muthiri- ziren.

Eta gaitz nahi zerotatenek ezteuskeriak erran dituzte, eta egun guzian malezia pensatzen zeuden.

Ordea nik alea ni gor ez nuen deus aditzen: eta alea ni mutu ahorik ez nuen ideiten.

Eta gizon aditzerik gabea bezalakatu naiz: eta bere ahoan errezellu- rik ezтуena bezala egin naiz.

Zeren zutan, Iauna, esperanza bait nuen; neure Iainko Iauna zuk enzunen nauzu.

Zeren erran dudan: ene ganean ene etsaiek irrik sekulan eztagite- la: ezen ni estorbasteaz aňhitz darasate.

A! ene bihotzeko Iainkoa, azote kolpeak pairatzera ni prestatua nago eta neure hobenak gatik ardura begietan dut ondikoa.

Helas! Iauna, nik adiaraziko deratzut neure gaixtakeria, eta gehiago bekhaturik ez egitera kargutan edukiko dut.

Baina bitartean ene izterbegiak bizi dra, eta ene kontra azkartu dira: eta ni desarrazoinki gaitzesten nautenak berretu eta hainiztu dira.

Ungia gatik gaitza emeiten dutenek gaizki konpartitu naute: zeren ungi egiteari narraiean.

Hanbatenarekin ene Iainko Iauna ez nazazula utz, etzaiteala ene ganik hastan.

Aitzitik bertan niri lagunzera balaka eta khexa zaitea, ene osasunaren Iabea eta ene konsolamenduaren Iainko Iauna.

Loria Aitari, eta Semeari etc.

*Bere bekhatua bekhatoreak perfetuki ezaguturik
eta miserikordia galdegitea gatik othoitz debota.*

Urrikari nauzun, Iainko handia, urrikari nauzun zeure mmiserikor- dia handiaren ereduaz.

Eta zeure urrikalzetan hainitzen eredura iraungi itzatzu ene bek- hatuak.

Garbi nazazu bada neure lohitasunetik: eta nerue bekhatutik araz nazazu.

Ezen badazagut neure bidegabea, eta ene kontra bethi da ene bek- hatua.

Zu zerorren kontra huts egin dut, eta zure begien aitzinean halako gaixtakeria higuñaren egitera eztu dudatu: halarik ere Iauna egidazu gara- zia, zeure hitzaren Iabe leial berzela erran nahi zinitzketenen aitzinean ezagut zaitezin: ezen bekhatore penitentei agindu deratuzu barkamendua.

Helas! Zuk badakizu nothan konzebitua naizela eta halaz hutskor naizela: ezen neure amak bekhatutan konzebitu nau.

O Iainko ona! Ene bihotzeko arteztasuna zeren eder zaitzun, zeure zuhurziaren sekeretuak erakhutsi deraztatzu eta nik hondatze korrek zure amorioarn kortesia eztagutu.

Guztiarekin ere, Iauna, othoi ene bihotzeko lohidura guzia eta tatxa guzia borra ezazu, eta orduan elhurra baino xuriago izanen naiz.

Neure bekhatua barkhatu zaitalako berri on bat adiarazirik allegera nazazu, eta zure iuiamenduen beldurrez desegin zaiztan indarrak allege- ratuko dira.

Ene bekhatuetarik aparta ezazu zeure bisaia, eta ene ofensa guziak desegin etzatzu.

O ene kreatzaillea, bihotz garbi bat nitan krea ezazu: eta neure bait- han barrena espiritu artez bat eman diazadazu.

Ez nazazula egotz zeure baitharik eta eztiadzazula khen zeure espi- ritu saindua, zein baita Iainkoaren haurren seiñalea.

Aitzitik zure ganik osasuna izanen dudalako esperanzak derautan allegerantasuna bihur diazadazu, eta espiritu prinzipal batez bortitziurik segura nazazu.

Hunelako garazia egin daraukedazunean irakatsiko derautzet gaixtaginei zure bideak, eta ikhasiko dute nola nihor zure-ganutzen den: eta ene lehiaz bekhatoreak. zure gana konbertituko dira.

O Iainkoa, ene osasunaren Iainkoa, odolik isurzetik begira nazazu: eta ene mihiak allegeraki erranen du zure iustizia eta zure ontasun infinitua.

Helas o Iauna! hanbat neure hutsak flakatu nau, non ozta minzo bait-naiz: ordea zuk, Iauna, zeure urrikaritasunaz eta eztitasunaz ideki itzatzu ene ezpainak eta ene ahoak bazterretan adiaraziko du zure laudorioa.

Guziarekin ere berzelako sakrifiziorik plazer izan bazendu, segur eman nerokezun; ordea zuk eztuzu atsegirik harzen holokaustak deitzen diren sakrifizioetan.

Iainkoari agradatzen zaikan sakrifizioa da espiritu damuz sentitua eta penitentiaz garbitua: egiaz Iainkoa, urriki handiz zaurthua den bihotz bat eta humiliatu bat eztuzu gatzetsiko.

Iauna zerue afizino saindua eta borondate ona kontinua diazozu zeure elizari: zure krianzaz eta irakhatsmenduz Ierusalame saindaren ohoretan irautea gatik.

Orduan bihotz iustuen eta bekhatutik xahutuen sakrifizioak eta ofrendak onzat hartuko dituzu: orduan behien eta aratzen orde laudioak eta eskerrak ofrendatuko derauzkitzute.

Loria Aitari eta Semeari etc.

*Ondikoetarik eta atsekabetarik libratzea gatik
penitent onak humilki egiten duen othoizta.*

Iauna enzun ezazu ene orazinoa; eta ene deihadarra zure ganaiño bethor.

Eztezazula ene ganik zeure bisaia aparta: aitzitik gaizki naizen guzian enzun nazazu.

Othoiztuko zaitudan guziaz laster enzun nazazu: eta fabora nazazu.

Ezen ene egunak ioan dira nola khea: eta atsekabek ene gorputza sekatu dute ilhetien berotasunak sukhaldea nola.

Ene bihotza ondikoaren beroak zehaturik xizkaildu da zuhaina bezala: ezen gaitzak dolorez gaindi eraginik ianhariaren harzea ahanzi zeitan.

Bethiereko marraskek eta inzirinek herbaldtu naute: ozta hezurrak haragiari ditzexka.

Desertuan bakharrrik dagoen pelikanoa bezalakatu naiz: eta jenden bistatik zilhoetan gordetzen dela ihesi dabilan hunza dirudit.

Neure bekhatuen oinhazez ezin nihon sosegatuz iratzarria egotu naiz: eta teilla gainean suelto dagoen eliza-zoria bezalakatu naiz.

Ene etsaiak egunak dirauen guzian liskarrez eta gaizkiz dagozt, eta leheneko ene ungi erailleak orai ene kontra arnegatzen dutela nitzaz truffatzen dira.

Helas! gaitzak hain terribleki desegin nau, non iaten dudan guziak ezpaitarot hautsak lerokedan baino gozo gehiago: eta neure edaria nigarez trenpatua edaten dut.

Eta hauk guziok hunekila gerthatzen zaizkit zure haserretasuna dela kausa: ezen behin alxatu nauzu gora, eta gero eraitzi nauzu behera.

Iguzkia ezitea gatik itzalak hondatzen diren bezala ene egunak ioan dira eta zuhaina bezala zimaildu naiz.

Ordea zuk Iauna, bethi estante batean irauten duzu: eta zure orhoitzapena generazinoz generazino.

Zeure eliza urrikaldurik, zu, Iauna, aldetu zaizka: ezen ephea bethedenaz geroztik ontasun egiteko diozu.

Segur aspaldi harri biziz egin zure zerbitzariak ikhusi nahi zuten: eta eliza hunetako jendetarik galzeaz damu dute.

Orai nekhatzen gaituzten jendeak, orduan zure izenaren beldur izanen dira, eta errege guziek ohoratuko dute zure maiestatea.

Ezen Iaunak egin da eliza, eta guziek bere handitasunean eta lorian ezagutuko dukete.

Iauna, jende penatuen othoiztari behatuko zaizko: eta heken demanda eztuzu menespreziatuko.

Ethorkizuneko generazinoa abisatzea gatik gauza hauk eskiriba beitea: eta gizonaren ume guziek Iauna laudatzea gatik.

Iadanik bere lekhu gora hartarik behatu du: Iaunak zerutik lurrera behatu du.

Zepoetan direnen inzirinak enzutea gatik: eta hilzera iadanik kondenuatuak salbatzea gatik.

Iaunaren izena elizan laudatzea gatik: eta haren laudorioa Ierusalame saindian publikatzea gatik.

Hala gerthatuko da jendeak elkhar gana daitean: eta erregeak Iauna zerbitzatzea gatik biribila daiteanean.

Baina bitartean ene dohakabea! Ene ahalak eskasten dira: eta ene egunak, nola gutiak baitira, ardietsi hurran dira: hargatik erranen diot.

Neure Iainkoa! Neure bizitzearen erditik ez nazazula deit, aitzitik neure egunak berret diatzadatu, berdin zure egunak konturik gabeak dira, eta zure urtheek eztute akhabanzarik.

Mundua hastean, o Iauna, zuk egin zinituen lurraren zimenduak: eta zeruak dira zure eskuen obrak.

Hauk mudatuko dira, eta zuk hala plazer baduzu, galduko eta hondatuko dira: baina zuk bethi iraunen duzu; eta hek guziak beztidura bezala ihetzetuko dira.

Gizonak nola bere abilamendua mudatzen ditu, hala mudatuko itutzu eta mudatuko dira: baina zu bat bethi zeure estantean zaude, eta zure urtheak dira finik gabeak.

Eta zu nola sekulakotz eternalki baitzara, hala zure sehi fidelek bere sekulako loria irabaziko dute.

Loria Aitari eta Semeari, etc.

Bere bekhatuak gatik penatuak othoitz,
konsolatzen dela Iainkoaren miserikordia ustatuan.

Neure bekhatuak gatik eta zuk ene kontra duzun kolera gatik dolorez bethea dudan bihotzetik oihuz nagotzu Iauna: Iauna, enzun ezazu ene othoitz.

Ene othoitzaren premia enzutera erna zaitea.

Nihoren faltak mendekatzera bazaitea, nork iraunen du zure aitzinean zuk terribleki punitu gabe?

Ordea nola miserikordiazkoa baitzara, hala esperanza dugu urrikalduko gaizkitzula: ezen berzela ene gaizkiak gatik nik pairatzea ezlizateke asko.

Ene arima Iaunaren begira dago; eta Iaunaren garaziaren esperanza. Ene arima Iaunaren hitzean fidatu da: ezen promes deraue penitentei barkamendua, eta haren baithan esperanza dutenei agindu deraue fabore.

Goiz-loaren begira gau guzian iratzarririk daudenak eztira hain gogotik egon behar, nola Iainkoaren publuak Iaunaren ethorzearen eta sokorrimenduaren begira egon behar baitira.

Ezen gizon guzien gaixtarasuna baino Iaunaren ontasuna eta miserikordia handiago da; eta gu erosteak gatik deus ezto soberesten, ez eta bere odola ere.

Eta hunek bere publu guzia gaixtarasun guzietarik begiratzen du. Loria Aitari eta Semeari etc.

Iainkoaren miserikordiaren eta barkhamendu supitu baten
errekeritzea bere etsaien eskuetara ez erorzea gatik.

Iauna enzun ezazu ene orazinoa eta adi ezazu ene othoitz, eta zuk zeure aginzetan duzun fidelitasunaz zeure ontasuna gatik eta zeure iustutasuna gatik eman diazadazu neure eskanza humilla.

Bizkitartean zeure zerbitzariaren kontra etzaitela iuiamenduan iustiziaz ioka: ezen munduko sainduenak ere ez leakike zure gorthean bere burua defenda.

Halako gisaz o Iauna, zure aiutaren premia badut: alde ezpazakizkit, neure etsaia hil nahiz terrible darrat, eta lurpera bidaldu hurran deraut neure arima.

Ilhunbepera errendarazi nau eta ia aspaldi hila bezala non naizen ez naiz ageri: eta neure espiritua doloratzen dut eta neure bihotza tormentatzen.

Guziarren orhoitzen naiz zure miserikordiaren obrez eta zure mirakulluak bethi gogoratzen zaizkit.

Halatan guzia konsolatua bezala, eskuak zure gana hedatua nago: eta agorte handietan uraren eske lurra dagoen bezala, ni ere rzure faborearen othoitzeta bethi nago.

Khexa, zaitea bada, Iauna, fabore hunen niri emeitera: ezen kerihutsez, hil hurran naiz.

Iraungi ezazu ene kontra duzun kolera eta pietatez beha diazadazu; ezperetanik hil batek bezan bat balio dut, Iauna.

Iauna sentiaraz eta erakutsaraz diazadazu neure baithan zeure miserikordia eta eztirasuna: ezen zu gabe ni deus ez naizenaz geroz, zutan dut esperanza.

Irakhats diazadazu neure etsaien arterio gaixtoetarik itzurzeko nolasuna eta xuxen zure gana ethorzeko bidea.: ezen ene arima bere amoriorik gehienaz zure gana lehiatzen da.

Neure etsaietarik begira nazazu Iauna, ezen zure gana ihes egiten dut: irakhats diazadazu zuk plazer duzun guziaren egiten: ezen zu zara ene Iainkoa.

Othoi zure espiritu onak eta emeak zure ganako biziaren bidez goberna naza: eta zure izena gatik eta zu laudatua izaitea gatik othoi heriotzeko periletik zuzenki libra nazazu.

Tristezia handi hunetarik athera ezazu ene arima: eta zeure ontasunaz eta niri derautazun faboreaz desegin itzatzu ene etsaiak.

Eta ene arimaren nekhari guziak gal eta honda itzatzu: ezen zure zerbitzaria naiz.

Loria Aitari eta Semeari etc.

Iauna, etzaitela orhoit gure delituez edo gure ahaidenez; eta eztezazula mendekurik har gure bekhaturez. Barkha diazazu, Iauna, barkha diazazu zeure publuari: ezen zuk zeure odol preziatuaz erosi duzu, etzakitzala haserre.

LETHARINAK

Iauna barkha diazaguzu.

Iauna pietate gutzaz euzu.

Iauna adi gaitzatu.

Iauna enzun gaitzatu.

Zeruetako Aita Iainkoa, urrikal gaikizkitzu.

Munduaren salbatzaille seme Iainkoa, urrikal gakizkitzu.

Espiritu saindu Iainkoa, urrikal gakiz.

Trinitate saindua, Iainkorik bat, urrikal.

Maria saindua, othoitz guretzat egizu.

Birjina guzien gaineko Birjina saindua, othoitz kguretzat egizu.

Iondone Mikele, othoitz guretzat egizu.

San Gabriel, othoitz guretzat.

San Raphael, othoitz guretzat.

Aingeru eta arkangelu saindu guziak, othoitz guretzat egizue.

Espiritu dohatsuen ordenanza saindu guziak, othoitz guretzat egizue.

Iondone Ioanniz Baptista, othoitz guretzat.

Profeta saindu guziak, othoitz guretzat egizue.

Iondone Petri, othoitz guretzat.

Iondone Paulo, othoitz.

San Andreas, othoitz.

Iondone Iakue, othoitz.

San Philipo, othoitz.

San Thomas, othoitz.

San Barthelemi, othoitz.

San Simon, othoitz.

San Tadeao, othoitz.

San Mathias, othoitz.

San Barnaba, othoitz.

San Luk, othoitz.

San Mark, othoitz.

Apostolu eta ebanjelista saindu guziak, othoitz.

Iaunaren kdiszipulu saindu guziak, othoitz.

Inozent saindu guziak, othoitz guretzat.

Iondone Eztebe, othoitz.

Iondone Laurendi, othoitz.

Iondone Vinencio, othoitz.
 San Fabian eta san Sebastian, othoitz.
 Iondone Ioanniz eta Paulo, othoitz.
 San Cosma eta San Damaiano, othoitz.
 San Gerbasio eta Protasio, othoitz.
 Martiro saildu guziak, othoitz guretzat.
 San Silbester, othoitz.
 San Gregorio, othoitz.
 San Ambrosio, othoitz.
 San Agustino, othoitz.
 San Ieronimo, othoitz.
 Iondone Martia, othoitz.
 San Nikolao, othoitz.
 Ipizpiku eta kofesor saildu guziak othoitz.
 Dotor saildu guziak, othoitz.
 San Benedikto, othoitz.
 San Antonio, othoitz.
 San Bernat, othoitz.
 San Domingo, othoitz.
 San Franzes, othoitz.
 Apez eta lebita saildu guziak, othoitz.
 Fraide eta hermitau saildu guziak, othoitz.
 Santa Maria Madalena, othoitz.
 Santa Anna, othoitz.
 Santa Agatha, othoitz.
 Santa Lucia, othoitz.
 Santa Agnes, othoitz.
 Santa Cecilia, othoitz.
 Santa Katalina, othoitz.
 Santa Anastasia, othoitz.
 Birjina eta alhargun sailda guziak, othoitz.
 Iainkoaren saildu guziak, othoitz.
 Urrikari gaitutzun, barkha diazaguzu Iauna.
 Urrikari gatutzun enzun gaitzatu Iauna.
 Gaitz guzitik, begira gaitzatu Iauna.
 Bekhatu guzitik begira.
 Zeure koleratik, begira.
 Heriotze supititik eta ustekabekotik, begira.
 Deabruaren menetik, begira.

Kolera, herra eta borondate gaixto guzitik, begira.
 Haragizko bekhatuak pensatzetik, begira.
 Ozpina eta zupernaren periletik, begira.
 Sekulako heriotzetik, begira.
 Zeure inkarnazioe sainduaren misterioaz, begira.
 Zeure ethorzearen berthutez, begira.
 Zeure sorzearen berthutez, begira.
 Zeure bathaioaren eta barur sainduaren berthutez, begira.
 Zeure gurutzaren eta pasionearen berthutez, begira.
 Zeure heriotzearen eta ehorztearen berthutez, begira.
 Zeure pitze sainduaren berthutez, begira.
 Zeure zeruratzte espantuzkoaren berthutez, begira.
 Espiritu saildu konsolatzaillearen ethorzearen berthutez, begira.
 Iudizio egunean, begira gaitzatu Iauna.
 Bekhatoreok, othoi adi gaitzatu.
 Guri zuk barkhatzea gatik, othoi.
 Egiazko penitentiara zuk gu gidatzea gatik othoi.
 Zeure eliza saildua zuk erregitzea gatik eta begiratzea gatik, othoi
 adi.
 Apostoluen estatua eta elizako ordenanza guziak zuk lege sailduan
 begiratzea gatik, othoi adi.
 Eliza sailduaren etsaiak zuk humilzea gatik, othoi adi.
 Erregei eta prinze giristinoei zuk bakea eta gizako arrunkidetasuna
 emaita gatik, othoi.
 Giristino herri guziari zuk bakea eta batasuna emaita gatik, othoi.
 Gu gerok zuk zeure zerbitzu sailduan finkatzea gatik, othoi.
 Gure adimenduak zeruko gauzak desiratzera zuk moldatzea
 gatik, othoi.
 Guri ungi egitenb derazuten guziei zuk on eternalak emaita gatik,
 othoi.
 Gure arimak, gure anaia lagunak eta guri ungi egilenak zuk seku-
 lako damnaziotik begiratzea gatik, othoi.
 Lurreko fruituak zuk emaita gatik eta begiratzea gatik, othoi.
 Gu zuk enzutea gatik, othoitez.
 Iainkoaren semea, othoi.
 Munduko bekhatuak khenzen ditutzun Iainkoaren bildotsa, barka
 diazaguzu Iauna.
 Munduko bekhatuak khencen ditutzun Iainkoaren bildotsa.
 Enzun gaitzatu Iauna.

Munduko bekhatuak khenzen dituzun Iainkoaren bildotsa, egiguzu miserikordia.

- O Iesu Kristo, adi gaitzatzau.
- O Iesu Kristo enzun gaitzatzu.
- O Iauna egiguzu miserikordia.
- O Iauna egiguzu miserikordia.

Letharinak erran ondoko orazinoa

Iainko handia! aditu ditutzu gure othoitzak, ikhusi ditutzu gure borondateak, eta ezagutu ditutzu gure bihotzak. Othoi bada gure nezesitateak ikhusi itzatzu, gure premiak ezagut itzatzu eta gure doloreak erre-media itzatzu. O ontasun egiten guziori preztzen zaren Iainkoa! gure bekhatuak gatik koleratu zara, baina zeure miserikordia infinitua gatik gure penitentzian pazega zaitea. Gure bidegabeak gatik iustizia egitera ernatu zara, baina zeure pazientzia iainkozkoa gatik gu konbertitzean guri barkhatzera zaitea. Gure banitateak gatik zeure aiuta denegatzera iarri zara, baina zeure berthuteak gatik geure emendatzean fabora gaitzatzu: eta hala egia izanen date zuk zeure kreatura xeheak konsolatzen ditutzula, beharrei lagunzen zaiztela, zure baithan fidatuki bizi direnak salbatzen ditutzula, zeure fedekoei benedizino derauezula eta zure gana konbertituak zure ganako zerbitzuaz errekonpensatzen ditutzula. Ea bada urrikalzeko garen bezanbat urrikari gaitutzun: ezen zu zara Aita on hura semea- rekin eta Espiritu sainduarekin Iainko bat eternala, eta iguzu lurrean sinhesten zaituguna zeruan ikhusteko garazia. Biz hala.

Arimaren iratzarmendu debota

Ene Iainkoa! Ene Aita! ene amorioa! ene esposa eta ene guzia! zure amorioak kolpatu ezpanindu nola hitz hauk erran ahal nitzake?

O Iesus dulzea, munduko ohorea, zeruko eta lurreko kontentamendua! noiz zuk desiratzen nauzun bezalakatuko naiz eta zuk merezi duzun tornurako?

O Maria sainduaren ume saindua! o ene gatik ahuldu zaren bihotza! zer harrimendu da hau ene baithan? zu maitatzekoa zara, ederra zara, ona zara eta konplitua zara, guziak gatik ni zure maitatzera ez emana. Zu nai-

tatu gabe bizitzea baino millatan hilzea ere hobeago da eta hala zeure amorioaz zaurt nazazu salamandra bezala bethiere suaren erdian erre gabe ez egoitea gatik.

O Iesus gure arimen amorioa! amorioa gatik zu Kalbarian hil zinen eta Bethleengo hirian ere sorthu. Zergatik bada zure baithan sorzea gatik zure amorioak neure baithan ez nau hilarazten. Gehiago egiten duenak gutiago badaidi eta hala gutiago hau ene baithan egin ezazu.

O amorio hasterik gabea eta eternala! zure maitatzea da bizitzea eterna: zure laudatzea da gure eginbidea; bizkitartean, helas! ingratak gara eta hotzak: baina zuk neure burua zuri emaiten eztakidanaz geroz, zuk zerorrek har nazazu, eta zure naizenaz geroz zuk ereta nazazu. Ene ingratasunak gatik zu ene ganik apartatzea lizateke segur bidegabe handia; zeren eta miseriak eraman baitliazokeo abantaila miserikordiari; maleziak ontasunari; gaitzasunak pietateari; ingratasunak garazari; faltak barkhamenduari; finituak infinituari; eta ni naizenak zu zarenari. Niholatan hunelako manerarik ez balia.

Ona, ederra aberatsa, handia, emea, gozatsua eta konplitua zara zeure bardinik eztuzula: nolatan bada ni banaloriei eta gauza kontrakoei iarraiten natzaie? A! prezio guti du munduko famak eta omenak jenden artean. Ezin munduak nihor bere beharrean fabora dezake eta zuk hari plazer eginagatik zure hark desplazer eginen deratzu.

O Iainko handia! zure loria imortalez egin behar da besta. Eta baldin munduko onen hondatzeak baino zure amorioaren galzeak dolu eta dolore gehiago emaiten ezpaderau, a! ni bekhatore handia.

Ene bekhatuak gatik zu ene ganik apartatzen bazara, zeri edo nori fidatuko natzaika? Iauna etzaitela zeure garaziaz ene ganik aparta eta ni zure ganik ez nadila aparta, baina biok dadizagun elkharr.

O ene arimaren iguzkia! zu begietarik galzen zaitudanean eguna gau bilhakatzen zait. Orduan neure kontra gaitz naiz eta berzek ezin soportu nazakete. O ene desirapen bakharra! zuk zeure amorioaz kolpatu baninduzu, bethiere zu zinituket gogoan eta bihotzean. Zu zinateke ene atsegina, ene solasa, eta ene bizia.

O ene amorio ezta! zuk niri bezala nik zuri behinere unhatu gabe bethi beha baniazazu eta kontenpla bazinitzat.

O ene Iainkoa! nik zure kontra huts egiten dudan pontuan Sathanak zure esperanzatik khenzea gatik eta zure baithako miserikordia galaraztea gatik ifernuko penetara egotzi nahi nau: ordea. o Iauna, hunelako itsuskeriarik eztezazula permeti.

Zeure iainkozko amorioaren tragaza sailduaz zuk behin neure bihotza iragan badiazadazu, zuk baizen berzek ene baithan akzionerik ez izanen.

Sorginek eta azziek bere botherea deabruari emaiten derauela egiten dute milla gaixtakeria fuerte: abreak hilzen dituzte: uria, harria, babazuza eta berze gauza estrainioak egiten dituzte, Iainkoak gu punitzea gatik hala permetitzen derauen orduan. Zergatik bada ni zuri hanbatetan emanez geroztik zuk eta nik biok elkharrekin zure plazera gatik eta ene salbamendua gatik zenbait obra miragarritzko eztugu egiten?

Ene borondatea, intenzioea, libertatea, fakultateak eta emaiteko dudan guzia eman deratzut. Nola, o Iauna, zu ongin baino hura gaixtaginago da? Nola, zuk ni zeure Aitaren goithiatzeko baino hark zure Aita hunen desohoratzeko indar gehiago du? Zuk ene salbatzeko baino hark ene galzeko karguago du?

Ene falta da eta ene hobena ni hunelako errekaitu gaixtotan erortea: Beraz zergatik ez naiz nigarretan urtzen? Zergatik ez naiz gehiagoko urrikiaren botherez sentitzen? O bizien eta hilen iuge iustua! gure kaltea gatik zure amorioa sentitzen da, eta hala gure gainean duzun miserikordia gu penetarik atheratzea gatik eta zu zeror satisfatzea gatik.

O ene desirik handiena! Zergatik ni neror bakharririk utzten nauzu? ni hunela deskonsolatu largatzeaz zuk zer loria izaiten duzu? ene atseka-beak gatik zuri zer gozo heldu zaitzu? Oilloak bere xitoak ahal bezanbat gaitzetarik begiratzea gatik bere hagalpean gordatzen ditu, eta nola zuk ni ez nauzu hain maite? Biotarik batak ganbiatu behar dugu, edo nik zure maitatzera, edo zuk, ez nik merezia gatik, ene harzera.

Sobera iharduki dugu, o Iauna, zuk niri ungi egiten eta nik zu gaizkiz pagatzen: zu niri iarraiki zaizkit, eta ni zure ihesi ibili naiz; zuk ni maitatu nauzu eta nik zu menespreziatu zaitut. O ene bizia! Zuk senda ezpazazazu zeure ontasuna gatik, eritua egon behar naiz.

Bekhatu mortal bat egin dudan guziaz zuk konserbatu nauzu ifernuko putzura ez erortetik: zeren eta bekhatu mortalak ifernua merezi baitu.

Ni zure iduritako banendi nahiz zu ene iduritakotu zara, eta konplid bedi zure borondatea.

Ezta erran behar zuk ni alferrik bilhatu nauzula, eta zuk ene baithan eskurik eztuzula; aitzitik obeditu nai zaitut; zeren-eta zure kontent egitea baita ene kontamenendurik handiena, suak hautsa bezala zure amorioaren suak ene baithan humiltasunaren hautsa egin beza.

O ene arima! gure ondoan gure bilha dabilanari noiz artean ez aditu iduri eginen diogu? O harrizko bihotza! noiz artean hunelako gogortasunean biziko gara? Moiseren zigorrak harrietarik ura edoki zuen, eta Iesu Kristoren gurutzeak gure bihotzetarik eztu nigar amurus bat edo penitentziatzko bat atherako?

Ene etsaiak esko ene ganik gozo tiratu du: ni neure borondateaz zure naiz, eta zuretzetik, zuk plazer baduzu, nihork ezin debeka nazake. Zeure miserikordia gatik etsaiak despit duela: har nazazu, eta etsaiak ere iakinduri egitea gatik haek baino zuk ene baithan bothere gehiago duzula zeure plazerera trata nazazu.

Mundu guzia salba dedin nahi duzu; eta othoi salba nazazu. Ahalketan ni ez erorzea gatik eta ohorez bizitzea gatik. Korregituko naiz; orainoko hobenak gatik eginen dut penitentzia eta zure garaziaren faborearekin batean gero gehiago bekhaturik ez egitera enseiatuko naiz sekulako loriara zure miserikordiaz ethorzea gatik. Biz hala.

Iainkoarekin bat egiteko desirapen debota

O Iesus ezta! o ene Iainkoa! ebe hastea! eta ene egilea! o amorio finik gabea! nola eta zer eginen dut? Iauna eman diazazu ene arimari karitatezko sukhar bat; emen diazazu ene bihotzari sekulan iraungiko ezten Iankozko xinta bat.

O ithurri infinitua! o amorio sailduaren labe gorria! har nazazu; erre nazazu, gathiba nazazu.

O ontasun bethiere maitatzekoa! e ene bizia! ene parabisua eta ene Iaungoikoa! ni behar eta desira ahal dezakedan guzia zure baithan da. O itsaso konplitu! zure ganik heldu dira gauza guziak. Ene arimak zu galdegiten zaitu, eta zure bilha dabila. Berze gauza guziak zure gatik bilhatu, desiratu eta maitatu behar dira, libra nazazu neure ganik eta tira nazazu zeure gana zeure amorioaz ni zeurekin orhatzea gatik, hala nahi nuke Iauna.

O Iesus ona! o ene esperanza! o ene arimaren maitea! ene arimaren esposa! ene bizia! ene loria! ene konsolamendua! ene Iainkoa! garbi diazadazu neure arima, zeure amorio gozoaz bethe eta berthutez aberats, zeure iar-lekhu egite gatik eta gure ganik nahi dituzun plazerak handik harzea gatik.

O neure bihotzeko Iainko! noiz desira dudan bezala edirenen zaitut? Noiz zeure garaziaz eta zeure amorioaz zeure ganako nauzu? noiz berze gauza guziak utzten ditudala zu neure Iainko eta neure erregea maitatuko zaitut? Eman diazadazu garazia, eta maita zaitzadan.

O Trinitate saindua, Aita, Semea eta Espiritu saindua hirur presuna, eta hirur presunak egiazko Iainko bat, irakats diazadazu nola maita. O Aita eternala! zeure konsolamenduaz goza ezazu ene bihotza bethiere zurekin bizitzekotan. O Iainko handiaren semea! argi diazadazu neure adimendua, egia eta neure flakotasuna ungi nik ezagutzea gatik. O Espiritu saindua, Aitaren eta semearen amorioa! Zeure borondate sainduaz eta karitateaz bethi fabora nazazu, zuk ene ganik nahi duzun plazer-a nik konplitzea gatik.

O ene Iesus ezta! zu obeditzea gatik emen diazadazu neror bezala eta perfetuki maitatzeko garazia. Eman diazadazu zure zerbitzu sainduan enplegatzeo garbitasuna argitasuna eta konplitasuna.

O Aita eternala! zeure eskutik eduki itzatzu bethiere bekhatoreak, laburzki fede onera konbertitzea gatik. Hugenautak, paganoak eta infidel guziak eliza sainduan ezar itzatzu bere salbamenduko bideratzea gatik eta zure sehitzea gatik. Eskola itzatzu inorantak. Gezurtiei egia onhetsaraz diazezu. Gentilei egia eta fedea ezagutaraz diazezu. Periletan direnak sokorri itzatzu. Defuntuak purgatorioko sutik athera itzatzu eta loria sainduan eman diazezu sekulako pausua, eta niri ere mundu hunetako partia-dan eman diazadazu parabisua. Biz hala.

Marinelen debozinoa, eta lehenik goizeko gomendioa

In nomine patris, et filii et Spiritus sancti. Amen.

Benedicta fit sancta et indiuidua Trinitas, nunc et semper et per infinita saeculorum faecula. Amen. *Pater, Ave, Credo, Confiteor.* Ixilik erraiten dira, baina laur hautzaz berzeak ihardetsika, eta bati berzek elkhar adi dezaketen bezain gora ihardesten deraukatela.

V. Iainko miserikordiazkoak eta bothere guzia duenak othoi geure bekhatuez, barkhamendua eta absolbazino digula.

R. Amen digula.

V. Iainko pietatezkoak egun hunetan (edo gau hunetan) bekhatu egi-tetik begira gaitzala.

R. Hala gaitzala.

V. Iainkoak gure gainean miserikordia duela.

R. Iainkoa zure baithan esperanza dugun bezala.

V. Iainkoak digula bere bakea.

R. Eta hil ondoan sekulako bizia.

V. Benedika bedi Iainkoaren izen saindua.

R. Orai eta bethiere.

V. Iauna enzun ezazu ene othoitza.

R. Eta ene deihadarra hel bedi zure gana.

V. Orazinoa da eta alxa gogoak.

Berzetan non nahi bezanbat itsasoan esku duzu Iainko guziz bothe-
retsua! laudatzen eta ahal bezanbat adoratzen dugu zure maiestate sain-
dua, eskerrak eta laudorioak emaiten derazkitzugu ora artean errezi-
bitu ditugun ontasun guztiak gatik eta beregainki iragan gauean peril guzie-
tarik, begiraturik egin hunen ikhusteko emen derakuzun garazia gatik:
baina berze alde nola bethi fabore behar bizi baitzara, zure baithan geure
sinheste guzia emaiten dugula, othoizten zaitugu, arren zeure itzalaren
azpian laboratuak eduki gaitzatzun. Ea bada, Iainko handia, bisita itzatzu
gure bihotzeko barrenak, arimak eta gorputzak, eta eman diazaguzu
egungo egunean bekhatuak ez egiteko dohaina guk eginen, erranen eta
pensatuko dugun guzia zure ohoretan eta laudoriotan gerthatzea gatik,
halaber gure ganik aldera itzatzu inkuntru gaitz guziak: Iguzu denbora
ona: egor diazaguzu desiratzen dugun portura gidatzeko zeure aingerua:
Benedika ezazu gure lana: Fabora ezazu gure unzi guzia guk ere zuri obli-
gazino hunen ezagutzatan laudorio eternalak emaita gatik. Iguzu onta-
sunetan bezala atsekabetan ere zure izen saindua gatik pazientki bizitze-
ko berthutea. Iguzu zure amorioan eta zure beldurtasunean egun hunen
iragaiteko garazia: eguzu zer ere baitzara eta zer ere baitugu, hura guzia
zure ganik dugulako ezagutza egitia. Hunetarakotz argi ezazu gure biho-
tza: Khen itzatzu gure adimenduetarik inorantziak: aratz itzatzu gure espi-
rituak: bero ezazu gure borondate: eman diazaguzu zeure amorioa: erna
ezazu gure memoria erregela itzatzu gure akzioaneak eta molda gaitzai-
tzu zure plazer onaren gogara bizi gaitzkeien bezala. Iesu Kristo
Iaunaren botherez. Biz hala. Guziek elkharrekin erraiten dute gorazko.

Aingeru saindua Iainkoaren pietatez ene begiratzeko kargua hartu
duzuna, argi diazadazu othoi egun hunetan, goberna nazazu eta begira
gaitzetarik. Biz hala.

Iauna, zure eskuetan gomendatzen dut neure arima: Iainko egiatia redemitu nauzun bezala nitzaz kontu eduki ezazu. Biz hala. Iainkoak eman diazagula bere benediziona gaitz guzitik begira gaitzala eta sekulako bizitzera eraman gaitzala: eta defuntuen arima fidel guziak Iainkoaren miseriordiaz bakean egon daiteala. Biz hala.

Arratseko gomendioa: goizean bezala othoizerainokoak

Gure arimen argia, gauik gabeko eguna, goibelzen etzaren iguzkia, eta kreatura guzien Iainkoa! zure baithan dago lurreko eta zeruko pausua zeure gomendiokoei denegatzen ezteraezula, ez mundu hunetan eta ez berzean, baldin zure gogara nigarrezko haran hunetan mantenatzen badira. Gu, ez berzek baina zure eskuan egin gaituen kreaturak zure maiestate handiaren aitzinean othoitzez gagozkitzu, arren gizonaren pausuko ordenatu duzun gau hunetan gomendiotan har gaitzatzen zeure hegalen itzalaren azpian edukitzen gaitutzula periletarik begiratzea gatik eta ifernuko otsoaren zinzurretik zeure bizia gusta zaitzula erodi gaitutzun ardiak salbatzea gatik: ezen, o Israeleko begirelea, zu zara Iainko bortitz hura eta Iainko espantuzko hura, zeinen izenak urrunzen baititu espiritu gaixtoarn hurbildura, desegiten enganamenduak, eta barraiatzen zelatak. Beraz zeure eskutik eduki gaitzatu gure begiak lotan egonen diren bizkitartean gure espiritua zure aitzinean iratzarria egoitea gatik eta hala zuk begiratzen bagaitzutu nork akometatuko gaitu? Zu alde bazaitugu, nor kontratuko zaiku? Zure baithan baldin bada gure pausua, zerk asaldatuko gaitu? Izaiteaz, presentiaz eta bothereaz bezala zeure garaziaz eta faboramenduaz gure baithan bazara, zein ametsek tenta ahal gaitzake? Gure baithan zu hunela edireitea gatik eta zuk faboratzea gatik ahal bezain othoitz humillez othoitzean gagozkitzu geure bihotz guziak ofrendatzen derauzkitzuga eta desiratzen dugula zuk izan dezazun hatsharzeak folsu-zapadak, arteriako mobimenduak bezanbat esker eta laudorio gure berze akzione guziekin egun batez sekulan ilhunduko ezten egun argi hartara zure benedizionaekin batean helzea gatik Iesu Kristo gure iaunaren merituez. R. Biz hala.

Aingeru saindua, Iainkoaren pietatez ene begiratzeko kargua hartu duzuna! gau honetan othoi argi diazadazu, goberna nazazu eta gaitzetik begira. Biz hala.

V. Iainko guztiz boheretsuak eta miseriordiazkoak, Aitak eta semeak eta espiritu sainduak benedika gaitzala. R. Biz hala. Debozinoiak Birjinaren letharinak edo berari zaikan berze orazino erranen du beregainki.

San Franzesi eta santa Klarari othoitz

Iainkoak berze aldiz, o saindu maitea, erran zeratzun haren etxe erortera zihoana alxa zenezala: baina guk marinelok hunela manatzeko eskun duen Iaun handi hunen presentiaz othoitzu nahi zinitukegu, arren itsasoko periletara zuk zeure ahalaz fabora gaitzatzun: ezen itsasoan eta itsasotik kanpoan zuk hilez geroztik egin ditutzun mirakulluek Iainkoa baithan halako eredita baduzula kalrki irakhasten derakute. Kronikoetan irakurzen dugu zuk ura hartu zuen unzi batetarik pelerin eri bat, konpainia lekhuko zena espantuz zegoela, salbatu zenduela: Barulitango portutik milla lekoa urrun ziren marinela bere beharrean handiro faboratu zinituela: Reateko fraide Iakue salbarazi zenduela eta berzerik ere hainitz konsolatu duzula. Beraz gure esperanzak zure baithan ediren beza bere fabore desiratua. O santa Klara, hainitz andre serora deboten ama! Zuk ere plazer baduzu zeure debozino sainduaz faboratuko gaitzutu geure behar orduetan. Pisako hiritik partitu ziren marinela zuk hirur argiz hirur lekhutan argitzen zenerauela faboratu ezpazinitu, Areitango portura helzeko peril guti zuten, eta hala zure lagunaz salbatu ziren, historia egiatiak aithorra duen bezala. O Franzes saindua eta Klara andre ohoratua! Gu ere marinela gara, arriskuan bethiere bizi garenak, eta gutien uste dugunean beharzen garena, halakotz othoi gure desirak enzun itzatzue, borondateak errezibi eta fabora gaitzatzue: guk ere salborik eta kitorik Iainkoaren garziarekin batean geure etxetara hel gaiteanean eskerrak eta laudorioak zuen izenaz bathaiatuak diren elizetan emanen derauzkitzuegu: baina bitartean othoi deihadar egiten dugunean, zeren herstura handiak premiatzen baitzaituke ernero hel zakizkigute geure salbamendutan. Biz hala.

Tormenta alxatzean othoitza

O Iainko muga guziak eternalki bat itutzuna! Botherez, presentiaz eta izaitez bazer guzietan edireiten zaren Iainko handia! zu zara zeruez gainetik, zeruez beheretik, zeruen barrenetik eta gure gana guk zeurok baino hurbilago eta barrenago. Gainetik zaude Iaunak bezala manatzea gatik: beheretik zaude habeak bezala sostengatzea gatik: barrenetik zaude bethagarriak bezala faboratzea gatik. Ea bada komarka guzietan espanturo edireiten zaren Iainko guziz botheretsua, arren herstura handi hunetan zeure garazia sainduaren aiuta eztiaguzula ukha, aitzitik zeure miseri-kordia infinitura emero behatzen duzula peril hunetarik libra gaitzatu gurekin añhitz berze aldiz bezala. Aithorzen dugu geure bekhatuak gatik, ez eskapatzea, baina millatan hondatzea merezi dugula! ordea, o maiestate handia! penitentzia iustu bat egiten dugula zuk plazer duzun bezalakatuko gara: geure bekhatuen barkhamendutan eta zure satisfazinotan othoi eman diazaguzu behar bezanbat espazio: zeren-eta zuk nihori miseri-kordia eginagatik, ezpaita berdin zure iustizia niholatan daiñatzen; aitzitik bethi iustu eta bethi zeure estantean zaude. Halakotz zeure pasione sainduko merezimenduak gatik, arren zeure begi miseri-kordiazkoak bethi itzul itzatu gure gana, baina guziz ere oraiko premia handi hunetan. Othoizten zaitugu San Franzes zeure maitearen eta Santa Klara zeure alaba debotaren orhoitzapenez: Othoizten zaitugu gure partez othoizten zaituzten guziez. O harmaden Iainko miragarria! enzun gaitzatu eta geldi itzatu haizeak, sosega uhinak, argi hodoiak, eder denbora, kalma itsasoa, desegin espiritu gaixtoaren indarra. Erakhuts diazaguzu zeruko argia, khen bihotzeko tristura, eta zeure anze botheretsuaz kuraia diazaguzu geure espiritua; guk ere geure aldetik eztugu ahanziko fabore hunen ohoitzapena; aitzitik emendatzen garela zu laudatzea gatik eta lorifikatzea gatik eskerrak emenen derauzkitzugu. Biz hala.

Othoitz hunen aitzinean eta ondoan batzuek erran bitzate debotki Birjinaren Letharinak, berzek khoroa, eta berzek berzela, baina fede handi batekin.

Arimaren ordenua

Aitaren, eta semearen eta Espiritu sainduaren izenean biz. Neure Iainkoari eta neure kreatzailleari nik arima pobreorrek eta ondikozkorrek

egiten diot beherago eskiribatua den fede, ordenu, azken borondate paktu eta promes hau: zuri diot, o Aita, o semea, o Espiritu saindua! emaiten natzaitzu, eta gomendatzen deratzut neure burua, zeren-eta zure arthak eta zure amorioak irabazi baitnau: baina emaiten natzaitzu deliberamendu oso batekin eta fermu batekin; emaiten natzaika guzia totalki zure borondate sainduari, iustuari eta egiakoari: Gargoro hemendik aitzina eztut nahi nik nerorrek neure gainean berze eskurik izan, o ene iabea eta nabusia, zuk emanen derautazunik baizen, zeren orai beretik neure donazino errealaz, aktualaz eta garbiaz zure baitnaiz eta ez neurea. Bai, o Iainko egiatia, arima hau zure esposa da, zure zerbitzaria da eta hobeki erraitera, zure gathibua da.

Lekhuko deitzen ditut zeruko erregina loriaz bethea, parabisuko aingeru eta saindu guziak; othoizten ditut halaber guziak betan eta bat bana-ka ene ararteko enplega daiteala, Iaunaren laudoriotan eta ohoretan nik neure promez hau solamente konplitzea gatik.

O ene Iainkoa eta ene Aita! ahalik beherena neure ezdustasunean iausten naizela ahal bezanbateko borondate batez eta debozino batez adoratzen, aithorzen, ohoratzen eta errespetatzen zaitu.

O Iesus gurutzean ene gatik itzatu zarena! Lehenbizirik aditzen dut eta nahi dut ni naizen zure gathibua, nahi dut ene pensamenduak, ene hitzak, eta ene obrak zure zerbitzuaren plazerean guziak enplega daitean.

Ukhatzen dut munduaz, haragiaz, eta deabruaz berze ukhatzeko guziekin.

Humil eta obedient Iainkoaren manuaren azpian bizi nahi naiz neure bizi guzian; eta hala pobreziak zehatzen, estorbuak meskinzen, malenkoniak nekhatzen, tristeziak akometatzen, izterbegiek entoxatzen, eta berzela berze asaldak premiatzen banau, Iaunaren izenean eta neure gaztigutan gogotik pairatuko ditut guziak gehiago balire ere, eta zeren alde guziz desira baitut Iainko Iaunaren borondatea konpli dadin: eta ene etsaiak ene baithan deusen pretenzionerik ez harzea gatik, o ene Iainkoa! gomendatzen deratzut neure burua zeure eskuetara gogoz eta bihotzez zure karguan gelditzen naizela, Aitaren eta Semearen eta Espiritu sainduaren izenean. Biz hala.

HUNARAINOKOAN DA OBRA HUNEN BIGARREN PARTEA

HIRURGARREN PARTEA

Heren ordenako debozinoa: eta lehenik

Ordena hunetako penitenziaren hastea

Nik Iainkoari esker ikhasi dut eta eztakitenek plazer badute ikhas bezate Gure Aita san Franzes serafikoak hirur ordena bere erregelekin fundatu dituela, gu fraide menorak, santa Klarako serorak eta penitenziako debotak: baina ene borondatea da, ez lehenbiziko biez, bai azkeneko ordena hunez tratatzea.

Beraz hitz gutiz hainitz deklaratzeko gatik erranen dut Ordena saindu hau hasi zen urthea zela milla, berrehun, hogoi eta batgarrena, Italian Ombriako probintzian, Spoletako haranean, Kanariako harrean, Asiza hiritik lekoatsa bat apartean: horra ordena hunen hastearen lekhoa. Horra urtea 1221.

Zergatik edo nola gauza hau hunela gerthatu zen iakitea gatik nota ezazue lehenbizirik san Franzesi, berak hala errekeriturik, predikari ibilikoa zela Iaainkoaren partez mirakulluki deklaratu zeikala. Orai bada gizon saindu hunez Iainkoaren manua egitea gatik Ebanjelio saindua predikatzeko zuela jendetan hainitz zeruko amoriora konbertitzen zuen bere prediku apostolikoez, eta tropelaka jendeak iarraiten zeizkan bere ordenako abitua eman ziazela, hek ere fraide nahi zirela lurreko gauzak hark bezala kitzatzea gatik eta zerukoak harzea gatik, guziz ere erran dudana Kanaria herrizka hartan terrible hango habitantak lehiatu zeizkan. San Franzesek gauza hunen gainean gogoeta egiten zuela edireiten zuen alde batetik hanbat jenderen errezibitzeko konbenturik aski etzatekeiela, eta berze aldetik bazekusan jende hek hala tropelaka errezibitzea zela hiriak eta herriak jendetarik billuztea, mainadak eta familiak desegitea, mundua eta munduko poliza nahastea. Gauza guziak ordenu hobeagoarekin egitea gatik deliberatu zuen Iainkoaren inspirazionearekin batean bizitzeko forma baten egitera eta goragoko erregela hauken ordenatzera, penitenziarako desira duten guziak bide hunez zeruko loriara animatzea gatik, ernatzea gatik eta iratzarzeagatik: zeren eta berthuteak baitira zeruratze-ko zurubia eta ordena hau berthuten exerzizioa. Lehenbizirik ordena hunetan fedea nihori gomendatzen zaika; hurrenekorik esperanza; here- nekorik amorioa; 4 iustizia, 5 pietatea; 6 humiltasuna; 7 sobretasuna; 8

debozinoa; 9 exenplu ona; 10 bakea; 11 diskretasuna eta zuhurzia; hau guzia frogatua dago hemengo dotrinaren barrenean, ea guziz beha badezagu ordena hunetako sainduetara, edirenen ditugu ene hegatsak kontu ahal litzakeien baino gauza goragoak: baina konsidera bezate munduko girstino herdoil batzuek ordena hunez gaizki erraitea dela elizako sainduak gaitz erraitea, zeren-eta bide hunez hainitz martirek, ipizpikuek, dotorek, kofesorek, birjinek, eta alhargunek izatu baitu zeruko loria, nola hainitzak baitira kanonizatuak eta hainitzak beatifikatuak. Berze alde printzeak, erregeak, handiak, enperadoresak, erreginak, dukeak, baroinak, kondeak, aitonensemeak eta berzeak ordena hunetako ordenanzen azpian bizi ukheturik orai zeruko loriak gozatzen dira, eta orai eztaude urrikitan egin batez ordena hunen menesprezorak egonen diren bezala. Helas berthuteak oraiko mendean gaitzetsiak dira. Oraiko tipiak, debozinoaz minzatu behar bagara, bere buruak handi egiten dituzte; baina oraiko handiak, batre berthuteaz prezatzen direan, humil dira eta debot: merka ona eta laudatzekoa!

Heren ordena hau deitzen da hunela, zeren herenekorik gure aita S. Franzesek ordenatua den hastean erran dugun bezala. Pribilegio handiak itu Aita sainduetarik eta beregainki Nikolao laurgarrena ganik, zeinek lehenbizirik bere eskiribuz konfirmatu baitzuen, berek bere gisa batetara moldaturik, eta handik enganatu batzuek gure aita patroin handiari zor diogun eskerra aita saindu huni eman diote. Baina kuriositate hau eta hunelakoak largatzen ditugula gathozin erregeletara, zeinen konplitzea aita deus guti konplitzean nekhatzea, ez deus galzea eta hainitz irabaztea. Iainkoak dizuela, anaia eta arreba maiteak, ungi ordenako pontuetan bizitzeko garazia.

Heren ordenako erregelak

1. Ordena hunetan sarthuko denak behar du izan girstino fidel: ezen heretiko edo elizako legeak begiratu ez ituela sospetxatua lehenbizirik denboraz frogatu behar da bere egin-bidetan.
2. Ordena hunetan errezibitu baino lehen errezibitzeko kargua duena informatuko da ordenan sarthu nahi denaren kondizioaz, ethor-

kia, estatuaz eta kalitateaz, ordenako legeak eta obligazioak deklaritzen derozkala. Aldez edo moldez errezibituko den baino lehen zorrak eta munduko tratuak kontenta bitza guziekin baketzera enseiatzen dela. Anaia diskretan erranera urthe baten buruan errezibituko da: baina lekukoren aitzinean prometatzen duela ordenako puntuak begiratuko dituela, ezpere emanen zaikan penitentzia konplutuko duela. Errizibitze hau eskiribuz hartuko da. Ordena hunetarik ezin athera daitezke berze ordena digneago batetan ez sarzekotz: guziak gatik ilkitzen lizena ez lizateke sakrilego. Emazte ezkonduak errezibituko den baino lehen kongia bere senharra ganik izan behar du.

3. Anaiatasun hunetakoan arropa biz prezio handia eztuen oihaletik, ez guzia belxa, ez guzia xuria, baina hauts kolorea duena: Ordea bizitadorek, superioerek eta kargudunek dispensa ditzake abituaz lekhuan lekuko gisa eta ungi iuiatuko duten bezala: Espainian eta lehenago kapa, buruko trapua eta gerrikoa oihal beretik egiten zituzten orai euskal herri batzuetan bezala niholatako handirasunik gabe: baina dakitenekin konseilla beitea ageriak abutua erabili nahi eztutenak. Kalitate handitako presunak ere dispensatuak izanagatik bere beztiduretan eztute eman behar kuriositaterik, banaloriarik eta handirasunik dela prezioaz, iostesariatz edo koloreaz.

4. Komediari, danzarik, gonbidu desonestetarik eta berze dosteta debekatuetarik apartatu behar dira: eztute deusik hunelako gauzak gatik enan behar: bere etxekorik nihor hunelako hautara ibilizera eztute permititu behar. Bere ahaiden edo adiskiden ezteietara ezpa berze onhestasunetara ibil ahal daitezke libreki: baina bere akzione guzietan eduki bezate modestia eta konpainia perilos guzietarik bethi zuhurki aparta beitea.

5. Elizako barurak bazurzea kargutan edukiko dute, bethiere sobreak bizitzen direla. Aste lehenetan eta aste azkenetan aragirik eztute ian behar; urtheke orzillare guziaz barurtuko dira; saindu guzien bestatik Bazko egunerainoko aste azken guziak eta San Andre egunetik eguberri egunerainoko abendo guziak barurtuko dituzte osoki. Barurzetik superioroak dispensa ditzake, dela eritasuna gatik, flakotasuna gatik, nekea gatik, piaietan ibilzea gatik, edo berze nezesitate gatik. Eguberri, Andre Dana Maria, san Franzes edo berze zenbait besta handi egun hetan izaiten bada, halaber dispensa ditzake abstinenzia hautarik. Othurunzari lotzerakoan erran behar da *Pater noster*; eta berze othoitzekin batean mahainetik iaikitzean ere erran behar da; ahanzirik edo berzela erran gabe gerthatzen bazaika; behingo erran gabe baten orde erranen du hiruretan.

6. Eguberriz, bazkoz eta mendekostez gutienaz ere kofesatuko dira, eta gorputz saindua debotki errezibituko dute. Herrarik, gaitzerizkoarik edo arrankurarik bere giristino lagunarekin duena aitzinetik baketuko da eta satisfazino emanen du. Bazkoaz bere herriko erretorak herrian kofesatzera obliga ditzake; handik kanpoan debozinoak iustu den bezala libratzen ditu nora nahi.

7. Minkarreko harmarik eztute berekin erabili behar, salbo superioraren kongiarekin, edo eliza defendatzea gatik, edo fede saindua konserbatzea gatik edo bere herria begiratzea gatik; kasu hautan zilheki dira.

8. Anaitasun hunetako apezek bere elizako ofizioaz landan ordena hunetako bere zorra pagatzea gatik eginen dute san Franzesen ordenatik orenak akhabatzean orhoitzapen bat, eta defuntuak gatik erranen dute erresponso bat, *Deus Venia!* erraiten dela othoitzza.

Ordena sakraturik eztutenak bere kargua konplitzea gatik Birjinaren ofizioa erraitera tenitu dira. Defuntuak gatik eta beregainki anaiatasun hunetakoak gatik ofizioaren ondoan zenbait othoitz eginen dute.

Egun guziaz bedere (nola baitira irakurzen eztakitenak) tenitu dira bere orenak erraitera, da iakiteko, Matutinak, laudeak, Prima, Terzia, Sexta, Nona, Bezperak eta Konpletak: Matutinak gatik hamabi *Pater noster*; *Aue Maria*, eta *Gloria Patri*. Othoitz hauk berak zazpi banatan erran behar dira berze orenetan. Ordea priman eta konpletetan othoitz hautzaz berze alde erran behar dira *Credo* eta *Miserere mei* ezpere gogoz eztakitza tenek hirurnatan *Pater*; hauken lekhuan erranen dute.

Eriak ofizioaren erraitera bere borondatera baizen eztira zordun: baina guziok garizuma denboran egun guziaz elizako debozinora ibiliko dira ahal bezanbat.

9. Anaitasun hunetan errezibitu denetik hirurgarren ilhabethean eginen du bere onez bere ordenua, baldin ordenatzeko bothereduna bada, bere deusak espiritu sainduaren inspirazionez ungi empletatzea gatik, eta ordenurik gabe ez hilzea gatik. Hunetarakotz on da gauzan intresik eztuen zenbait zuhurrekin konseillatzea.

10. Anaien eta arriben artean eta guziak baithan bakean eta arrunkidetasun onean biziko dira, hunetarakotz ahalaz enpletatzen direla.

Hauken artean hauzirik edo diferenziarik izaitera gertha badadi, akhorda bitza karitaterekin superioraren abisuz edo gizon prestuen erranera disputatik atheratzea gatik.

11. Bere ordenako erregelen edo pribilegioen kontra nihork ere inkietatzen baditu, eta damurik ezpa bidegaberik egiten bazaie, Iaun ipiz-

pikua gana edo bere ordinariorik gana gerella beitea ordena hunetako ministreak konseillatzea gatik nola gobernatu behar diren.

12. Iuramenturik solemnelki egitetik begira beitea: baina bakea gatik, fedea mantentzea gatik, kalumniatik ilkhitzea gatik, lekhuko egiaren izaitza gatik, nola sal-erosi hartu-emanetako kontratuetan, edo zenbait premia handiak gatik egin dezakete.

Zinik, anegurik ezpa iuramenturik sobera derasatenei bezala ustekabetan itzurzen bazaie, arratsean bere konzienzia examinatzean, arinki zin bat egin duela orhoitzen bada, zin ezpa iuramentu bakoitza gatik erranen du hiruretan *Pater* eta *Aue Maria*.

Mainadarik duenak bere mainadari Iainkoaren dotrina eta giristinasuneko eginbideak irakhats biatzo.

13. Komoditaterik dutenek egun guziaz meza enzutera eztute faltatu behar, bere buruzagiak ordenatzen derauen ilhabetheko egunetarik batean ilhabete guziaz guziak meza enzutera bilduko dira. Eliza hartan konpainiako anaia bat ezpa arreba bat ordenatua izanen da nihork emanen dioen limosna errezibitzera, eta diru bilduko den hau enplegatuko da parte ordena hunetako pobreak sokorritzea gatik, parte defuntu beharrak ehorztea gatik, edo zertako buruzaguak ordenatuko baitu hartako. Bilgura huneran exortazione bat eginen zaie ordenakoak animatzea gatik penitziara, obra miserikordiazkoetara eta Iainkoaren manamenduak begiratzera; debotki, atentuki eta afizionatuki enzunen dute guziek; ezen kasuaz landan eztute faltatu behar.

14. Ordenako eriak bere eritasuna bere buruzagiari adiaraz biazio: Buruzagiak edo buruzagiaren orde zenbait berzek aste guziaz behin bedere hautemanen dute eri datzana. Ordenakoek halaber bisitatuko dute, eta eriak konsolatzeko artha izanen dute, sakramendu sainduak errezibitzera eta arimako deskarguak egitera dotrinatzen dituztela, eta beharrak badira fagoratzten dituztela.

Ordenakorik nihor hilzera badadi, herri hartako anaia guziak eta arreba guziak abisatu behar dira ehorzteko eginbide guzietan hastetik ofizio guzia akhaba dadin artean han edireitea gatik. Zorzi egunez bat bedere tenitu izanen da defuntuaren arima gatik othoitz egitera.

Apez Anaiak hil egunean meza bat emanen dio, eta hil meza. Irakurzen dakitenek erranen diotzate berrogoi eta hamar salmo, azkenean *requiem aeternam*. Irakurzen eztakitenek erranen dute berrogoi eta hamar *Pater noster*; halaber *requiem*.

Urthe guziaz erran araziko dira hirur meza ordenako biziak gatik eta hilak gatik. Irakurzen dakitenek urthearen barrenean erranen dute salte-

ria, erran nahi da ehun salmo, bere komoditatera: irakurzen eztakitenek ehun *Pater noster*; pater guziaren ordoan *requiem*.

15. Buruzagiak eta ordena hunetako kargudunak bere eginbidearen egitera ahalik delientkiena eta fidelkiena bermatuko dira debozinoa gatik: baina bethiereko kargudun bat ezta egin behar, aitzitik hanbatik hanbatera aldatzen dela.

16. Ordena hau san Franzesek egin denaz geroz nahi dugu bisitadoreak, direktorak gobernariak ezpa kargudunak diren fraide menoren ordenatik, kustodioek, gardianoek edo bothere dutenek hautatuko dituzten bezalakoak.

Urthean behin konbentu batetara bilduko dira eta han faltarik duen buruzagi hunek korregituko du, eta hirur aldiz abisatuz geroz emenda ezpadadi, ordena hunetarik khen bedi, guziarekin ere diskreten eta zuhurren konseilluz.

17. Hauzitarik, liskarretik, eskatimatik eta edozein gudutarik egin ahalaz aparta beitea: bere enseiu onez ezin disputa iraungi dezaketenean, bothere duena baithan ebaraki bezate emero.

18. Bisitadoreak edo hunen lekhuan dadukanak dispensa ditzake behar orduan barurak, abstinenziak ezpa elikatzetasuk eta penitentzia hunetako berze puntuak; dispensa ditzake edo beharrez muda ditzake.

19. Ordena hunetako kargudunak abisa beza bisitadorea, edo bisitadorearen lekhua dadukana kulpantak hunek punitzea gatik. Hirurgarren aldian abisatuz geroztik emendatzen ezpada kargudunaren ezpa ordenako anaiaren erranera, bisitadoreari adiaraziko zaika, hark khenduko du konfrariatik eta khendua dela guziei deklaratu zaie.

20. Baldin berzenaz Iainkoaren edo elizaren manamenduez obligatuak ezpadira, ordena hunek manatzen dituen puntuak ez konplitu gatik eztu bekhatu mortalik egiten: baina zeren erregela hunetako ordenanzak hautsi dituen, gogotik konplitu behar du emanen zaikan penitentzia, penitentiako obedientak bezala.

21. Hunenbatenarekin ezten nihor hain atrebitu, non gure ordenako erregelak estima ditzan gaizki fundatuak: halakoak beaki Iainko bothere guzia duenaren iondone Petri eta iondone Paulo apostoluen maldizinoa iarraikiko zaikala, dio Aita saindu batek.

Profes sarzen denak

Nik A. N. prometatzen diot Iainko guziz botheretsuari, Birjina Maria dohatsuari, san Franzes dohatsuari eta berze saindu guziei biziko naizen denbora guzian Iainkoaren manamenduak begiratuko ditudala, eta bizitze suerte hunen kontra egin hutsak direla kausa ordenako buruzagiak emanen derautan penitentzia obedienez hartuko dudala, eta desiratzen dut ene intenzione eta deliberamendu fermu hau firma dadin.

Notatzeko puntuak

1. Arimaren salbamendua hobeki egiteko kontuan bizitzen manera hau ez dela nezesario sinhesten duenak bekhatu mortal egiten du.
2. Ordena hunetako legeak konplitzea ez dela berthutetsu sinhestea da bekhatu handia.
3. Añhitz Aita sainduak laudatu duten bezala, abitu hunez publikoki beztituz Iainkoaren ohoretan eta bere arimen probetxutan bizitzea, gaizki dela sinhestea, da bekahtu handia eta heresia.
4. Harzea baino ez harzea presuna laikoek hobeki egiten dutela diotenenek, edo botu hunek deusik ez dela balio diotenenek, deusik ez takite, edo dakitela gisa hunetan minzo badira, hanbatenez gaztigu handi goa merezi dute.
5. Ezkonduak gatik, ezkondu-gabeak gatik, elizako jendeak gatik eta laikoak gatik abitu hau hek harzea ez on eta ez probetxu dela diotenenak izanen du Iainkoaren maldizinoia, dio aita sainduak.
- Nihork nihor ordena hunetaratzetik iakiara gibelatzen badu, berzeak han eginen zituen abanzamenduez kontu eman behar du, eta inorantziaz hala gerthatua gatik satisfatzeko gogorik ez tuenean ifernuko bidean dago, dio Aita sainduak.
6. Berze ordenak obligazinozkoak dira, baina hau debozinozkoa da: berzeak bere konbentuak beregainki dituztela dira: baina hau nor bere etxean egoiten dela badate: berzeak exzellentago dira generalki, baina hunek badu zenbait dignitate beregainki.
7. Berze ordenakoek bere manamenduak egiratuko dituztelako otuaren azpian mengoaz kanpoan ez begiratzea bekhatu mortal egiten dute: baina ordena hunetakoek bere botua ez konplitzua gatik ez tute bekhatuak batere.

8. Ordena hunetakoak hainitz perdunanza irabazia gatik ez tira ekleziastiko. Bazkoak erretorek herrian kofesatzen direla harraraz diatzeke. Ipizpikuk ta iuge sekularek badute ordena hunetakoaren gainean bothere ordenako ezpalire bezala, baldin berzenaz berzela beregaineko berezkuñik ezpadute.

9. Ordena hunetako botua da debozino konseillatu bat bere konzienziako pausu ona bilhatzea gatik eta Iainkoaren zerbitzuan bidezkiago bizitzea gatik. Ordea sudurra baino arrazoina laburrago duten batzuek erran dute eta erraiten dute. Ordena haunetako botua dela kausa, botua ez konplitzea dala bekhatu egitea. Aita saindua Nikolao laurgarrena kontra dute hunelako erraillek, eta dio ez tute bekhatuak ordenako ordenantzak ez konplitzua gatik, heren ordena hunez minzaten dela. Berze alde theologoek irakhasen dute botuko obligazinoaz minzaten direla promesa eta intenzionea obligazinozko gauzetan diferentak direla, eta biotarik bata eskas den orduan ez karela bekhatu mortal azpian obligatuak azkenzen, eta hala botu bat eta obligazino bat egite hunek iduria gatik, ezta ordena hunetan sarzen denaren intenzionea bekhatu mortal azpian bere burua obligatza hedatzen promes huneko manamenduak ez konplitzera eror badakio: aitzitik Iainkoaren garaziarekin batean promes egiten du bere promes ona egiratuko duela eta zeren ordena sarzen denaren, ordenan errebitzen duenaren, ordena fundatu duenaren eta aprobatu duenaren borondatea baita bekhatuaren penan ez nihor obligatzea, hala nihor ezta bekhatuaren penan obligatzen.

Baldin botua dela erran nahi baduzu, botu da analogiaz, eta hala berze botu guziek obligatzen dute hunek ez; zeren eta gure Aita san Franzesek bera konbertitu zenetik hamalaurgarren urthean inspirazione sainduz obligazinozko gabe fundatu baitzuen eta zeren adimendu eskas batzuek berzerik ezpaita kontrariatzen ordena saindu hunetako erregela iustuen kontra.

10. Berze ordenakoak zein bere ordenaz kontentatu behar dira; baina guziek abitu haur har dezakete, eta da tunika bat bere gerrikoarekin: perdunanza handiak ditu: Birjina andreak bere seme Iaunari egin zerokan arroparen memoria eta kolorea du, eta gure nabusi Iesu Kristo Iaunari bere pasionean iaunzi zerukateneko memoria. Gerrikoak signifikatzen du nola gure bekhatuak gatik iuduek gure Iaungoikoa garrotatu eta amaratu zuten, baina gisa gaizki.

Abitua agerian darabilatenek meritu gehiago dute kapitain kuraiosek eta deliberatuek halako arrisku handiak ez tarabilatenean artean bezala.

Ordena hunetako perdunanzez

Itsaso zabala unzi hersi batean zerratzea lizateke ordena hunetako perdunanzak ponturen puntu orai hemen tratatzea: baina prinzipalenez maintatzea gatik eta debotak laboratzea gatik.

Erregela generala da heren ordenako anaiek eta arrebek badutela perdunanzetan, garazietan eta faboretan fraide menorek bezanbat pribilegio eta parte; Inozenziok 8. eta Leonek 10. Laterango konzilioan.

Ordena sakratu hunetako abisua harzen duzun egunean perdunanza osoa, eta minzo naiz prinzipalenez.

Hirur aldiz urthean, da iakiteko, Sankta Katalinaz, orzegun sainduan eta eguberri egunean perdunanza osoa.

Iesu Kristo gure Iaunaren, hunen ama sainduaren eta apostoluen bestak diren egunetan perdunanza osoa.

San Franzes gure Aitaren besta egunean: Bonabentura, Antonio Paduakoa, Luis ipizpikua, Bernardino, Iakue eta santa Klara sainduak besta begiratzen diren egunetan perdunanza osoa.

Miserere mei, Salmoa eta *Deus qui inter Apostolicos* orazinoa penitenziazat apez anaiek kofesioan harzen dutela perdunanza osoa.

Purgatorioko arimen penak gutitzea gatik eta bide hunez arima hek laboratzea gatik perdunanza hau guziok plazer duenak irabaz ditzake: baina nota bedi hau hunela irabaztekoz irabaziko dituenak, ordena hunetako ordenanzetara emana ezpada, ez ituela irabazten; diote Aita sainduak

Finean heriotzeko artikuluan perdunanza eta absolbazino osoa fraide minorei bezala. Baina nola baita berthutea nobleziarik handiena, eta ordena hau berthuteko erregela, konpasa eta nibela, hala izanen denak enponituro berthutean eman beza gogoa eta bihotza. Gehiagoak bestetan notatuak dira p.o. letra hauk diren lekhuan; baina hauk eta gehiagokoak liburua ez sobera handitzea gatik utzten ditut.

San Franzesen kordoina

Kordoin benedikatu hau darabilatenek erranen dute seiratan *Pater noster*; seiratan *Aue Maria* eta seiratan *Gloria Patri*, seigarren *Pater*; *Aue* eta *Gloria Patriak* perdunanza hau guziok hunela emen zituen aita saindua-

ren izenean erran behar dira. Erroman, Ierusalalen, Porziunkulan eta berze lekhu sainduetan oren hunetarainokoan eman diren garaziak, eta perdunanza guziak non nahi direla orazino hauk debotki erranez irabazten dituzte.

Lehenbiziko harzetik harat lehenbiziko kordoin harzearen berthutez gerogoagoko guziak ez benedikatuak nihork emanagatik, benedikatuak azkenen dira. Kordoin hunen perdunanzak hirur aldiz notatuki dira gehiagokoez orai ez minzatzea gatik.

Kordoin hunetan lehenbizikorik sarzen den egunean. Porziunkolako bestan bere bekhatuez urriki handirekin kofesaturik errezibitzen duela. Hilzen denean ahoz ezin erran badeza bihotzez hiruretan Iesus erraiten duela. Apez exortatzaileak eriarri oren hartan Iesus erranarazteko dio, eta hala konfraria hunetakoak debotki erran beharko du, guziz ere oren hersi hartan perdunanza hunen irabazteko gogoarekin.

Heren ordenaren faboreko Aita sainduak

Honorio, Gregorio; Inozenzio 4. Klemens 5. Eugenio 4. Nikolao 4. Kalixto 3. Pio 2. Sexto 4.

Heren ordenako sainduak

San Luis errege Franziakoa.
 San Elzearius Arriango kondea.
 San Yues apeza eta sabanta.
 Santa Isabela Ungriako erregearen alaba.
 San Rok izurriaren arartekoa.
 San Luzius Podiakoa.
 Lukesius dohatsua eta San Franzesek berak abitua emana.
 Antonio Kalathagirona mairua.
 San Ioan Niger martira.
 Erramun Lulio.
 Andre Katalina Angieterrako erregina.
 Santa Arrosa.
 Don Leon Milango arzipizpikua.
 Don Gualter Triboko ipizpikua.

Don Gazpar de Borja kardianala.

Konstantinoplako enperadore senhar-emazteak.

Robert Siziliako erregea.

Konrado Siziliako aitonen semea.

Domingo de Terris, ezkondua izana gatik 25. urthez kastitatean bizi ukhetu zena.

Delphina Arriango kondesa bere bizi guzian kastitatean bizi izan zen ber espos Elzerariusekin.

Mathiu Rubio Nikolao 4. Aita sainduaren aita.

Nikolas de Torre Sagobiako elizan kalonge zena.

Pauko Mantuakoa.

Gehiago ikhusiko dute kuriosek gure ordenuko Aita Kaitonek orai berriro egin duen heren ordenako liburuan; zeinek dilientki notatu baititu Franzesez, eta hala nik ez itut hemen ezarri nahi, zeren hainitz baitira: ordena hunez ere dotrina ederra eman du.

Heren ordenakoek bere patroin sainduari othoitzza

San Franzes zeruko prize maitea, Iainkoaren adiskide handia, eta ontasun espiritualen bandera! baldin berze aldiz mundu hunetan bizi zinen orduan arimak konsolatzea gatik egin baitutzu predikuak, dotrinak, eta irakhatsmendu debotak, orai esperanza dut ardura duzula zeure botuko zerbitzariez; eta zeren zure hitzari eta hatzari iarraitea zeruko konseillu zuhurretan sarzea baita, arren fabora ezazu othoitzez eta suplikazinoz dagotzun arima behar hau, eta nola zeruko abantailak konparazino gabe handiagoak baitira, erakhuts diazaguzu lurrean bezala hor ere orhoitzen zarela zure izena laudatzen dutenez. Bitarteko on batek hainitz daidi, kredita duenak hainitz irabaz diazaio beharrea dagoen bati, eta othoi puntada hunetan ez nazazula errefusa: beharra naiz eta konsidera ezazu ene estatua. Ea bada, saindu amorotsua, enplega zaitea pobre hunen aberatsen, flako hunen bortizten, eri hunen konsolatzen, apartatu hunen adiskidetzen, eta bere hobenak gatik gaitzetsia den hunen Iainkoa baithan garaziatzen. O pietatea! o amorioa! lurrak lurtu ahi deraut arima, ala baina bere kaltetan! Tradizino terriblea da, o ene arima, lurrari behatzea! beha zakitza zeruari, zeruan da zure dohatsutasuna eta zure harri naturala. Aparta ditzatzu ene ganik banitate sothilak hunetarakotz, o patriaiarka

saindua, eta baroin onhetsia! othoitz dezagun gure arimen salbatzaillea, arren ene adimendua argi dezan, memoria aberats, borondatea erregela eta bihotza goberna. Badakizu zer ondiko den hemen bizitzea, badakizu zein gaitz den hemen eskapatzea: munduak, deabruak, haragiak eta ifernuak nola etsai minduak bethi maleziak pizten derauzkute, eta hauk duten sendagailarik handiena da gure arimak kolpatzea, galzea, eta hondatzea; ordea aiuta nazazu, bethiere, ez ene mereziak gatik, baina zeure abitua gatik, etsaiak, irrikir egin eztiazardan garaitu nauela. Hunelatan ene bizitzea onhetsiko da, zeure laudatuko, Iainkoa ohoratuko, Trinitate saindua loriaz betheko, santifikatuko, eta azken finean ene arima aita eternalaren laudatzera zerurako da. Biz hala.